

Rasmus Højbjerg Jacobsen, Mikkel Munk Quist Andersen og
Anne Line Tenney Jordan

En længere og mere varieret skoledag

Kortlægningsrapport, 2016

En længere og mere varieret skoledag – Kortlægningsrapport, 2016

Publikationen kan hentes på www.kora.dk

© KORA og forfatterne, 2016

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til KORA.

© Omslag: Mega Design og Monokrom

© Foto: Ricky John Molloy

Udgiver: KORA

ISBN: 978-87-7488-898-7

Projekt: 11013

KORA
Det Nationale Institut for
Kommuners og Regioners Analyse og Forskning

KORA er en uafhængig statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling samt bedre ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor.

Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00

Forord

Denne kortlægningsrapport er udarbejdet af KORA for Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, og den henvender sig primært til beslutningstagerne på nationalt niveau. Rapporten er anden afrapportering af et flerårigt projekt, hvor der er fokus på effekterne af en længere og mere varieret skoledag i folkeskolen.

Formålet med rapporten er at undersøge, hvordan læreres og pædagogers oplevelser af de forskellige elementer i den længere og mere varierede skoledag har ændret sig over tid. Det sker ved at afrapportere indeksberegninger, dvs. samlinger af flere målinger af samme person i et mål, der er foretaget på baggrund af dataindsamlinger af spørgeskemadata blandt lærere og øvrigt pædagogisk personale i 2014-2016. Rapporten er en del af et større projekt om evaluering af folkeskolereformen. I andre dele af projektet foretages tilsvarende analyser for elever og skoleledere mv. Beregningerne i denne rapport giver både et øjebliksbillede af arbejdet på skolerne i andet år efter gennemførelsen af folkeskolereformen og en indikation af udviklingen over tid. Det er ikke hensigten, at rapporten skal give anbefalinger på baggrund af analyserne.

Rapporten er udarbejdet af seniorforsker Rasmus Højbjerg Jacobsen, projektleder Mikkel Munk Quist Andersen og projektleder Anne Line Tenney Jordan. De bagvedliggende indeksberegninger er foretaget af professor emeritus Svend Kreiner.

Forfatterne
September 2016

Indhold

Sammenfatning af resultater	5
1 Undersøgelse af en længere og mere varieret skoledag	11
1.1 Baggrund	11
1.2 Rapportens formål.....	12
1.3 Datagrundlag.....	13
1.4 Fremgangsmåde	13
1.4.1 Indekskonstruktion.....	14
1.4.2 Signifikanstest	15
1.4.3 Forbehold.....	16
1.5 Rapportens disposition.....	17
2 Ro og orden	18
3 Brug af Fælles Mål.....	20
4 Undervisningsformer	22
4.1 Variation i undervisningsformer.....	22
4.2 Åben skole	23
4.3 Brug af it	25
4.4 Motion og bevægelse.....	26
5 Fokus på faglighed og trivsel i undervisningen	29
5.1 Fokus på faglighed	29
5.2 Fokus på trivsel	30
6 Feedback til eleverne.....	32
6.1 Brug af nationale test og elevplaner	32
6.2 Læringsmål	33
6.3 Grad af undervisningsdifferentiering	34
7 Lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring	36
8 Anvendelse af støtte.....	38
9 Temakapitel om pædagoger	40
9.1 Pædagogernes kompetencer.....	40
9.2 Pædagogernes rolle i forbindelse med undervisningen	41
9.3 Samarbejde imellem pædagoger og øvrigt personale.....	44
Bilag 1 Yderligere resultater	48
Fordelinger på intervaller	48
Fordelinger på elevernes klassetrin.....	55
Fordelinger på elevernes klassetrin og år	62
Fordelinger på lærernes og pædagogernes alder	68
Fordelinger på lærernes og pædagogernes alder og år	77
Fordelinger på fag	83
Fordelinger på faggruppe	90

Sammenfatning af resultater

Rapporten omhandler lærere og pædagogers oplevelse af den del af folkeskolereformen, der består af en længere og mere varieret skoledag. Undersøgelsen består af en spørgeskemaundersøgelse blandt dansk- og matematiklærere samt pædagoger i folkeskolen, og dataindsamlingen er gennemført over tre runder i perioden 2014-2016.

I rapporten er der fokus på seks centrale analysetemaer, som Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling har udpeget, med tilknytning til forståelsen af den længere og mere varierede skoledag. De seks analysetemaer er:

1. Ro og orden
2. Brug af Fælles Mål
3. Undervisningsformer
4. Fokus på faglighed og trivsel i undervisningen
5. Feedback til eleverne
6. Teamsamarbejde og pædagogisk faglig sparring.

For dansk- og matematiklærerne er der fokus på ovenstående analysetemaer. Derudover har KORA valgt at sætte fokus på et ekstra tema i form af lærernes anvendelse af støtte i klassen (støtte til hele klassen fra en læreruddannet eller ikke-læreruddannet og støtte til en enkelt elev eller få elever med særlige behov). For pædagogerne er blikket i stedet på et andet tema i form af deres oplevelser af deres kompetencer, rolle og samarbejde i folkeskolen.

Resultaterne afrapporteres som gennemsnitlige indeksscorer, dvs. samling af flere målinger af samme person i et mål, såvel som fordelinger på enkeltstående spørgsmål i perioden fra 2014 til 2016.

Lærerne oplever næsten ingen udvikling på de centrale elementer i en længere og mere varieret skoledag, mens pædagoger har fået nye roller

Lærerne oplever ikke betydelige ændringer i status på elementerne i den længere og mere varierede skoledag i perioden fra 2014 til 2016. Det vil sige, at der ikke er nogen nævneværdig udvikling på fokuspunkterne om ro og orden, brug af Fælles Mål, variation i undervisningsformer, fokus på faglighed og trivsel i undervisningen, feedback til eleverne, teamsamarbejde og pædagogisk faglig sparring samt anvendelse af støtte. Selvom der i mange tilfælde er tale om statistisk signifikante ændringer mellem årene, er de reelle ændringer meget små.

I forhold til pædagogerne, hvor deres oplevelser af kompetencer, rolle og samarbejde i folkeskolen er undersøgt, er der tegn på en udvikling imod, at de har flere af de forskellige undervisningsrelaterede opgaver i 2016 end i 2014.

I forhold til både lærerne og pædagogerne skal det understreges, at denne rapport indgår som en del af et flerårigt projekt med en omfattende evaluering og undersøgelse af den længere og mere varierede skoledag, som først afsluttes i 2019. Det er således ikke muligt at slutte noget om effekten af folkeskolereformen på baggrund af denne rapport. Undersøgelsen kan dog give nogle indikationer på, hvordan udviklingen over tid har været.

Baggrund

Baggrunden for analysen er de krav, der stilles til indholdet af den længere og mere varierede skoledag som specificeret af Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling. Ud fra disse krav er der opstillet seks analysetemaer, jf. ovenfor. De seks analysetemaer suppleres i rapporten af to ekstra analysetemaer, som KORA har valgt at sætte fokus på. Det er dels lærernes anvendelse af støtte i klasserne (fx støtte til hele klassen fra en læreruddannet eller ikke-læreruddannet og støtte til en enkelt elev eller få elever med særlige behov), dels pædagogernes oplevelse af deres kompetencer, rolle og samarbejde i folkeskolen.

Nedenfor gennemgås resultaterne fra analyseområderne hver for sig.

Ro og orden

En af ideerne med den længere og mere varierede skoledag er, at variationen i undervisningsformerne og inddragelsen af motion og bevægelse skal give mere ro til fordybelse i klasserne i de boglige fag. Lærernes besvarelser viser, at der er nogenlunde samme grad af ro og orden i 2016, som der var i 2015 (der er ikke-sammenlignelige data for 2014).

Ser man nærmere på ro og orden i 2016, kan man se, at der er en markant forskel på, hvordan lærerne vurderer graden af ro og orden i forhold til klasser i indskoling, mellemtrin og udskoling. Jo højere klassetrin, desto mere ro er der i klasserne. Der er tilsvarende en tendens til, at ældre lærere oplever mere ro i klasserne end yngre lærere. Endelig oplever dansklærere mere ro i klassen end matematiklærere.

Brug af Fælles Mål

Et af kernemålene med den længere og mere varierede skoledag er, at undervisningen skal sikre, at eleverne når de høje faglige ambitioner i Fælles Mål.

Besvarelserne fra 2016 kan af tekniske årsager ikke sammenlignes med besvarelserne for 2014 og 2015. Men der er dog interessante fund, når man ser på 2016 isoleret. Brugen af Fælles Mål ser nemlig ud til at være fuldstændig jævnt fordelt på tværs af klassetrin, lærernes alder og undervisningsfag (henholdsvis dansk og matematik).

Undervisningsformer

Det er intentionen, at der med reformen skal anvendes forskellige undervisningsformer, herunder varieret undervisning, der tilgodeser alle børns læring, både fagligt stærke og fagligt svage elever. Anvendelsen af forskellige undervisningsformer er undersøgt ved at se på variationen i undervisningen, brugen af Åben skole, brugen af it og inddragelsen af motion og bevægelse i undervisningen.

Variation i undervisningsformer

Selvom der er et statistisk signifikant fald fra 2014 til 2016 i variationen i undervisningsformerne, vurderes udviklingen alligevel at være meget stabil, da besvarelserne stort set er identiske over tid. Stiller man skarpt på 2016, ser man, at besvarelserne også er stabile på tværs af klassetrin og lærernes alder, mens undervisningsfaget ser ud til at have en mindre betydning for, hvor meget undervisningen varieres. Således er der en tendens til, at dansklærerne varierer undervisningsformen mere end matematiklærerne.

Åben skole

Brugen af Åben skole udviser også en meget stabil udvikling med en minimal stigning fra 2014 til 2016. I 2016 kan man desuden se, at der anvendes mere Åben skole i udskoling end i

indskolingen. Ydermere er der en svag tendens til, at anvendelsen af Åben skole øges med lærernes alder. Endelig ser det ud til, at dansklærerne anvender Åben skole mere end matematiklærerne.

Brug af it

Brugen af it i undervisningen er stabil fra 2014 til 2016. I 2016 kan man desuden se, at der bliver anvendt markant mere it i undervisningen på de højere klassetrin (udskolingen) end de lavere (indskolingen), og der bliver også anvendt markant mere it i dansk- end i matematikundervisningen. Der er derudover en svag tendens til, at ældre lærere anvender mere it end yngre.

Motion og bevægelse

72 % af lærerne inddrager motion og bevægelse mindst 1 gang om ugen i 2016 mod 58 % i 2014. Der er en klar tendens til, at lærerne inddrager motion og bevægelse i undervisningen mere i 2016 end i 2014. 53 % af lærerne har derudover svaret, at deres erfaring er, at eleverne bliver mere læringsparate i 2016 mod 50 % af lærerne i 2014. Der er således en lidt mere positiv vurdering af inddragelsen af motion og bevægelse i 2016 end i 2014.

Der bliver inddraget mest motion og bevægelse i undervisningen på de lavere klassetrin i 2016, hvilket hænger godt sammen med, at lærerne også vurderer, at eleverne på de lavere klassetrin bliver mest læringsparate af at inddrage motion og bevægelse i undervisningen. Tilsvarende svarer dansklærerne i højere grad end matematiklærerne, at de inddrager motion mindst 2-4 gange om ugen i 2016, og dansklærerne vurderer samtidig i højere grad, at det gør eleverne mere læringsparate.

Fokus på faglighed og trivsel i undervisningen

Med indførelsen af en længere og mere varieret skoledag med øget undervisningstid og nye, mere varierede undervisningsformer skal der være fokus på elevernes faglighed såvel som trivsel, reduktion af betydningen af social arv, og at eleverne efter udskolingen finder og gennemfører den rigtige ungdomsuddannelse. Fokus på faglighed og trivsel i undersøgelsen er undersøgt ved at se på graden af fokus på elevernes faglighed og graden af fokus på elevernes trivsel.

Fokus på faglighed

Der er tale om et minimalt fald fra 2014 til 2016, som må fortolkes som en stabil udvikling. Der er et lidt større fokus på faglighed i forhold til elever i indskolingen end elever i henholdsvis mellemtrin og udskoling. Dansklærerne tilkendegiver i lidt højere grad end matematiklærerne, at de har fokus på elevernes faglige udvikling i 2016.

Fokus på trivsel

Fokus på trivsel er det samme i 2016, som det var i 2014. Der er et lidt større fokus på elevernes trivsel på de lavere klassetrin, og dansklærerne tilkendegiver i højere grad end matematiklærerne, at de har fokus på elevernes trivsel.

Feedback til eleverne

For at indfri reformens ambitioner skal der arbejdes med differentierede læringsformer, ligesom der skal arbejdes systematisk med evaluering og opfølgning på den enkelte elevs læringsmål. Den reviderede version af elevplanen er central i den sammenhæng og skal understøtte systematisk løbende evaluering, opfølgning og forbedring af elevernes udbytte af undervisningen. Dette aspekt af den længere og mere varierede skoledag undersøges ved at se på brugen af nationale test og elevplaner, brugen af læringsmål og graden af undervisningsdifferentiering.

Brug af nationale test og elevplaner

Der har været et fald i brugen af nationale test og elevplaner fra 2014 til 2016. Stiller man skarpt på 2016, kan man se, at der især i udskolingen bliver gjort mindre brug af nationale test og elevplaner end i indskolingen. Desuden er der en tendens til, at dansklærere gør lidt mere brug af nationale test og elevplaner end matematiklærere.

Læringsmål

Udviklingen er stabil fra 2014 til 2016. Lærerne gør altså hverken mere eller mindre brug af læringsmål i 2016, end de gjorde i 2014. I 2016 kan man desuden se, at der bliver gjort mere brug af læringsmål for de højere klassetrin end for de lavere, og der bliver gjort mere brug af læringsmål i dansk- end i matematikundervisningen.

Undervisningsdifferentiering

Graden af undervisningsdifferentiering er faldet en lille smule fra 2014 til 2016. I 2016 kan man desuden se, at der forekommer en lavere grad af undervisningsdifferentiering i udskolingen end i indskolingen. Graden af undervisningsdifferentiering er desuden stabil på tværs af lærernes alder og undervisningsfag i 2016.

Lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring

Forskellige medarbejdergrupper kan varetage forskellige opgaver i en længere og mere varieret skoledag. Lærere og pædagoger eller medarbejdere med andre relevante kompetencer skal i højere grad samarbejde om elevernes læring for at bidrage til dygtige børn, der trives. Det er fortsat lærerens opgave at sikre, at undervisningen leder frem mod de faglige mål for fag og klassetrin. Planlægningen af undervisningen skal dog foretages i et samarbejde mellem lærere og pædagoger eller andet relevant personale tilknyttet klassen.

Der er sket en marginal stigning fra 2015 til 2016 (der er ikke data for 2014). Der skal dog tages forbehold for, at stigningen kan skyldes, at der er ændret i spørgsmålsformuleringen fra 2015 til 2016. Omfanget af samarbejde er desuden stabilt på tværs af klassetrin og af lærernes aldersgrupper i 2016, mens der samarbejdes lidt mere omkring dansk- end matematikundervisningen.

Anvendelse af støtte

Et af reformens mål er, at folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater. Et middel til at nå dette mål kan være at understøtte de socialt svage elever ved at tilknytte ekstra personale i en del af undervisningstiden.

Der er et lille fald i anvendelsen af støtte fra 2014 til 2016, men faldet er numerisk så småt, at anvendelsen af støtte i 2016 må siges at være stort set på niveau med 2014. Anvendelsen af støtte lader desuden til at falde en smule med elevernes klassetrin i 2016, således at der anvendes mindre støtte på de højere klassetrin end på de lavere. Endvidere anvendes der lidt mere støtte i dansk- end i matematikundervisningen.

Pædagogernes kompetencer, rolle og samarbejde

Folkeskolereformen har medført, at pædagogerne har fået en ny og mere fremtrædende rolle i folkeskolen, og at der er blevet ansat flere pædagoger i folkeskolen. Derfor har KORA valgt at opgøre pædagogernes oplevelse af eget kompetenceniveau, deres rolle i forbindelse med undervisningen samt samarbejdet med deres kolleger.

Kompetencer

Pædagogerne er blevet spurgt om, hvorvidt de føler sig rustet til at arbejde, som folkeskolereformen lægger op til. Dette spørgsmål giver altså pædagogernes egen vurdering af, om deres kompetenceniveau svarer til de krav, som reformen stiller. 26 % af pædagogerne føler sig i høj

eller meget høj grad rustet til at arbejde som folkeskolereformen lægger op til. Modsat føler 25 % sig i lav eller meget lav grad rustede. 46 % føler sig i nogen grad rustede, mens 3 % slet ikke føler sig rustede. Det er ikke muligt at sammenligne besvarelserne med tidligere år, hvor spørgsmålet var formuleret anderledes.

Rolle

Pædagogerne er blevet spurgt om, hvor ofte de har forskellige opgaver i forbindelse med undervisningen. Pædagogernes tre mest hyppige opgaver i forbindelse med undervisningen, hvor hyppigt er defineret som at have opgaven minimum en gang om ugen, er undervisningens gennemførelse (92 % af pædagogerne), trivselsrelateret støtte (91 % af pædagogerne) og gennemførelse af aktiviteter med bevægelse i undervisningen (87 % af pædagogerne). De tre mindst hyppige opgaver er evaluering af elevernes læring (40 % af pædagogerne), evaluering af undervisningen (58 % af pædagogerne) og specialpædagogisk støtte (64 % af pædagogerne).

De største stigninger fra 2014 til 2016 i procentdelen, der har en bestemt opgave minimum en gang om ugen, er i opgaverne lektiecafeer eller lektiehjælp (38 procentpoint), planlægningen af undervisningen (20 procentpoint), gennemførelse af aktiviteter med bevægelse i undervisningen (18 procentpoint) og undervisningens gennemførelse (17 procentpoint). Der er ingen opgaver med væsentlige fald.

Samarbejde

Pædagogernes samarbejde med kolleger er på nogenlunde samme niveau i 2016 som i 2014. Der skal dog tages forbehold for, at der er sket et mindre skift i spørgsmålsformuleringen for et af spørgsmålene fra 2015 til 2016, hvilket kan gøre, at man ikke direkte kan sammenligne besvarelserne i 2014 og 2015 med besvarelserne i 2016.

Der ses desuden på pædagogernes samarbejde med ledelsen. I 2016 oplever 36 % af pædagogerne i høj eller meget høj grad, at skoleledelsen giver udtryk for at anerkende deres arbejde. Omvendt oplever 27 % af pædagogerne i lav eller meget lav grad anerkendelse fra skoleledelsen. 32 % oplever i nogen grad, at deres arbejde anerkendes af skoleledelsen, mens 6 % af pædagogerne slet ikke oplever anerkendelse fra skoleledelsen. Der er ingen statistisk signifikante forskelle i besvarelserne fra 2014 til 2016. Sammenligner man pædagogernes besvarelse med lærernes besvarelse af spørgsmålet, ser man en tendens til, at lærerne i lidt højere grad end pædagogerne oplever, at deres arbejde anerkendes af skoleledelsen i 2016.

I 2016 oplever 42 % af pædagogerne i høj eller meget høj grad, at skoleledelsen aktivt arbejder for et godt samarbejde mellem lærere og pædagoger på skolen. Modsat oplever 20 % af pædagogerne i lav eller meget lav grad, at skoleledelsen gør dette. 35 % oplever i nogen grad, at skoleledelsen arbejder aktivt for et godt samarbejde, og 3 % oplever slet ikke, at skoleledelsen gør dette. Heller ikke her er der statistisk signifikante forskelle i besvarelserne fra 2014 til 2016.

Sammenfattende er der således ikke sket store ændringer for lærerne i perioden 2014-2016. Selvom der i mange tilfælde er tale om statistisk signifikante ændringer mellem årene, er de reelle ændringer relativt små. I forhold til pædagogerne er der tegn på en udvikling mod, at de har flere af de forskellige undervisningsrelaterede opgaver i 2016 end i 2014.

Forbehold

Der knytter sig syv forbehold til undersøgelsens resultater, som det er værd at nævne:

1. Det er ikke muligt at sammenligne indeksscoren på tværs af analysetemaerne.
2. Resultaterne tager ikke højde for den effekt, som andre forhold kan have på besvarelserne.
3. Udviklingen over tid lader sig bedre beskrive, når der er indsamlet flere målepunkter.

4. Det kan ikke udelukkes, at personer med en negativ holdning til reformen har valgt ikke at deltage i undersøgelsen. Det gælder særligt i 2014.
5. Der er spurgt til lærere, der underviser på andre klassetrin i 2015. Det betyder, at det er mest retvisende at sammenligne 2014 med 2016.
6. Der er tale om lærernes og pædagogernes selvrapporterede adfærd.
7. Datamaterialet er indsamlet i tre forskellige år, hvorfor der vil være nogle af lærerne og pædagogerne, der har besvaret spørgeskemaet i flere af årene, mens andre kun har svaret på det i et enkelt år. Det har desværre ikke været muligt på baggrund af det forhåndenværende datamateriale at afprøve, hvorvidt dette forhold har betydning for konklusionerne.

I kapitel 2-9 gennemgås resultaterne for hvert af de seks centrale analysetemaer såvel som for de ekstra analysetemaer om lærernes oplevelse af deres anvendelse af støtte i klassen, samt pædagogernes oplevelser af deres kompetencer, roller og samarbejde med det øvrige personale i folkeskolen.

1 Undersøgelse af en længere og mere varieret skoledag

Nærværende rapport bidrager til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings (MBUL) følgeforsknings- og evalueringsprogram ved at undersøge og formidle viden om, hvordan en længere og mere varieret skoledag implementeres.

Den samlede undersøgelse består af fire centrale og sammenhængende delanalyser:

1. Intentionsanalyse for en længere og mere varieret skoledag
2. Indeksregninger af udviklingen i undervisningen
3. Effektanalyse
4. Implementeringsanalyse.

Der er tale om et flerårigt projekt med en omfattende evaluering og undersøgelse af den længere og mere varierede skoledag, som først afsluttes i 2019.

Denne rapport vedrører udviklingen i undervisningen, og de øvrige analyser afreporteres separat i løbet af projektets løbetid.

1.1 Baggrund

I juni 2013 indgik et bredt flertal i Folketinget en aftale om et fagligt løft af folkeskolen. Reformen indeholder tre overordnede mål for udviklingen af folkeskolen:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater
- Tilliden til og trivsel i folkeskolen skal bl.a. styrkes gennem respekt for professionel viden og praksis.

Til at realisere disse mål er folkeskolereformen baseret på tre overordnede og gensidigt understøttende indsatsområder:

1. En længere og mere varieret skoledag med mere og bedre undervisning og læring
2. Et kompetenceløft af lærere, pædagoger og skoleledere
3. Få klare mål og regelforenklinger.

Den evaluering, som denne rapport er en del af, sætter kun fokus på den del af folkeskolereformen, der består af Den længere og mere varierede skoledag. De øvrige dele af reformen berøres ikke her.

MBUL har som led i den løbende opfølgning på reformens implementering og effekt initieret et følgeforsknings- og evalueringsprogram med henblik på at understøtte kommunerne og skolerne realisering af folkeskolereformens ambitioner.

I følgeforsknings- og evalueringsprogrammet er der udpeget seks centrale analysetemaer med tilknytning til forståelsen af en længere og mere varieret skoledag. De seks analysetemaer er:

1. Ro og orden
2. Brug af Fælles Mål
3. Undervisningsformer
4. Fokus på faglighed og trivsel i undervisningen
5. Feedback til eleverne
6. Teamsamarbejde og pædagogisk faglig sparring.

De seks analysetemaer suppleres i rapporten af to analysetemaer, som KORA har valgt at sætte fokus på. Det er dels lærernes anvendelse af støtte i klasserne (støtte til hele klassen fra en læreruddannet eller ikke-læreruddannet og støtte til en enkelt elev eller få elever med særlige behov), dels pædagogernes oplevelse af deres kompetencer, rolle og samarbejde i folkeskolen.

Som en del af følgeforsknings- og evalueringsprogrammet udsendes hvert forår spørgeskemaer til såvel elever fra 4., 6., 8. og 9. klassetrin, forældre til elever i 0. og 2. klasse, lærere/børnehaveklasselærere/pædagoger, skoleledere samt formænd for skolebestyrelserne. Spørgeskemaerne blev udsendt første gang i foråret 2014, dvs. før implementeringen af folkeskolereformen i august 2014, og vil blive udsendt sidste gang i foråret 2018.

Rapporten er skrevet af KORA, og de bagvedliggende beregninger af mål for analysetemaerne er gennemført af professor emeritus, cand.stat. Svend Kreiner.

1.2 Rapportens formål

Denne rapport's formål er at undersøge, hvordan lærere og pædagogers oplevelser, at de forskellige elementer i en længere og mere varierede skoledag har ændret sig gennem tid. Det sker ved at præsentere indeks såvel som fordelinger på enkeltstående spørgsmål for udviklingen i undervisningen som følge af en længere og mere varieret skoledag. Et indeks er en samling af flere målinger af samme person i et mål, og de anvendte indeks konstrueres på baggrund af data fra spørgeskemaer til enten dansk- og matematiklærere eller pædagoger.

Formålet med rapporten er således

- a) at præsentere de indeks, som de indledende analyser har vist, der kan konstrueres inden for forståelsen af indholdet i en længere og mere varierede skoledag
- b) at se på udviklingen over tid på indeksene.

En ting er rapportens formål. En anden ting er alt det, der ikke er en del af formålet. Rapporten ser for det første ikke på andre grupper i folkeskolen såsom eleverne, forældrene, skolelederne og formændene for skolebestyrelserne, da disse gruppers oplevelser berøres i øvrige rapporter i forbindelse med følgeforsknings- og evalueringsprogrammet for folkeskolereformen.

For det andet indeholder rapporten ikke egentlige anbefalinger og vurderinger af resultaterne, idet formålet alene er at beskrive, hvordan lærere og pædagogers oplevelser af de forskellige elementer i en længere og mere varierede skoledag har ændret sig gennem tid, og fordi analyserne ikke leverer information om baggrunden for, at udviklingen er, som den er.

1.3 Datagrundlag

Datagrundlaget for denne afrapportering består af spørgeskemabesvarelser fra lærere (6.522 personer) og pædagoger (1.102 personer) i 1. til 9. klasse fordelt på omkring 200 skoler i perioden 2014-2016. Resultaterne, der beskrives i denne rapport, er fra tredje ud af i alt fem dataindsamlinger blandt lærere og pædagoger.

Dataindsamlingen er foregået via webbaserede spørgeskemaer udsendt i foråret hvert år og gennemført af SFI og Danmarks Statistik. Spørgeskemaerne, som lærerne og pædagogerne bliver bedt om at besvare, indeholder en række spørgsmål om deres arbejde i klasserne; om teamsamarbejde, fagprofessionelt samarbejde og evaluering; om undervisningen; om samarbejdet mellem lærere og pædagoger; om forældrekontakten; om samarbejdet med skoleledelsen; om vurderingen af behovet for forandringer i folkeskolen; om gennemførelse af folkeskolereformen på deres skole samt om tilfredshed.

I 2014 besvarede 1.947 lærere og andet pædagogisk personale¹ spørgeskemaet, hvilket resulterede i en svarprocent på 46. I 2015 var der 3.016 svar fra ovenstående gruppe, hvilket gav en svarprocent på 75. I 2016 er der indhentet svar fra 3.307 lærere og andet pædagogisk personale, og svarprocenterne er 75. Samlet set må svarprocenterne betragtes som tilfredsstillende, om end svarprocenterne i 2014 var ringere. En høj svarprocent siger dog ikke nødvendigvis noget om stikprøvens repræsentativitet, da der kan være systematiske skævheder i, hvem der har svaret på spørgeskemaet. Bortfalds- og repræsentativitetsanalyser peger dog på, at data i al sin væsentlighed er repræsentativ for landets folkeskoler.

Spørgsmålene til lærere er stillet til dansk- og/eller matematiklærere med udgangspunkt i en konkret klasse. Det bør bemærkes, at der er spurgt til lærere, der underviser på forskellige klassetrin i henholdsvis 2014/2016 og 2015. I 2014 og 2016 blev der adspurgt lærere i 2., 4., 6., 8. og 9. klasse, mens der i 2015 blev adspurgt lærere i 1., 3., 5., 7. og 9. klasse. Det betyder, at det er mest retvisende at sammenligne 2014 med 2016, da eventuelle forskelle i lærernes besvarelser mellem 2014/2016 og 2015 ikke alene vil kunne tilskrives reformen, men også i en vis udtrækning vil afspejle betydningen af elevernes alder, hvor (de fleste af) eleverne er et år ældre i 2015.

For mere information om datagrundlaget, henvises til et teknisk baggrundsnotat fra SFI.²

1.4 Fremgangsmåde

Denne afrapportering af læreres og pædagogers oplevelse af den længere og mere varierede skoledag er baseret på deskriptive analyser og figurative sammenhænge. I dette afsnit gennemgår vi de to metoder, der er anvendt:

- Indekskonstruktion
- Signifikanstest.

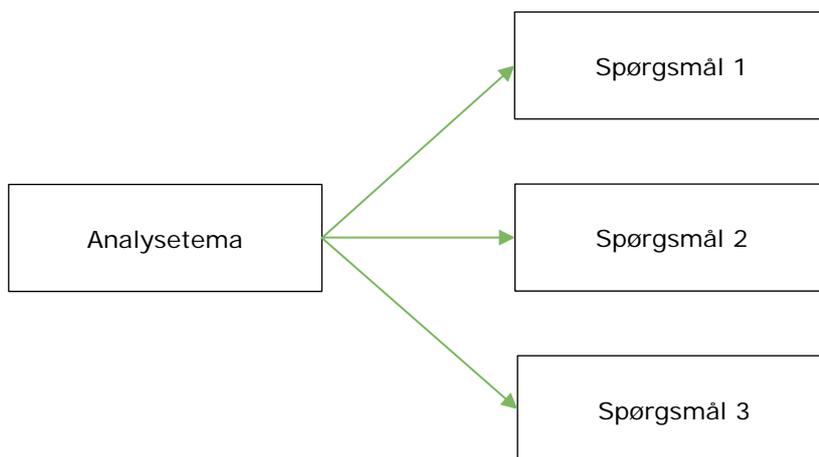
¹ Betegnelsen "lærere og andet pædagogisk personale" dækker over lærere, pædagoger, pædagogmedhjælpere, børnehaveklasseledere, børnehaveklasseassistenter og undervisningsassistenter. I denne rapport bruger vi kun svarene fra lærere og pædagoger, men antallet af svar er rapporteret for den bredere gruppe af respondenter, idet det er for den bredere gruppe af respondenter, der er gennemført analyser af bortfald- og repræsentativitet.

² Hansen, Anne Toft, Kasper Skou Arendt, Vibeke Myrup Jensen, Mette Friis-Hansen og Maria Keilow (2016). *Folkeskolereformen. Dokumentation af dataindsamlingen 2014-2016*. København: SFI.

1.4.1 Indekskonstruktion

Indekskonstruktion er en kompleks og omfattende metodisk øvelse. Et indeks er, som tidligere nævnt, en samling af flere målinger af samme person i et mål. Princippet bag metoden er illustreret i Figur 1.1. Metoden går ud på at afdække et analysetema ved at sammenvægte lærernes eller pædagogernes besvarelser af en samling spørgsmål, som samlet set forventes at reflektere analysetemaet.

Figur 1.1 Konstruktionen af et indeks

De indeks, der præsenteres i denne rapport, baserer sig på en tidligere afdækning af mulige konstruktioner af indeks for den længere og mere varierede skoledag³. Afdækningen af mulige indeks er til denne rapport opdateret på basis af data i perioden 2014-2016.

Afprøvningen af de mulige indeks inden for de forskellige analysetemaer har taget stilling til følgende spørgsmål:

- Er der belæg for at påstå, at der ligger en enkelt faktor bag ved svarene på de stillede spørgsmål?
- Er der evidens for afhængighed mellem svarene på de enkelte spørgsmål, som ikke kan bortforklares 100 % af den bagvedliggende faktor? En sådan afhængighed omtales som regel som lokal responsafhængighed.
- Er der evidens for, at visse spørgsmål fungerer differentielt i forhold til svarpersonens køn, alder, stilling og anciennitet eller i forhold til klassetrin og tidspunktet for indsamling af data?
- Er der evidens, der antyder, at enkelte spørgsmål ikke bidrager væsentligt til skalaen?
- Kan skalaen beregnes som en enkel ikke-vægtet sum af svarene på de enkelte spørgsmål, uden at der tabes væsentlig information om den faktor, som skalaen forsøger at måle?

Svarene på disse tekniske spørgsmål er baseret på en kombination af eksplorative og konfirmative faktoranalyser, dvs. test af, om svarpersonerne tenderer til at svare konsistent på de forskellige spørgsmål, der skal indfange samme mål, og på loglineære Rasch-modeller, som tillader

³ Jacobsen, Rasmus Højbjerg og Svend Kreiner (2015). *Metodenotat for indeksberegninger*, 2015. København: KORA.

lokal afhængighed, og at spørgsmål fungerer differentielt i forhold til svarpersonernes baggrund. De tekniske beregninger bliver yderligere dokumenteret i et baggrundsnotat fra KORA⁴.

De enkelte spørgsmål i indeksene kan fungere forskelligt i forhold til respondenternes køn, alder, stilling og anciennitet, eller i forhold til klassetrin og tidspunktet for besvarelsen. Dette fænomen kaldes Differential Item Functioning (DIF). Da DIF kan skævvride indeksværdierne, i denne rapport, er der korrigeret for dette, således at det fx er muligt at sammenligne indeksværdierne over tid. Omfanget af DIF i forhold til tidspunktet for besvarelsen vil blive beskrevet nærmere i baggrundsnotatet, jf. ovenfor.

De opstillende indeks i rapporten kan antage værdier mellem 0 og 1, hvor 0 er et udtryk for det laveste omfang af, hvad indekset omhandler, mens 1 omvendt indikerer det højeste omfang. En score på 1 betyder derfor, at lærerne vurderer, at der er høj grad af ro og orden, høj grad af brug af fælles mål, stor variation i undervisningsformer, meget brug af åben skole, og it, stort fokus på faglighed, høj grad af brug af elevplaner og nationale test, læringsmål og undervisningsdifferentiering, høj grad af samarbejde mellem kollegaerne samt brug af understøttende undervisning. En score på 0 er omvendt et tegn på meget uro i klassen, ingen brug af fælles mål, lav variation i undervisningsformer, lidt brug af åben skole, og it, lavt fokus på faglighed, lav grad af eller ingen brug af elevplaner og nationale test, læringsmål og undervisningsdifferentiering, ingen samarbejde mellem kollegaer og lav eller ingen brug af understøttende undervisning.⁵ Det skal understreges, at der er tale om svarpersonernes oplevelser, og at dette kan medføre en bias i retning af over- eller undervurdering af de forskellige områder.

Resultaterne for hvert indeks præsenteres figurativt i form af søjler med gennemsnittene i perioden fra 2014 til 2016. For emnerne Motion og bevægelse, Trivsel, Pædagogernes kompetencer og Pædagogernes rolle i forbindelse med undervisningen har det pga. antallet af stillede spørgsmål ikke været muligt at konstruere et indeks. I stedet er resultaterne afrapporteret som figurer, der viser fordelingerne på spørgsmålene, i henholdsvis afsnit 4.4, 5.2, 9.1 og 9.2.⁶

I bilaget til rapporten findes en række figurative underopdelinger af indeksværdier og besvarelser fra 2016 i forhold til elevernes klassetrin (indskoling, mellemtrin, udskoling), personalets alder (fire intervaller), fagene dansk og matematik samt opdelinger af indeksene på intervaller. Data-materialet tillader ikke opdeling på andre baggrundsvariable.

Besvarelsen for lærerne baserer sig, som nævnt ovenfor, på erfaringer med undervisning på alle klassetrin og i fagene dansk og matematik, mens svarene for pædagogerne er baseret på undervisning i indskoling. Inden for hvert analysetema fremgår det af figurerne i kapitel 2-9, hvorvidt resultaterne er statistisk signifikante og på hvilket signifikansniveau.

1.4.2 Signifikanstest

Signifikanstest gør det muligt at vurdere, om forskelle mellem forskellige grupperes besvarelser på de samme spørgsmål er reelle, eller om de blot er udtryk for statistiske tilfældigheder ved det indsamlede data.

Der anvendes gennem rapporten en kombination af simple regressionsanalyser og chi-i-anden test til at sige noget om forskellen over tid såvel som mellem forskellige grupperinger af lærere

⁴ *Metodenotat for indeksberegninger, 2016*. København: KORA. Dette metodenotat er under udarbejdelse og vil blive offentliggjort på KORAs hjemmeside.

⁵ For indekset om samarbejde imellem pædagoger og øvrigt personale er der i stedet tale om pædagogernes oplevelser. Her indikerer en score på 1 en høj grad af samarbejde, mens en score på 0 udtrykker en lav grad af samarbejde.

⁶ Det har været muligt at opstille for emnet Samarbejde imellem pædagoger og øvrigt personale i afsnit 9.3. Der indgår dog også figurer, der viser fordelinger for enkeltstående spørgsmål, da ikke alle spørgsmål under emnet indgår i indekset.

og pædagoger i 2016.⁷ Således ses der dels på, om besvarelserne i 2014 adskiller sig fra besvarelserne i 2015 henholdsvis 2016, dels på, om besvarelserne fra indskolingen adskiller sig fra besvarelserne på mellemtrinnet eller udskolingen; om dansklærere adskiller sig fra matematiklærere; om personalet under 30 år adskiller sig fra forskellige grupperinger af personalet på 30 år eller derover, samt hvorvidt den generelle forskel over tid (eller mangel på samme) også kan genfindes inden for forskellige klassetrin eller aldersintervaller.

Når der skal testes for, om to gennemsnit er forskellige, anvendes regressionsanalyser, hvor indeksene er de afhængige variabler og grupperne (der ønskes sammenlignet) er de uafhængige variabler⁸. Eksempelvis ses på, om den gennemsnitlige indeksværdi i 2014 kan siges at være forskellig fra de gennemsnitlige indeksværdier i henholdsvis 2015 og 2016.

Og når der skal testes for, om fordelinger på de enkeltstående spørgsmål (dvs. alt det, der ikke er indeks i rapporten) kan siges at være ens eller forskellige for forskellige grupper (fx besvarelser fra 2014, 2015 og 2016 eller pædagoger inddelt i fire aldersintervaller), anvendes en såkaldt chi-i-anden test.

I princippet har det indsamlede data en panelstruktur, da en stor andel af lærerne og pædagogerne er de samme over tid, omend ældre lærere og pædagoger vil træde af, og nye vil komme til over tid. Det har desværre ikke været muligt at tage højde for panelstrukturen i signifikansberegningerne, idet det ikke har været muligt at identificere den enkelte persons besvarelser over tid. Det betyder, at det ikke har været muligt at anvende fx klyngerobuste standardfejl, hvilket ville være mere korrekt. Konsekvensen er, at der kan være en smule for lave sandsynligheder for, at forskellene mellem grupper af respondenter er et udtryk for statistiske tilfældigheder.

Alle de sammenhænge og forskelligheder, der er kommenteret på i kapitlerne, er statistisk signifikante på mindst et 5 %-niveau. Selvom en given forskel er statistisk signifikant, bør det bemærkes, at forskellen mellem to grupper kan være så lille, at den er uden reel betydning i praksis.

1.4.3 Forbehold

Der knytter sig syv forbehold til undersøgelsens resultater:

1. Det er ikke muligt at sammenligne indeksscoren på tværs af analysetemaerne. Det skyldes, at svarmulighederne for de spørgsmål, der ligger til grund for beregningen af indeksene, er forskellige, samt at der er forskel på, hvor mange spørgsmål der indgår i de forskellige indeks.
2. Sammenligningen af de gennemsnitlige indeksværdier og de enkeltstående spørgsmål i 2014, 2015 og 2016 foretages uden hensyntagen til den effekt, som andre forhold har på besvarelserne. Sådanne forhold kunne fx være, hvis fordelingen af lærere på klassetrin eller kønsfordelingen er forskellig i de tre år.
3. Der er færre respondenter i 2014 end i 2015 og 2016, hvilket bl.a. skyldes en lavere svarprocent som følge af knaphed på tid til at gennemføre rykkerprocedurer. Hvis det er en bestemt gruppe af lærere og pædagoger, der *ikke* har ønsket at svare i 2014, kan det påvirke niveauet på indeksene for 2014. Hvis en stor uvilje mod reformen hos en lærer fx typisk er kommet til udtryk, ved at læreren ikke har svaret på spørgeskemaet, kan det samlede indeksniveau i 2014 se mere positivt ud, end hvis en større andel af lærerne havde afgivet svar. Det har dog ikke været muligt at se nærmere på, om de lærere og pædagoger, der ikke har besvaret spørgeskemaet i 2014 adskiller sig *i deres holdning til reformen* fra dem, der

⁷ For spørgsmålene om pædagogernes rolle undervisningen i afsnit 9.2 anvendes dog test for forskel mellem to andele i store stikprøver.

⁸ Der benyttes robuste standardfejl.

har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen. Det kan gøre sammenligningerne med 2014 usikre, hvilket der bør tages forbehold for, når man betragter udviklingen over tid.

4. Udviklingen over tid lader sig bedre beskrive, når der er indsamlet flere målepunkter at foretage vurderingen på baggrund af.
5. Der er spurgt til lærere, der underviser på andre klassetrin i 2015. Det betyder, at det er mest retvisende at sammenligne 2014 med 2016, da eventuelle forskelle i lærernes besvarelser mellem 2014/2016 og 2015 ikke alene vil kunne tilskrives reformen, men også i en vis udtrækning vil afspejle betydningen af elevernes alder, hvor eleverne er et år ældre i 2015.
6. Der er tale om lærernes og pædagogernes selvrapporterede adfærd. Lærerne og pædagogerne kan have en interesse i at svare på en måde, der indikerer, at de overholder loven og formålet med folkeskolen. Dermed kan der i praksis være større variation og ændringer i faktisk adfærd, end der kommer frem i undersøgelsen. Det har dog ikke været muligt at undersøge, om dette rent faktisk er tilfældet.
7. Datamaterialet er indsamlet i tre forskellige år, hvorfor der vil være nogle af de adspurgte lærere og pædagoger, der har besvaret spørgeskemaet i flere af årene, mens andre kun har svaret på det i et enkelt år. Som nævnt ovenfor har det desværre ikke været muligt på baggrund af det forhåndsværende datamateriale at afprøve, hvorvidt dette forhold har betydning for resultaterne.

1.5 Rapportens disposition

Rapporten er opbygget på følgende måde: Kapitlerne 2 til 8 omhandler lærerne, mens kapitel 9 ser på pædagogerne.

- Kapitel 2 præsenterer resultaterne vedrørende ro og orden
- Kapitel 3 indeholder en beskrivelse af brug af Fælles Mål
- Kapitel 4 beskriver resultaterne om undervisningsformer fordelt på områderne variation i undervisning, brug af it, åben skole samt motion og bevægelse i undervisningen
- Kapitel 5 omhandler fokus på faglighed og trivsel i undervisningen med oplysninger om henholdsvis faglighed og elevtrivsel
- Kapitel 6 vedrører feedback til eleverne opdelt på brug af henholdsvis nationale test og elevplaner samt undervisningsdifferentiering
- Kapitel 7 omhandler teamsamarbejde og faglig sparring
- Kapitel 8 ser på anvendelsen af støtte
- Kapitel 9 ser på pædagogernes kompetencer, roller og samarbejde i folkeskolen.

I Bilag 1 præsenteres underopdelinger for de anvendte indeks og besvarelser på enkeltspørgsmål for forskellige undergrupper af lærere og pædagoger.

2 Ro og orden

Ifølge aftalen bag reformen er et godt undervisnings- og arbejdsmiljø en forudsætning for, at folkeskolens formål kan føres ud i livet, og det er forligspartiernes opfattelse, at der i dag er for meget uro i den danske folkeskole.⁹ Klasseledelse skal styrkes, og den undervisningsforstyrrende uro i folkeskolen skal reduceres. En ny national indsats skal styrke skolernes arbejde med at etablere rutiner, normer og regler, der understøtter et godt læringsmiljø. Der skal være fokus på klasseledelse i indsatsen for herigennem at udvikle undervisningen og lærernes kompetencer.

For at undersøge graden af ro og orden i klassen konstruerer vi et indeks af en række spørgsmål til lærerne. Disse spørgsmål er bl.a., om der er meget forstyrrende støj i undervisningen, og om uroen ofte medfører, at alle elever ikke får det fulde udbytte af undervisningen (se boks).

Spørgsmål i indeks om ro og orden 2015-2016 (spørgsmål til lærere)

- ✓ Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om dine elever i [dansk/matematik] i [klassebetegnelse 1]?
- Når timen begynder, varer det længe, før eleverne falder til ro
 - Der er meget forstyrrende støj i undervisningen
 - Jeg må ofte afbryde undervisningen for at løse konflikter blandt eleverne.

Benyttede svarkategorier: Meget uenig, Uenig, Enig, Meget enig.

Indekset kan kun beregnes for 2015 og 2016, idet ét af spørgsmålene ikke indgik i dataindsamlingen i 2014.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale.

Graden af ro og orden er præsenteret i Figur 2.1 nedenfor.¹⁰ Lærerne vurderer, at der er mindre ro i klassen i 2016 end tidligere, men det drejer sig om et meget lille fald, og udviklingen må derfor siges at være stabil. Det skal bemærkes, at lærerne, der er adspurgte, underviser på forskellige klassetrin i 2015 og 2016. Det betyder, at noget af forskellen over tid også kan skyldes, at eleverne, som lærerne underviser, er et år ældre i 2015.

Der er også en række interessante fund, når man ser på bestemte undergrupper af lærerne. Således oplever lærerne, at der er mere ro i klassen på de højere klassetrin (Bilagsfigur 1.13), ligesom de ældre lærere oplever mere ro i klassen end yngre lærere (Bilagsfigur 1.38), og dansk-lærere oplever mere ro i klassen end matematiklærere (Bilagsfigur 1.68).

⁹ Aftale mellem Regeringen, Venstre og Dansk Folkeparti om et fagligt løft af folkeskolen (2013).

¹⁰ Indekset for ro og klasseledelse er desuden vist opdelt på henholdsvis intervaller (Bilagsfigur 1.1), indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.13) og år (Bilagsfigur 1.27), lærernes alder (Bilagsfigur 1.38) og år (Bilagsfigur 1.56), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.68).

Figur 2.1 Ro og orden, gennemsnitlig score fordelt på år (indeksscore: 0 = lav grad af ro og orden, 1 = høj grad af ro og orden)

Note: n=4.476. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

3 Brug af Fælles Mål

Et af hovedformålene med den længere og mere varierede skoledag er, at undervisningen skal sikre, at eleverne når de høje faglige ambitioner i Fælles Mål. Fælles Mål skal give lærerne overblik over faget og danne grundlag for dialog med både skolens medarbejdere, eleverne og forældrene om elevens læring.

Inden for dette tema opstiller vi et indeks for lærernes vurdering af deres egen brug af Fælles Mål.

For at undersøge brugen af Fælles Mål, udarbejdes et indeks, der består af spørgsmål, der hver især relaterer sig til de tre faser i arbejdet med Fælles Mål (se boks):

- Opsplitning og konkretisering af Fælles Mål (planlægningsfasen)
- Gennemførelse af undervisning med udgangspunkt i Fælles Mål (gennemførelsesfasen)
- Evaluering af elevernes udbytte af undervisningen i forhold til Fælles Mål (evalueringssfasen).

Spørgsmål i indeks om brug af Fælles Mål 2014-2016 (spørgsmål til lærere)

- ✓ Hvor enig eller uenig er du i nedenstående udsagn?
- Jeg nedbryder målbeskrivelsen i Fælles Mål til konkrete mål for eleverne
 - Jeg gennemfører min undervisning med udgangspunkt i Fælles Mål
 - Jeg evaluerer elevernes udbytte af undervisningen i forhold til Fælles Mål.

Benyttede svarkategorier: Helt enig, Delvist enig, Hverken enig eller uenig, Delvist uenig, Helt uenig.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale.

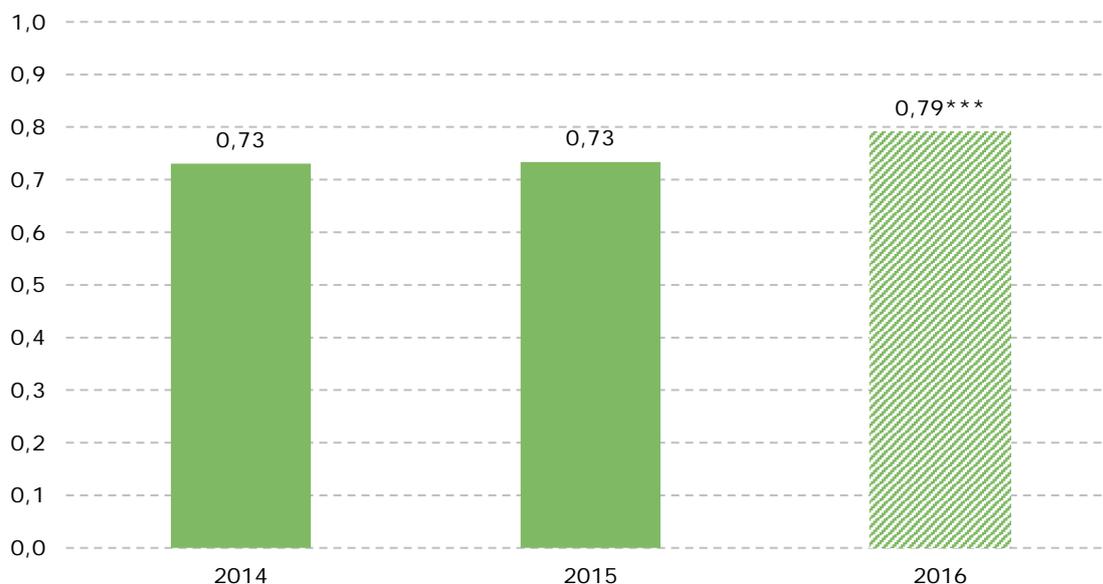
I 2015 må lærerne formodes at have svaret med både Fælles Mål 2009 og de nye forenklede Fælles Mål 2014 i tankerne, da de inden de tre spørgsmål blev spurgt, om de bruger Fælles Mål 2009 og/eller Fælles Mål 2014¹¹. I 2016 er lærerne blevet spurgt, om de bruger eller ikke bruger Fælles Mål 2014 i deres besvarelse forud for de tre spørgsmål, der indgår i indekset. Såfremt lærerne svarer, 'Jeg bruger ikke Fælles Mål', har de i 2016 ikke fået stillet de tre spørgsmål om brug af Fælles Mål, som er angivet i boksen ovenfor. Det betyder, at værdien for indekset om brugen af Fælles Mål i 2016 må antages at være højere, end den reelt er, da lærerne uden brug af Fælles Mål ikke indgår i beregningerne i 2016. Såfremt disse lærere havde fået stillet spørgsmålene, der indgår i indekset, må de formodes at have svaret mere afkræftende på spørgsmålene end resten af lærerne. Det er dog omvendt ikke entydigt, hvilken svarkategori på de anvendte spørgsmål man kan omplacere svarene fra disse lærere til, da en lærer angiveligt vil kunne svare bekræftende på, at vedkommende bruger Fælles Mål ved et mere konkret spørgsmål til brugen, fx spørgsmålet, 'Jeg nedbryder målbeskrivelsen i Fælles Mål til konkrete mål for eleverne', selvom læreren i første omgang har svaret, at vedkommende slet ikke bruger Fælles Mål.

¹¹ De nye forenklede Fælles Mål trådte i kraft fra skoleåret 2015/2016 for de fleste fag og emner. Det gav skoler og kommuner mulighed for at forberede sig på læringsmålstyret undervisning og brugen af de nye mål, men indtil da var Fælles Mål 2009 gældende. For håndværk og design, madkundskab, de fremrykkede fremmedsprog, valgfaget medier og emnet uddannelse og job trådte de forenklede Fælles Mål i kraft fra skolestart 2014/2015.

Som forventet viser Figur 3.1, at niveauet for brugen af Fælles Mål er højere i 2016 end i både 2014 og 2015.^{12 13}

Derudover er der ingen betydelige forskelle på tværs af klassetrin, lærernes alder eller fag.

Figur 3.1 Brug af Fælles Mål, gennemsnitlig score fordelt på år (indeksscore: 0 = lav grad af brug af Fælles mål, 1 = høj grad af brug af Fælles mål)

Note: Søjlen for 2016 er skraveret, da indeksværdien for 2016 ikke er sammenlignelig med indeksværdierne i 2014 og 2015. n=5.693. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

¹² Indekset for brugen af Fælles Mål er desuden vist opdelt på henholdsvis intervaller (Bilagsfigur 1.2), indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.14) og år (Bilagsfigur 1.28), lærernes alder (Bilagsfigur 1.39) og år (Bilagsfigur 1.57), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.69).

¹³ Det er dog ikke helt entydigt, hvordan en lav score skal tolkes, da helt uenig-svar ikke nødvendigvis betyder, at der ikke bruges Fælles Mål.

4 Undervisningsformer

Det er intentionen, at der med reformen skal anvendes forskellige undervisningsformer, herunder varieret undervisning, der tilgodeser alle børns læring, både fagligt stærke og fagligt svage elever. Undervisningsformerne skal eksempelvis åbne skolen mod den omgivende verden, og inddrage bevægelse og it i undervisningen.

Til undersøgelsen af dette tema ser vi på fire forskellige områder, der hver især består af en række spørgsmål, og som hver for sig belyser forskellige undervisningsformer og variation heraf:

- Det første område omhandler *variationen i undervisningsformer* forstået som fordelingen mellem tavleundervisning, gruppeopdelt undervisning, undervisning i makkerpar, individuel undervisning og andet.
- Det andet område omhandler *åben skole*, dvs. hvor ofte lærerne får besøg udefra i undervisningen, tager eleverne med ud på besøg eller gennemfører undervisningen uden for skolen, fx i en sportsklub.
- Det tredje område omhandler *brugen af it*, fx til understøttelse, brug af apps og internet.
- Det fjerde område vedrører *motion og bevægelse*.

4.1 Variation i undervisningsformer

Af Figur 4.1 fremgår det, i hvilken grad lærerne fordeler deres tid mellem de fem undervisningsformer, der er nævnt i spørgeskemaet, nemlig: tavleundervisning, gruppeopdelt undervisning, undervisning i makkerpar, individuel undervisning og andet.^{14 15}

Spørgsmål i indeks om variation i undervisningsformer 2014-2016 (spørgsmål til lærere) samt udregning af variationen i undervisningsformer

- ✓ Angiv hvor stor en procentdel af undervisningstiden i en typisk [dansk/matematik]time i [klassebetegnelse 1], du organiserer undervisningen som:
- Tavleundervisning
 - Gruppeopdelt undervisning
 - Undervisning i makkerpar
 - Individuel undervisning
 - Andet.

Benyttede svarkategorier: %.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale.

Udregning af variationen i undervisningsformer:

¹⁴ Indekset for variation i undervisningsformer er desuden vist opdelt på henholdsvis intervaller (Bilagsfigur 1.3), indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.15) og år (Bilagsfigur 1.29), lærernes alder (Bilagsfigur 1.40) og år (Bilagsfigur 1.58), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.70).

¹⁵ Udregningen af variation i undervisningsformer er på grund af karakteren af data ikke foretaget som den øvrige indekskonstruktion, men efter formlen for entropi (Boltzmanns ligning) (se tekstboks).

Udregningen af variationen af undervisningsformer er foretaget via formelen for entropi (Boltzmanns ligning), hvori andelene af tavleundervisning indgår, gruppeopdelt undervisning, undervisning i makkerpar og individuel undervisning, samt andelen af andre undervisningsformer.

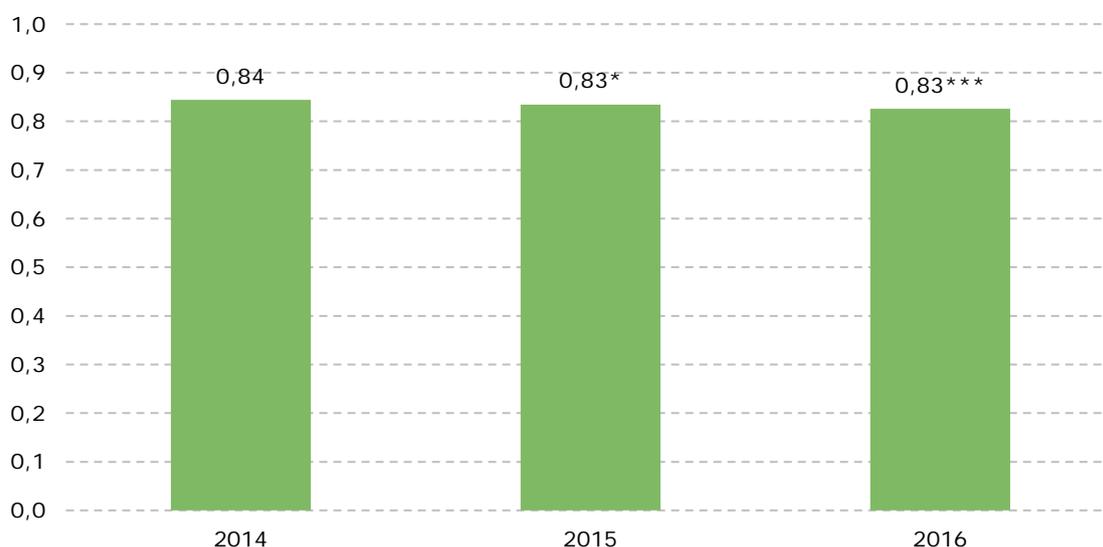
Resultaterne for hver enkelt lærer er efterfølgende standardiseret til et tal mellem 0 og 1 ved at definere med den maksimale entropi.

Den maksimale entropi, hvor de fem undervisningsformer fylder lige meget i undervisningen, er 1,61.

Lærerne tilkendegiver om undervisningsformerne, at de i mindre grad varierer deres undervisningsformer i 2016, sammenlignet med 2014 (se figur 4.1), men det drejer sig om et mindre fald, og der er alt andet lige tale om et meget stabilt niveau af variation i undervisningsformer over perioden.

Der anvendes derudover mere differentierede undervisningsformer i dansk end i matematik i 2016 (Bilagsfigur 1.70), mens anvendelsen af differentierede undervisningsformer er den samme på tværs af lærernes alder og elevernes klassetrin.

Figur 4.1 Variation i undervisningsformer, gennemsnitlig score fordelt på år (indekscore: 1 = ligelig fordeling af tid mellem alle undervisningsformer, 0 = fordeling af al tid på én undervisningsform)

Note: n=5.971. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasselædere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

4.2 Åben skole

I dette afsnit præsenteres resultaterne vedrørende Åben skole. For at undersøge anvendelsen af Åben skole udarbejdes et indeks, der består af spørgsmål om besøg udefra, besøg ude og undervisning ude (se boks).

I denne sammenhæng bør det påpeges, at det kan være svært at vurdere anvendelsen af Åben skole alene ud fra besvarelser fra dansk- og matematiklærere, hvorfor det skal understreges, at det kun er lærernes anvendelse af Åben skole i disse to fag, der kan belyses ud fra dette afsnit.

Spørgsmål i indeks om åben skole 2014-2016 (spørgsmål til lærere)

- ✓ Hvor ofte har du besøg af en voksen udefra i din [dansk/matematik]undervisning i [Klassebetegnelse1] (fx medarbejder fra lokal virksomhed, gymnasium, forening eller lignende)?
- ✓ Hvor ofte tager du eleverne med på besøg uden for skolen (for eksempel på museum, bondegård eller virksomhed)?
- ✓ Hvor ofte finder din [dansk/matematik]undervisning i [klassebetegnelse1] sted uden for skolen (i sportsklubben, naturen, byen eller andet)?

Benyttede svarkategorier: Hver dag, 2-4 gange om ugen, 1 gang om ugen, 2-3 gange om måneden, 1 gang om måneden, Hver anden måned, 1-5 gange på 1 år, Aldrig.

Svarene på disse spørgsmål er kategoriseret på følgende måde:

- Hver dag, 2-4 gange om ugen, 1 gang om ugen
- 2-3 gange om måneden, 1 gang om måneden
- Hver anden måned, 1-5 gange på 1 år
- Aldrig.

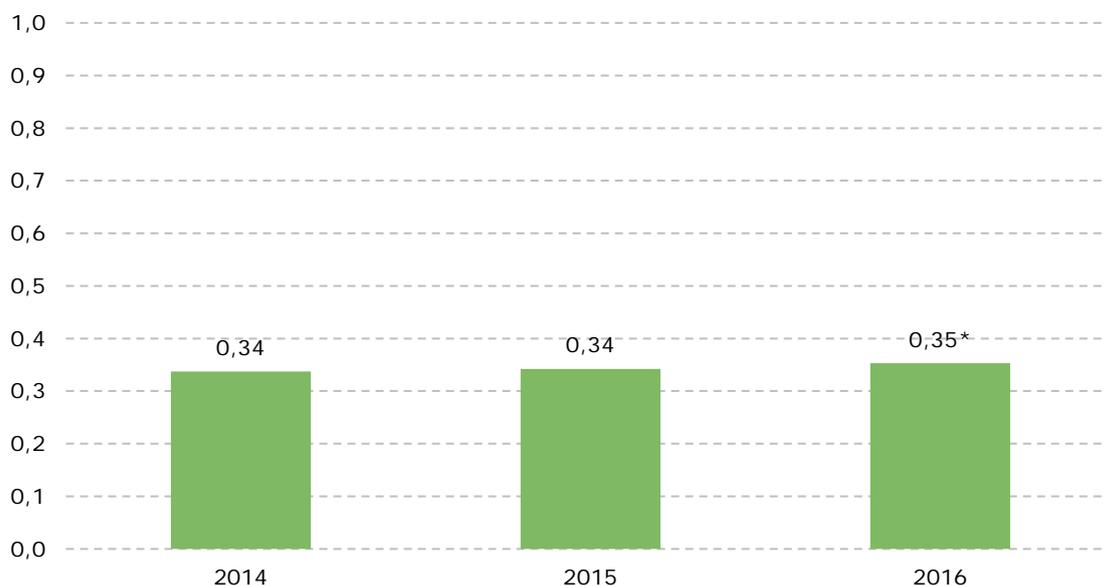
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale.

Graden af anvendelse af Åben skole fremgår af Figur 4.2.¹⁶ Lærerne svarer, at de anvender Åben skole i større grad i 2016 sammenlignet med 2014, men det drejer sig om en mindre stigning, og anvendelsen af Åben skole i 2016 må alt andet lige siges at være på niveau med 2014.

Desuden indikerer lærerne, at de i højere grad anvender Åben skole på de højere klassetrin end på de lavere (Bilagsfigur 1.16), og at dansklærerne anvender Åben skole mere end matematiklærerne (Bilagsfigur 1.71). Der er ligeledes en svag tendens til, at ældre lærere anvender Åben skole mere end yngre lærere.

¹⁶ Indekset for anvendelsen af Åben skole er desuden vist opdelt på henholdsvis intervaller (Bilagsfigur 1.4), indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.16) og år (Bilagsfigur 1.30), lærernes alder (Bilagsfigur 1.41) og år (Bilagsfigur 1.59), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.71).

Figur 4.2 Åben skole, gennemsnitlig score fordelt på år (indeksscore: 1 = høj grad af anvendelse af Åben skole, 0 = anvender ikke Åben skole)

Note: n=5.945. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

4.3 Brug af it

Graden af brug af it i undervisningen fremgår af Figur 4.3.¹⁷ De anvendte spørgsmål i konstruktionen af indeks for brug af it fremgår af boksen nedenfor.

Spørgsmål i indeks om brug af it 2014-2016 (spørgsmål til lærere)

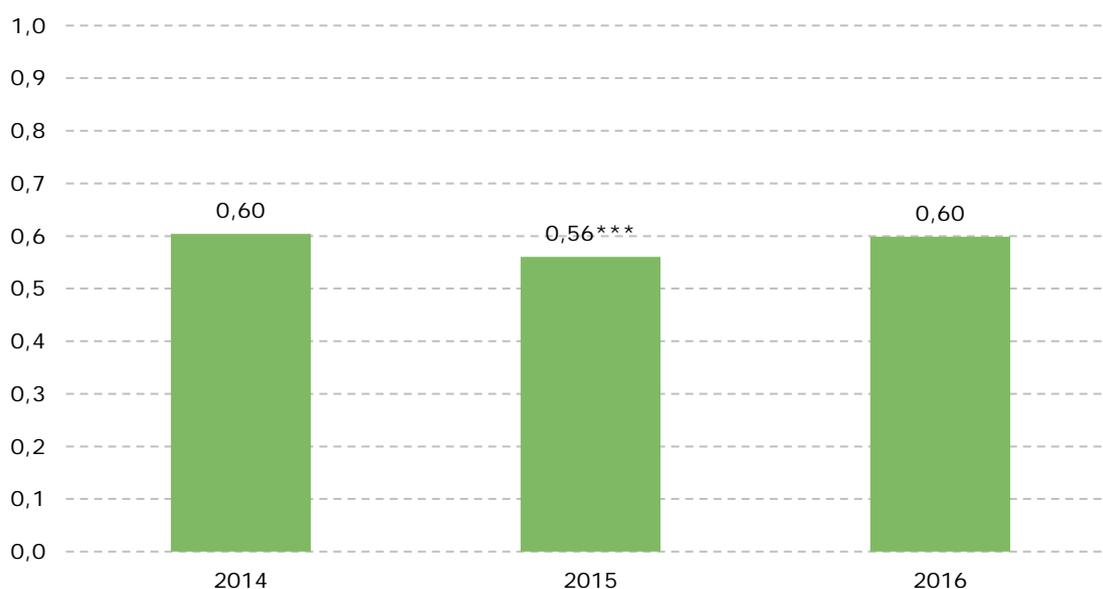
- ✓ Hvor stor vægt lægger du på nedenstående opgaver i dit daglige arbejde? (Benyttede svarkategorier: Meget stor vægt, Stor vægt, Nogen vægt, Lille vægt, Ingen vægt)
 - Bruge it til at understøtte undervisningen.
- ✓ Hvor ofte bruger du apps, digitale bøger eller andre digitale læremidler i din [dansk/matematik]undervisning i [klassebetegnelse1]? (Benyttede svarkategorier: Hver lektion, Hver dag, 2-4 gange om ugen, 1 gang om ugen, 2-3 gange om måneden, 1 gang om måneden, Hver anden måned, 1-5 gange på et år, Aldrig)
- ✓ Hvor ofte tilrettelægger du [dansk/matematik]undervisningen i [klassebetegnelse1], så eleverne skal bruge internettet til at søge informationer? (Benyttede svarkategorier: Hver lektion, Hver dag, 2-4 gange om ugen, 1 gang om ugen, 2-3 gange om måneden, 1 gang om måneden, Hver anden måned, 1-5 gange på et år, Aldrig).

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale.

¹⁷ Indekset for brugen af it er desuden vist opdelt på henholdsvis intervaller (Bilagsfigur 1.5), indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.17) og år (Bilagsfigur 1.31), lærernes alder (Bilagsfigur 1.42) og år (Bilagsfigur 1.60), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.72).

Lærerne bruger i lige så høj grad it i 2016 som i 2014, men der var dog et fald i lærernes brug af it i 2015 (se Figur 4.3). Desuden viser Bilagsfigur 1.17 og Bilagsfigur 1.72, at der bliver anvendt mere it på de højere klassetrin end på de lavere, og at dansklærerne anvender mere it end matematiklærerne. Der er desuden en svag tendens til, at ældre lærere anvender lidt mere it end yngre lærere. En mulig forklaring på dette kan være, at ældre lærere typisk underviser elever på højere klassetrin, men dette er ikke testet.

Figur 4.3 Brug af it, gennemsnitlig score fordelt på år (indeksscore: 1 = høj grad af brug af it, 0 = anvender aldrig it)

Note: n=5.690. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.
 Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

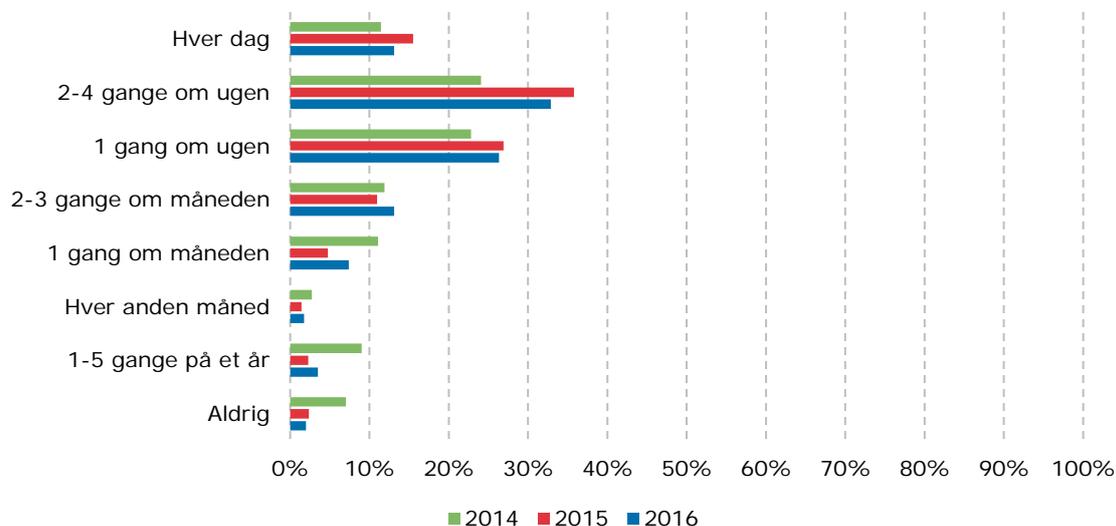
4.4 Motion og bevægelse

Figur 4.4 præsenterer resultaterne vedrørende inddragelse af motion og bevægelse i dansk- og matematikfagene.¹⁸ Resultaterne afreporteres ikke som indeks, da der kun er to spørgsmål om emnet i spørgeskemaet. I stedet afreporteres svarene på spørgsmålene hver for sig i dette afsnit.

I 2016 er det 13 % af lærerne, der inddrager motion og bevægelse hver dag, og 72 % af lærerne, der inddrager motion og bevægelse mindst en gang om ugen. Kun 2 % af lærerne inddrager aldrig motion og bevægelse. Der er desuden en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om motion og bevægelse og året for besvarelse på 0,1 %-niveau, hvor der er en tendens til, at lærerne inddrog motion og bevægelse i undervisningen i mindre grad i 2014 sammenlignet med 2015 og 2016.

¹⁸ Besvarelserne vedrørende inddragelse af motion og bevægelse er desuden vist opdelt på henholdsvis indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.18, Bilagsfigur 1.16), lærernes alder (Bilagsfigur 1.43), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.73).

Figur 4.4 Hvor ofte inddrager du motion og bevægelse i undervisningen, besvarelser fordelt på år (procent)

Note: n=5.956. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om motion og bevægelse, og året for besvarelsen på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Lærerne er samtidig blevet spurgt, hvad deres erfaring er med brugen af motion og bevægelse i undervisningen (Figur 4.5).¹⁹ 53 % af lærerne vurderer, at eleverne bliver mere læringsparate, mens 40 % vurderer, at eleverne ikke bliver mere læringsparate. 7 % af lærerne har ingen erfaring på dette område. Desuden er der en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om motion og bevægelse og året for besvarelsen på 0,1 %-niveau, idet færre lærere i 2016 synes at svare, at de ingen erfaring har med dette område. Det skal bemærkes, at de lærere, der er blevet adspurgt, underviser på forskellige klassetrin i 2015 og 2016. Det betyder, at noget af forskellen over tid også kan skyldes, at eleverne, som lærerne underviser, er et år ældre i 2015.

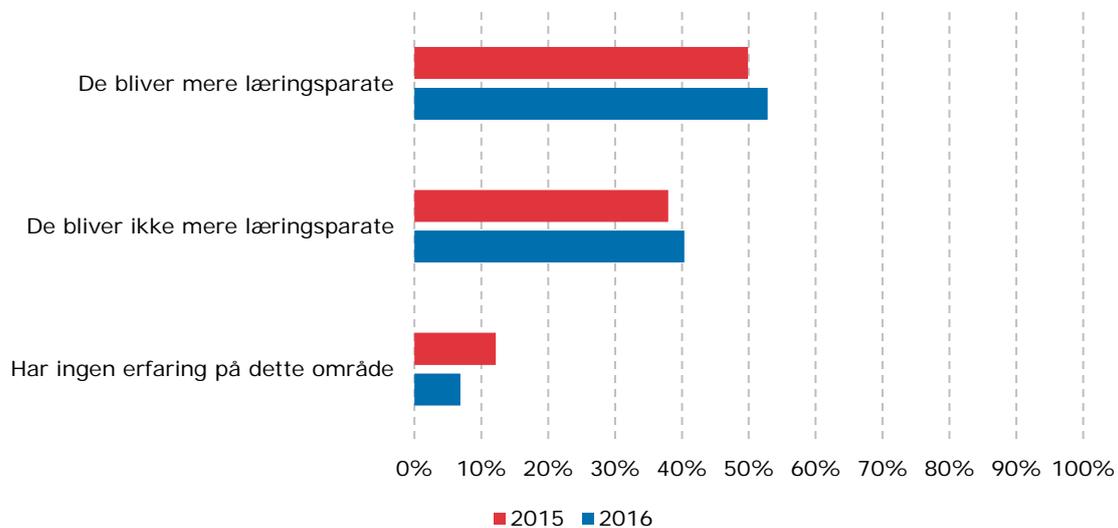
Der bliver desuden anvendt mere motion på de lavere klassetrin (Bilagsfigur 1.18). Erfaringen med, at eleverne bliver mere læringsparate, når de dyrker motion, er også bedre for elever på de lavere klassetrin (Bilagsfigur 1.19). Tilsvarende anvendes der mere motion i dansk- end i matematikundervisningen (Bilagsfigur 1.73), samtidig med at dansklærerne også har bedre erfaringer med, at eleverne bliver mere læringsparate, når de dyrker motion (Bilagsfigur 1.74).

Motion og bevægelse er også behandlet i en nylig ph.d.-afhandling om børn og bevægelse i folkeskolen²⁰. Her er nogle af de væsentlige resultater, at børn ikke bevæger sig nok i dagligdagen, og at store børn bevæger sig mindre end små børn. Sidstnævnte resultat synes også at gå igen i denne rapport, hvor lærerne netop oplever, at der anvendes mere motion på de lavere klassetrin, jf. ovenfor.

¹⁹ Besvarelserne vedrørende erfaring med brugen af motion og bevægelse i undervisningen er desuden vist opdelt på henholdsvis indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.19), lærernes alder (Bilagsfigur 1.44), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.74).

²⁰ Ladekjær, Else (2016). *Børn i bevægelse. En antropologisk undersøgelse af børn og bevægelse i folkeskolen*. Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet.

Figur 4.5 Hvad er din erfaring med, at dine elever får motion og bevægelse i undervisningen, besvarelser fordelt på år (procent)

Note: n=4.608. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om motion og bevægelse, og året for besvarelsen på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

5 Fokus på faglighed og trivsel i undervisningen

Med folkeskolereformen indføres en længere og mere varieret skoledag med øget undervisningstid og nye, mere varierede undervisningsformer, hvormed der skal være fokus på elevers faglighed såvel som trivsel, reduktion af betydningen af social arv, samt at eleverne efter udskolingen finder og gennemfører den rigtige ungdomsuddannelse.

I undersøgelsen af dette tema beskriver vi, i hvilken grad lærerne i undervisningen har det samme fokus som reformen. Vi gør det gennem at:

- danne et indeks for fokus på faglighed
- beskrive svarfordelinger for spørgsmål om fokus på trivsel.

5.1 Fokus på faglighed

Graden af fokus på faglighed fremgår af Figur 5.1.²¹ De anvendte spørgsmål i indekset for fokus på faglighed fremgår af boksen nedenfor.

Spørgsmål i indeks om fokus på faglighed 2014-2016 (spørgsmål til lærere)

- ✓ Hvor stor vægt lægger du på nedenstående opgaver i dit daglige arbejde? (Benyttede svarkategorier: Meget stor vægt, Stor vægt, Nogen vægt, Lille vægt, Ingen vægt)
 - At udvikle elevernes faglige viden og færdigheder
 - At forberede og motivere eleverne til en ungdomsuddannelse.
- ✓ Hvordan vil du beskrive din undervisning i [dansk/matematik] i [klassebetegnelse 1] på en skala fra 1 (helt enig med A) til 5 (helt enig med B), og hvor 3 er neutral? (Benyttede svarkategorier A: Jeg giver udtryk for høje forventninger til mine elevers faglige præstationer / B: Jeg giver ikke udtryk for høje forventninger til mine elevers faglige præstationer).

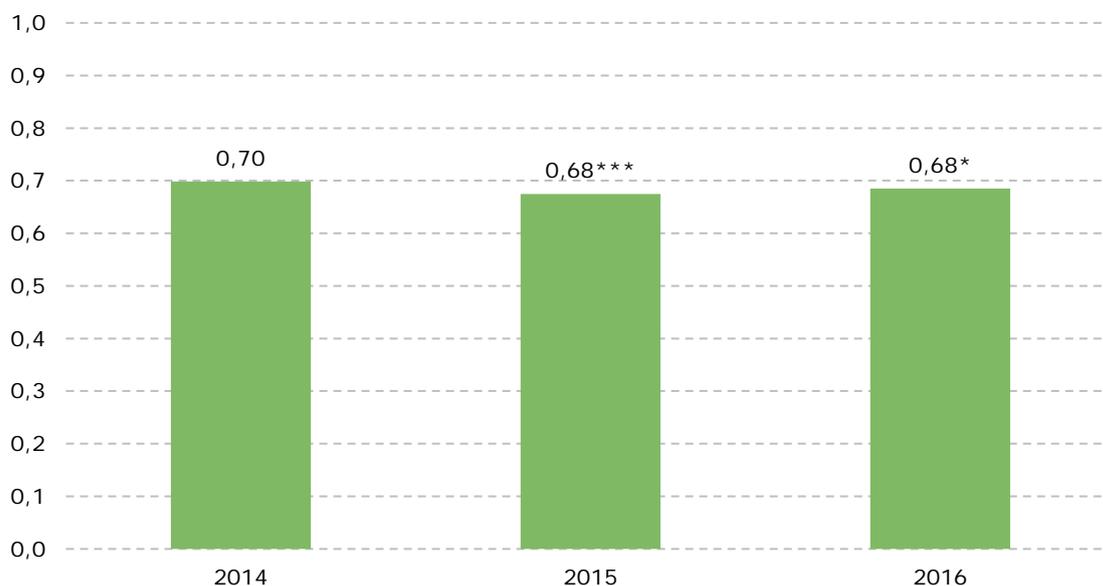
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale.

Lærerne indikerer, at de har et lavere fokus på at løfte eleverne fagligt i 2016 og 2015 end forud for reformen i 2014 (se Figur 5.1). Der er dog tale om et minimalt fald, og niveauet må således siges at være stabilt i perioden.

I tillæg hertil er der større fokus på faglighed i indskolingen end på de højere klassetrin (Bilagsfigur 1.20), og der er større fokus på faglighed blandt dansklærerne end matematiklærerne (Bilagsfigur 1.75).

²¹ Indekset for fokus på faglighed er desuden vist opdelt på henholdsvis intervaller (Bilagsfigur 1.6), indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.20) og år (Bilagsfigur 1.32), lærernes alder (Bilagsfigur 1.45) og år (Bilagsfigur 1.61), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.75).

Figur 5.1 Fokus på faglighed, gennemsnitlig score fordelt på år (indeksscore: 1 = stort fokus på at løfte eleverne fagligt, 0 = lavt fokus på at løfte eleverne fagligt)

Note: n=5.762. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Spørgsmålene om fokus på faglighed skal ses i sammenhæng med spørgsmålet om fokus på trivsel, som præsenteres i næste afsnit.

5.2 Fokus på trivsel

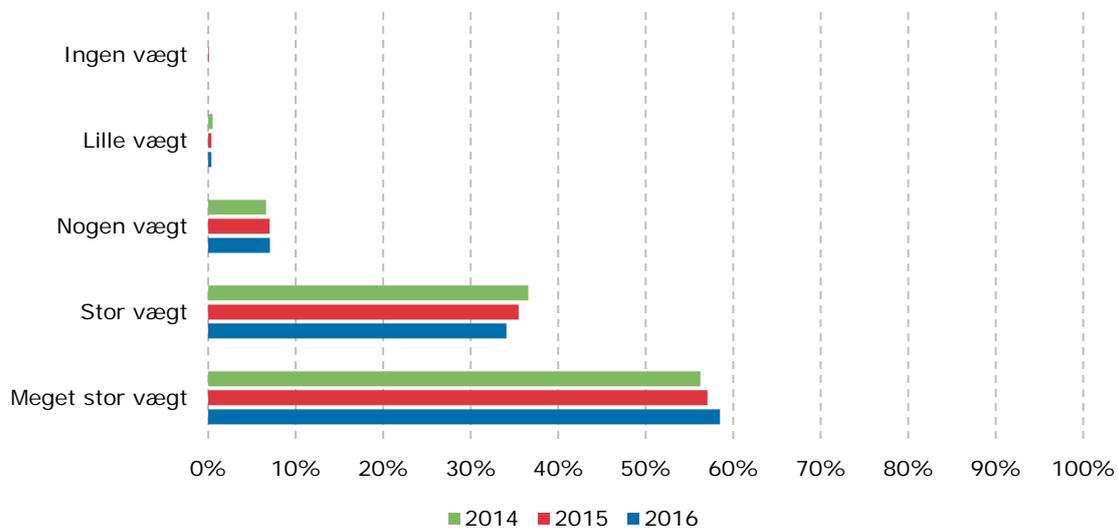
Figur 5.2 præsenterer resultaterne vedrørende lærernes fokus på elevernes trivsel målt som svaret på spørgsmålet "Hvor stor vægt lægger du på at øge elevernes trivsel i det daglige arbejde?".²² Da målingen af fokus på elevernes trivsel udelukkende baseres på et enkelt spørgsmål, er målingen mindre sikker end hvis, den var konstrueret som et indeks bestående af flere spørgsmål. Det har dog ikke været muligt at konstruere et sådant indeks.

93 % af lærerne i 2016 lægger stor eller meget stor vægt på at øge elevernes trivsel i det daglige arbejde. Der er næsten ingen, som lægger lille eller ingen vægt på at øge elevernes trivsel. Det skal bemærkes, at der ikke er en statistisk signifikant forskel imellem 2014, 2015 og 2016.

Desuden vurderer dansklærerne at have større fokus på elevernes trivsel end matematiklærerne (Bilagsfigur 1.76), og der er en tendens til et større fokus på elevernes trivsel på de lavere klassetrin (Bilagsfigur 1.21).

²² Besvarelserne vedrørende lærernes fokus på elevernes trivsel er desuden vist opdelt på henholdsvis indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.21), lærernes alder (Bilagsfigur 1.46), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.76).

Figur 5.2 Hvor stor vægt lægger du på at øge elevernes trivsel i det daglige arbejde, besvarelser fordelt på år (procent)

Note: n=6.367. Der er ikke en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om trivsel og året for besvarelsen.
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

6 Feedback til eleverne

For at indfri reformens ambitioner skal der arbejdes med differentierede læringsformer, der udfordrer både fagligt stærke og fagligt svage elever, ligesom der skal arbejdes systematisk med evaluering og opfølgning på den enkelte elevs læringsmål. Dette skal ske gennem det generelle fokus på faglighed og trivsel, såvel som en række understøttende redskaber. Den reviderede version af elevplanen er central i den sammenhæng og skal understøtte systematisk løbende evaluering, opfølgning og forbedring af elevernes udbytte af undervisningen, ligesom nationale test, lærernes brug af læringsmål og undervisningsdifferentiering er væsentlige.

Vi har dannet tre indeks, der belyser dette tema:

- Det første indeks belyser lærernes brug af nationale test og elevplaner i deres arbejde
- Det andet indeks måler lærernes brug af læringsmål
- Det tredje indeks måler graden af undervisningsdifferentiering.

6.1 Brug af nationale test og elevplaner

De anvendte spørgsmål til indekset for brug af nationale test og elevplaner fremgår af boksen nedenfor.

Spørgsmål i indeks om brug af nationale test og elevplaner 2014-2016 (spørgsmål til lærere)

- ✓ I hvor høj grad er du enig i følgende udsagn?
- Jeg anvender resultater fra test (fx nationale test) til vurdering af den enkelte elev
 - Jeg oplever, at elevplanen er et redskab, der understøtter elevens læring
 - Jeg oplever, at elevplanen er et godt udgangspunkt for dialog med forældre om elevens faglige udvikling.

Benyttede svarkategorier: I meget høj grad, i høj grad, i nogen grad, i lav grad, i meget lav grad, slet ikke.

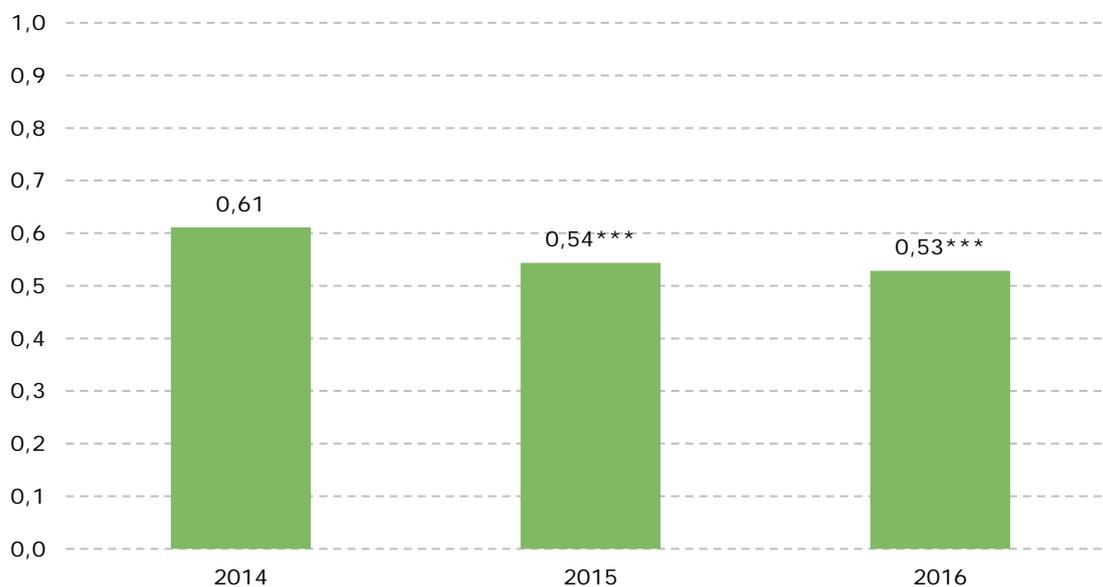
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale.

Graden af brug af nationale test og elevplaner fremgår af Figur 5.1 nedenfor.²³ Noget færre lærere indikerer i 2016 og 2015 end i 2014, at de anvender nationale test og elevplaner.

Desuden bliver der gjort mindre brug af test og elevplaner i udskolingen (Bilagsfigur 1.22). Samtidig vurderer dansklærerne, at de bruger test og elevplaner mere end matematiklærerne (Bilagsfigur 1.77).

²³ Indekset for brugen af nationale test og elevplaner er desuden vist opdelt på henholdsvis intervaller (Bilagsfigur 1.7), indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.22) og år (Bilagsfigur 1.33), lærernes alder (Bilagsfigur 1.47) og år (Bilagsfigur 1.62), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.77).

Figur 6.1 Brug af nationale test og elevplaner, gennemsnitlig score fordelt på år (indeks-score: 1 = høj grad af brug af nationale test og elevplaner, 0 = anvender ikke nationale test og elevplaner)

Note: n=5.665. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

6.2 Læringsmål

De anvendte spørgsmål til konstruktion af indekset om brug af læringsmål fremgår af boksen nedenfor.

Spørgsmål i indeks om brug af læringsmål 2014-2016 (spørgsmål til lærere)

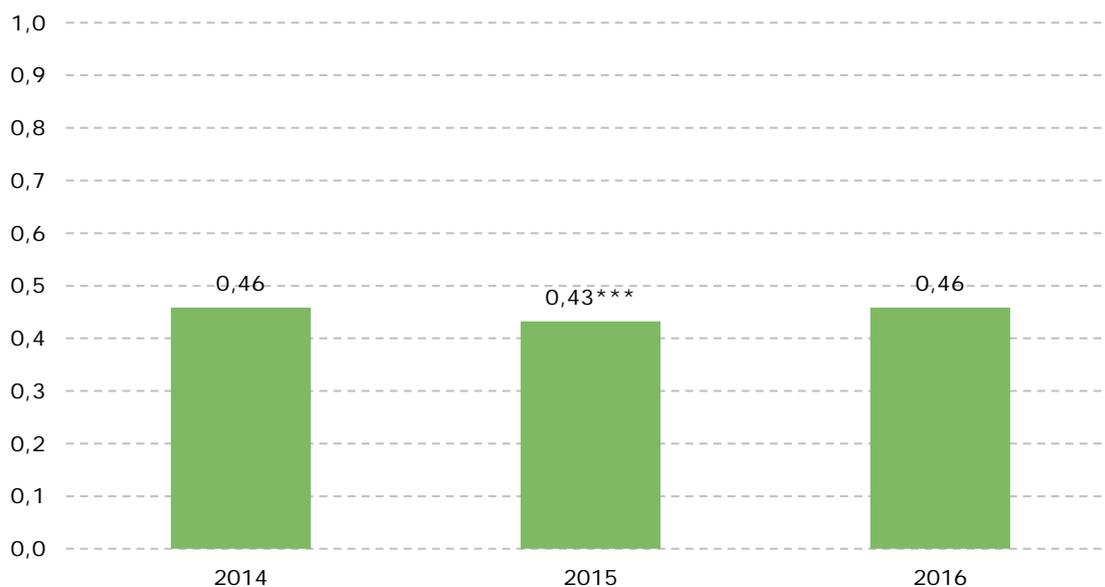
- ✓ Hvor enig eller uenig er du i nedenstående udsagn? (Benyttede svarkategorier: I meget høj grad, I høj grad, I nogen grad, I lav grad, I meget lav grad, Slet ikke)
 - Jeg har jævnligt samtaler med hver enkelt elev, om de når deres læringsmål.
- ✓ Hvor ofte vurderer du, hvor den enkelte elev befinder sig i forhold til læringsmålene? (Benyttede svarkategorier: Hver dag, 2-4 gange om ugen, 1 gang om ugen, 2-3 gange om måneden, 1 gang om måneden, Hver anden måned, 1-5 gange på et år, Aldrig)
- ✓ Hvor ofte har du samtaler med hver enkelt elev om elevens udbytte af [dansk/matematik]undervisningen? (Benyttede svarkategorier: Hver dag, 2-4 gange om ugen, 1 gang om ugen, 2-3 gange om måneden, 1 gang om måneden, Hver anden måned, 1-5 gange på et år, Aldrig).

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale.

Graden af brug af læringsmål fremgår af Figur 6.2.²⁴ Lærerne tilkendegiver, at de anvender læringsmål i ligeså høj grad i 2016 som i 2014.²⁵ Dog var der et fald i brug af læringsmål fra 2014 til 2015.

Brugen af læringsmål er desuden større på de højere klassetrin (Bilagsfigur 1.23) og i dansk (Bilagsfigur 1.78).

Figur 6.2 Brug af læringsmål, gennemsnitlig score fordelt på år (indeksscore: 1 = høj grad af brug af læringsmål; 0 = anvender ikke læringsmål)

Note: n=5.640. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

6.3 Grad af undervisningsdifferentiering

De anvendte spørgsmål til konstruktionen af indeks for graden af undervisningsdifferentiering fremgår af boksen nedenfor.

²⁴ Indekset for brugen af læringsmål er desuden vist opdelt på henholdsvis intervaller (Bilagsfigur 1.8), indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.23) og år (Bilagsfigur 1.34), lærernes alder (Bilagsfigur 1.48) og år (Bilagsfigur 1.63), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.78).

²⁵ Det er værd at bemærke, at svarkategorierne til de anvendte spørgsmål tenderer mod at give lave indeksscorer, idet der fx i spørgsmålet om, hvor ofte den enkelte elev vurderes i forhold til læringsmålet, er hele fem forskellige svarkategorier inden for en måned, mens der kun er tre for over en måned. Dette betyder, at det er vanskeligt at konkludere, om læringsmålene anvendes eller ej. En lav score kan blot angive, at der er tale om, at lærerne ikke vurderer eleverne så ofte.

Spørgsmål i indeks om undervisningsdifferentiering 2014-2016 (spørgsmål til lærere)

- ✓ Hvor ofte giver du supplerende opgaver til særligt dygtige elever i [klassebetegnelse1]?
- ✓ Hvor ofte varierer du arbejdsformer for at tilgodese forskellige elevers læringsbehov?
- ✓ Hvor ofte tilrettelægger du [dansk/matematik]undervisningen i forhold til målene for de enkelte elever i [klassebetegnelse1]?

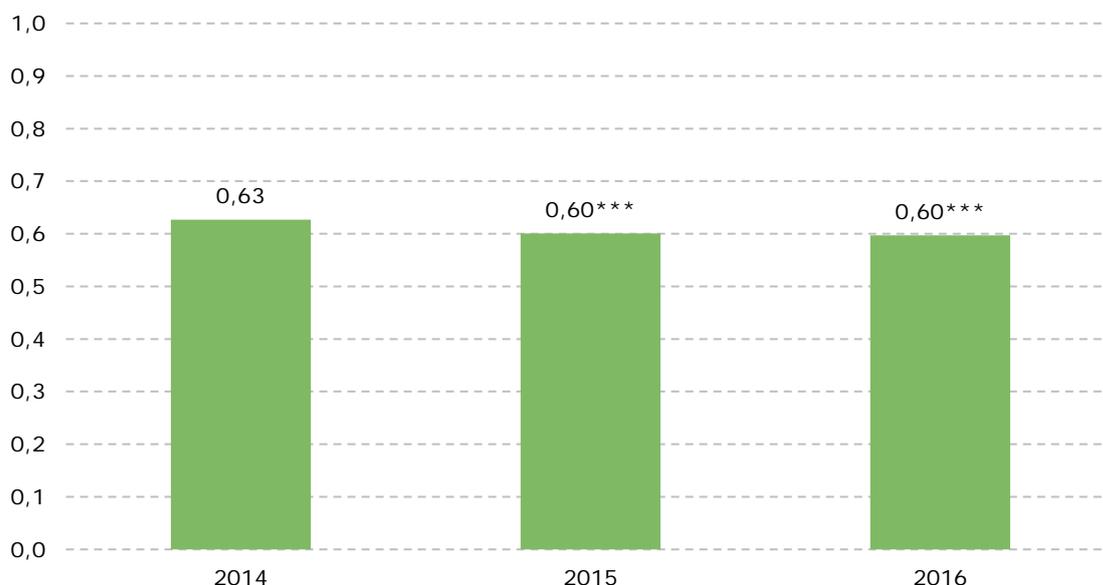
Benyttede svarkategorier: Hver lektion, Hver dag, 2-4 gange om ugen, 1 gang om ugen, 2-3 gange om måneden, 1 gang om måneden, Hver anden måned, 1-5 gange på et år, Aldrig.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale.

Graden af brug af undervisningsdifferentiering fremgår af Figur 6.3 nedenfor.²⁶ Lærerne anvender i mindre grad undervisningsdifferentiering i 2015 og 2016 sammenlignet med 2014. Der er dog tale om et mindre fald.

Der bliver derudover anvendt mindre differentieret undervisning på de højere klassetrin end på de lavere (Bilagsfigur 1.24).

Figur 6.3 Grad af undervisningsdifferentiering, gennemsnitlig score fordelt på år (indeks-score: 1 = lærerne undervisningsdifferentierer i høj grad, 0 = lærerne undervisningsdifferentierer ikke)

Note: n=5.257. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

²⁶ Indekset for graden af undervisningsdifferentiering er desuden vist opdelt på henholdsvis intervaller (Bilagsfigur 1.9), indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.24) og år (Bilagsfigur 1.35), lærernes alder (Bilagsfigur 1.49) og år (Bilagsfigur 1.64), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.79).

7 Lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring

Forskellige medarbejdergrupper kan varetage forskellige opgaver i en længere og mere varieret skoledag. Lærere og pædagoger eller medarbejdere med andre relevante kompetencer skal i højere grad samarbejde om elevernes læring for at bidrage til dygtige børn, der trives. Det er fortsat lærerens opgave at sikre, at undervisningen leder frem mod de faglige mål for fag og klassetrin. Planlægningen af undervisningen skal dog foretages i et samarbejde mellem lærere og pædagoger eller andet relevant personale tilknyttet klassen.

For at undersøge dette tema har vi konstrueret et indeks, der omhandler lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring. De anvendte spørgsmål til indeks for lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring fremgår af boksen nedenfor. Det er værd at notere sig, at spørgsmålene omhandler lærernes kollegaer bredt set, hvormed indekset om lærersamarbejdet og pædagogisk faglig sparring også indbefatter lærernes samarbejde med andre faggrupper i folkeskolen såsom pædagoger.

Spørgsmål i indeks om lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring 2015-2016 (spørgsmål til lærere)

- ✓ I hvor høj grad er du enig i nedenstående udsagn?
- Jeg diskuterer undervisning med mine kolleger
 - Jeg diskuterer pædagogiske metoder med mine kolleger
 - Jeg drøfter mine elevers udbytte af undervisningen med mine kolleger.

Benyttede svarkategorier: I meget høj grad, I høj grad, I nogen grad, I lav grad, I meget lav grad, Slet ikke.

Indekset er kun beregnet for 2015 og 2016, da to af spørgsmålene ikke indgik i dataindsamlingen i 2014.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale.

Graden af lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring fremgår af Figur 7.1 nedenfor.²⁷ Lærerne tilkendegiver i højere grad, at de samarbejder i 2016 sammenlignet med 2015. Der er dog tale om en mindre stigning.

Dansklærerne oplever desuden en højere grad af samarbejde og pædagogisk faglig sparring end matematiklærerne (Bilagsfigur 1.80).

Det er værd at bemærke, at ordlyden i spørgsmålet 'Jeg drøfter mine elevers udbytte af undervisningen med mine kolleger' er ændret fra, 'Jeg drøfter jævnligt mine elevers udbytte af undervisningen med mine kolleger'. Det betyder formodentligt, at det vil se ud som om, at lærerne i

²⁷ Indekset for lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring er desuden vist opdelt på henholdsvis intervaller (Bilagsfigur 1.10), indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.25) og år (Bilagsfigur 1.36), lærernes alder (Bilagsfigur 1.50) og år (Bilagsfigur 1.65), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.80).

højere grad end tidligere drøfter elevernes udbytte med kollegerne. Der bør derfor tages forbehold for sammenligningen af indekssværdierne over tid.

Det er også værd at bemærke, at de lærere, der er adspurgt, underviser på forskellige klassetrin i 2015 og 2016. Det betyder, at noget af forskellen over tid også kan skyldes, at eleverne, som lærerne underviser, er et år ældre i 2015.

Figur 7.1 Lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring, gennemsnitlig score fordelt på år (indeksscore: 1 = lærerne samarbejder i høj grad, 0 = lærerne samarbejder slet ikke)

Note: n=4.539. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

8 Anvendelse af støtte

Et af reformens mål er, at folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater. Et middel til at nå dette mål kan være at understøtte de socialt svage elever ved at tilknytte ekstra personale i en del af undervisningstiden. Anvendelsen af støtte hører egentlig sammen med brugen af undervisningsformer, men da det er første gang, dette aspekt undersøges i dette projekt, behandles det i år som et selvstændigt tema.

For at undersøge dette tema har vi konstrueret et indeks, der omhandler støtte i undervisningen. De anvendte spørgsmål til indeks for støtte fremgår af boksen nedenfor.

Spørgsmål i indeks om anvendelse af støtte 2014-2016 (spørgsmål til lærere)

- ✓ Har [klassebetegnelse 1] inden for den seneste 4 ugers sammenhængende undervisningsperiode været tilknyttet flere lærere/pædagoger/anden ressourceperson i nogle eller alle af timerne i [dansk/matematik]?
- Støtte til hele klassen fra en læreruddannet (tolærerordning)
 - Støtte til hele klassen fra en ikke-læreruddannet (pædagog eller anden ressourceperson)
 - Støtte til en enkelt elev eller få elever med særlige behov (støtteperson).

Benyttede svarkategorier: Angiv samlet antal lektioner inden for de seneste 4 undervisningsuger.

Svarene på disse spørgsmål er kategoriseret på følgende måde: 0 timer, 1-10 timer, 11-20 timer, 21-31 timer, 40-160 timer.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale.

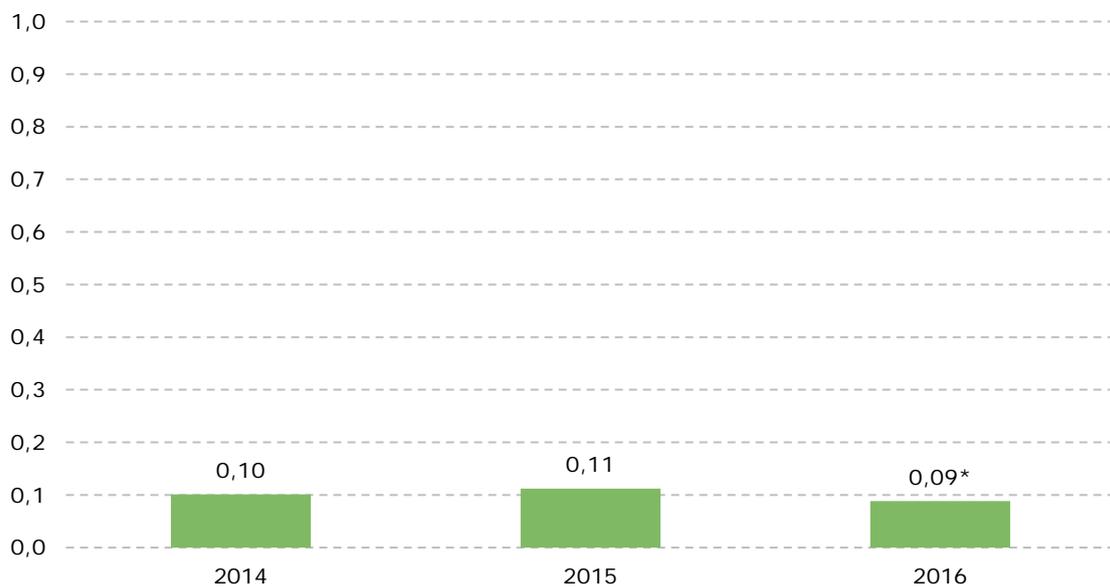
Graden af anvendelse af støtte fremgår af Figur 8.1 nedenfor.²⁸ Lærerne fremhæver, at de i mindre grad anvender støttende foranstaltninger i 2016 sammenlignet med 2014 og 2015. Det på trods af, at der var en mindre stigning i anvendelse af støtte fra 2014 til 2015. I alle tilfælde er der tale om mindre forskelle. Det er også for tidligt at konkludere, at der har været et fald i anvendelsen af støtte i undervisningen – særligt set i lyset af, at indekxsværdien steg en smule fra 2014 til 2015 (om end ikke statistisk signifikant) og derefter faldt igen til 2016.

Desuden bliver der givet mere støtte til elever på lavere klassestrin end på højere (Bilagsfigur 1.26), og der bliver givet mere støtte i dansk- end i matematiktimerne (Bilagsfigur 1.81).

Det er værd at bemærke, at de anvendte spørgsmål er stillet til de lærere, hvis klasse inden for den seneste 4 ugers sammenhængende undervisningsperiode har været tilknyttet flere lærere, pædagoger eller andre ressourcepersoner i nogle eller alle af timerne i dansk eller matematik. Såfremt lærerne svarer 'Nej' til at have været tilknyttet støtte, er de placeret i kategorien med 0 timers støtte for hver af de tre støttemuligheder angivet i boksen ovenfor.

²⁸ Indekset for støtte er desuden vist opdelt på henholdsvis intervaller (Bilagsfigur 1.11), indskoling, mellemtrin og udskoling (Bilagsfigur 1.26) og år (Bilagsfigur 1.37), lærernes alder (Bilagsfigur 1.51) og år (Bilagsfigur 1.66), og undervisningsfag (Dansk og matematik, Bilagsfigur 1.81).

Figur 8.1 Anvendelse af støtte, gennemsnitlig score fordelt på år (indeksscore: 1 = høj grad af støtte, 0 = der anvendes ikke støtte)

Note: n=5.671. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

9 Temakapitel om pædagoger

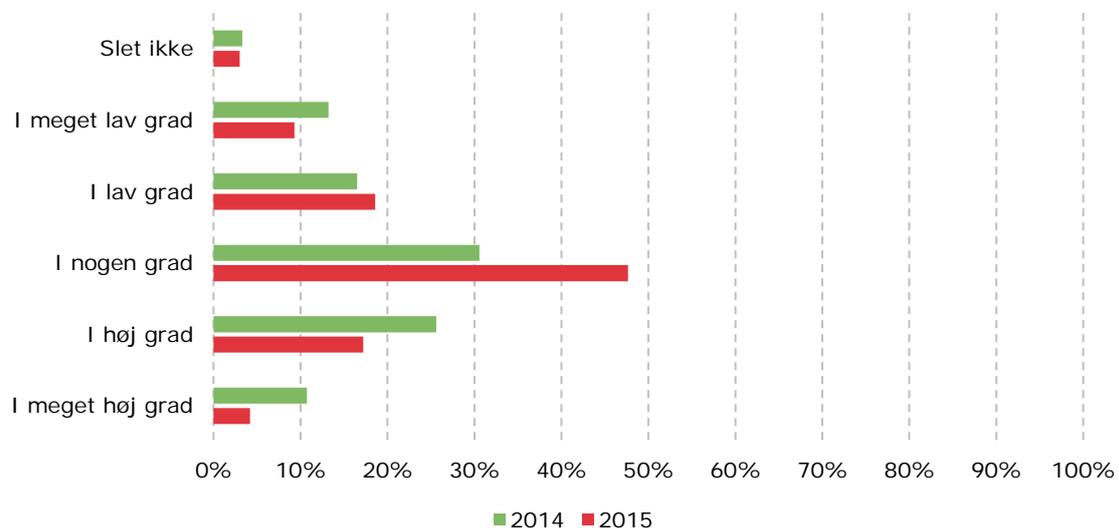
Folkeskolereformen har medført, at pædagogerne har fået en ny og mere fremtrædende rolle i folkeskolen, og at der er blevet ansat flere pædagoger i folkeskolen. Det er baggrunden for dette kapitel, hvor der ses nærmere på pædagogernes egne oplevelser af deres kompetencer, rolle og samarbejde med øvrigt personale i folkeskolen.

9.1 Pædagogernes kompetencer

I dette afsnit præsenteres resultaterne vedrørende pædagogernes kompetencer. Resultaterne afrapporteres ikke som indeks, da der kun er to spørgsmål om emnet i spørgeskemaet. I stedet afrapporteres svarene på spørgsmålene hver for sig.

Pædagogerne er blevet spurgt om, i hvilken grad de føler sig rustede til at indgå i undervisningen, som folkeskolereformen lægger op til. Figur 9.1 nedenfor viser, at 36 % af pædagogerne i 2014 i høj eller meget høj grad følte sig rustede til at indgå i undervisningen sammenholdt med 21 % i 2015. Modsat viser figuren, at 30 % af pædagogerne i 2014 i lav eller meget lav grad følte sig rustede sammenholdt med 28 % i 2015. Figuren viser også, at 31 % af pædagogerne i 2014 i nogen grad følte sig rustede mod 48 % i 2015, og at 3 % af pædagogerne i både 2014 og 2015 slet ikke følte sig rustede. Det skal bemærkes, at svarfordelingerne er statistisk signifikant forskellige imellem 2014 og 2015 på 1 %-niveau.

Figur 9.1 I hvilken grad føler du dig rustet til at indgå i undervisningen, som folkeskolereformen lægger op til, besvarelser fordelt på år (procent)

Note: n=551. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om trivsel og året for besvarelsen på 1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

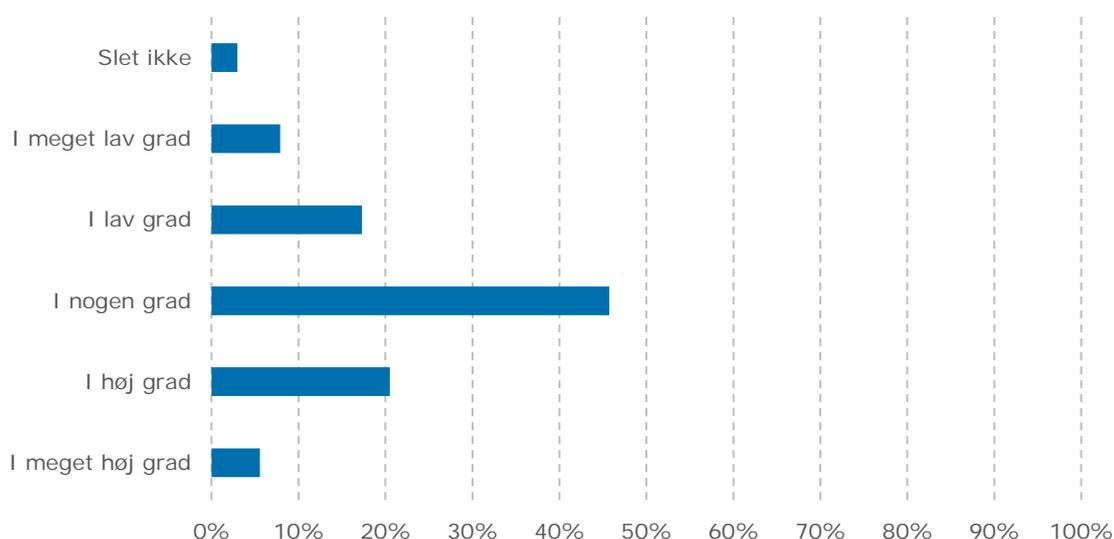
Pædagogerne er i 2016 også blevet spurgt til deres kompetencer, men spørgsmålsformuleringen er i 2016 ændret til, i hvilken grad de føler sig rustede til at arbejde som folkeskolereformen lægger op til. Forskellen består altså i, at der i 2014 og 2015 blev spurgt til at føle sig rustet til at indgå i *undervisningen*, mens der i 2016 spørges til at føle sig rustet til at indgå i *arbejdet*.

Det er således ikke muligt direkte at sammenligne besvarelserne fra 2014 og 2015 med svarene fra 2016, da spørgsmålsformuleringen i 2016 har et bredere fokus end undervisningen.

Figur 9.2 nedenfor viser, at 26 % af pædagogerne i 2016 i høj eller meget høj grad føler sig rustede til at arbejde, som folkeskolereformen lægger op til.²⁹ Figuren viser også, at 46 % af pædagogerne i 2016 i nogen grad føler sig rustede, mens 25 % af pædagogerne i lav eller meget lav grad føler sig rustede. Endelig ses det, at 3 % af pædagogerne i 2016 slet ikke føler sig rustede.

Derudover er der ingen betydelige forskelle på tværs af pædagogernes alder.

Figur 9.2 I hvilken grad føler du dig rustet til at arbejde som folkeskolereformen lægger op til, besvarelser fra 2016 (procent)

Note: n=468.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

Spørgsmålene om kompetencer skal derudover ses i sammenhæng med spørgsmålet om pædagogernes rolle i undervisningen, som præsenteres i næste afsnit.

9.2 Pædagogernes rolle i forbindelse med undervisningen

Figur 9.3 og Figur 9.4 præsenterer resultaterne vedrørende pædagogernes rolle i undervisningen målt som svaret på spørgsmålet "Hvor ofte har du følgende opgaver i forbindelse med undervisningen?". I figurene vises procentdelen, der har en bestemt opgave minimum en gang om ugen.

Der er spurgt til følgende 12 opgaver:

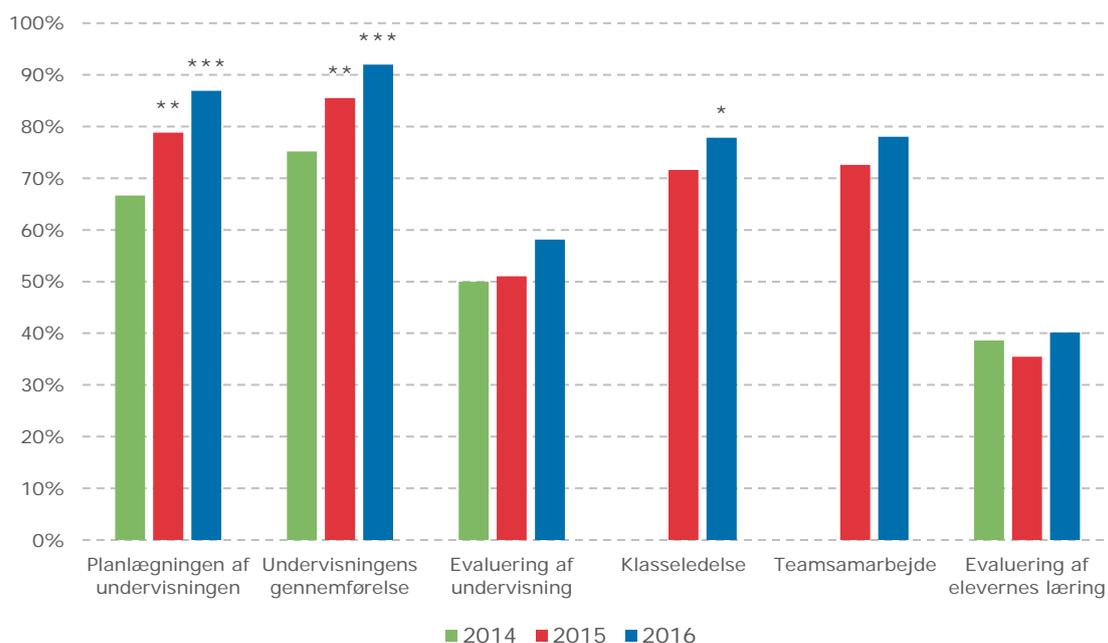
1. Planlægningen af undervisningen
2. Undervisningens gennemførelse
3. Evaluering af undervisningen
4. Klasseledelse

²⁹ Spørgsmålet om kompetencer er desuden vist opdelt på pædagogernes alder (Bilagsfigur 1.52).

5. Teamsamarbejde
6. Evaluering af elevernes læring
7. Faglig støtte
8. Lektiecafeer eller lektiehjælp
9. Gennemfører aktiviteter, der understøtter, at eleverne kan arbejde praktisk med det stof, der undervises i
10. Trivselsrelateret støtte
11. Specialpædagogisk støtte
12. Gennemfører aktiviteter med bevægelse i undervisningen.

Der har været en statistisk signifikant udvikling i forhold til planlægning af undervisningen (1), undervisningens gennemførelse (2), klasseledelse (4), lektiecafeer eller lektiehjælp (8), gennemførelse af aktiviteter, der understøtter, at eleverne kan arbejde praktisk med det stof, der undervises i (9), og gennemførelse af aktiviteter med bevægelse i undervisningen (12). Disse opgaver kommenteres nærmere i det følgende.

Figur 9.3 Hvor ofte har du følgende opgaver i forbindelse med undervisningen, besvarelser fordelt på at have opgaven minimum en gang om ugen og år (procent)

Note: n=928-1.061. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

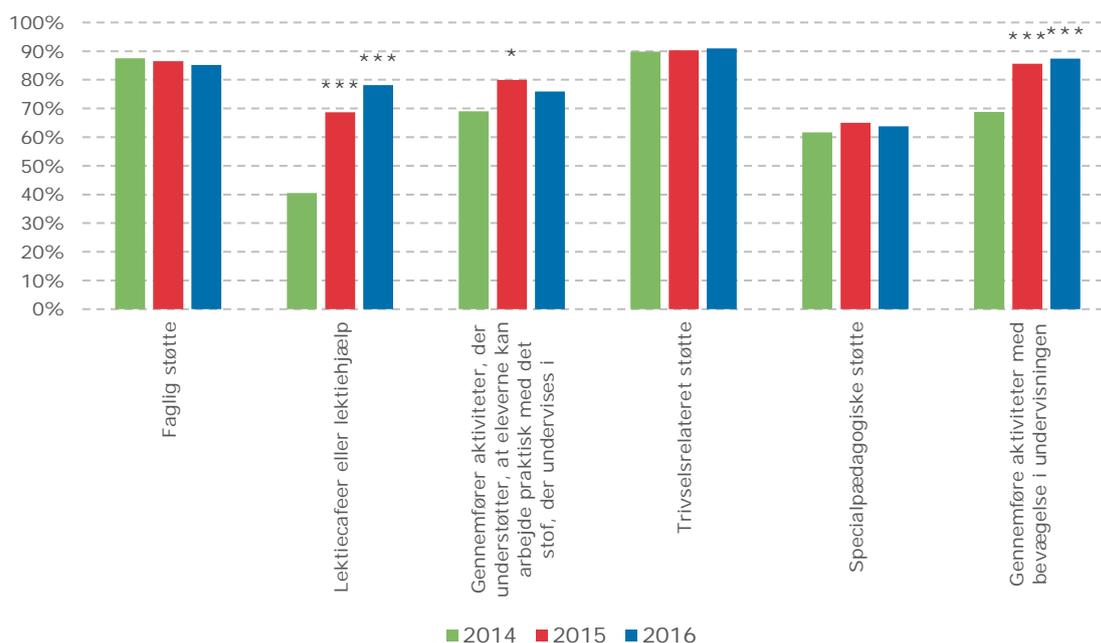
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

Den første opgave, planlægningen af undervisningen, havde 67 % af pædagogerne i 2014 minimum en gang om ugen. I 2015 var det 79 % af pædagogerne, og i 2016 er det 87 % af pædagogerne. Der er tale om en stigning på 20 procentpoint fra 2014 til 2016, og forskellen er statistisk signifikant 0,1 %-niveau.

Den anden opgave, undervisningens gennemførelse, havde 75 % af pædagogerne i 2014 minimum en gang om ugen. I 2015 var det 86 % af pædagogerne, og i 2016 er det 92 % af pædagogerne. Der er tale om en stigning på 17 procentpoint fra 2014 til 2016, og forskellen er statistisk signifikant på 0,1 %-niveau.

Den fjerde opgave, klasseledelse, havde 72 % af pædagogerne i 2015 minimum en gang om ugen. I 2016 er det 78 % af pædagogerne. Der er tale om en stigning på 7 procentpoint fra 2014 til 2016, og forskellen er statistisk signifikant på 5 %-niveau. Der er ikke spurgt til opgaven i 2014 i spørgeskemaet.

Figur 9.4 Hvor ofte har du følgende opgaver i forbindelse med undervisningen, besvarelser fordelt på at have opgaven minimum én gang om ugen og år (procent)

Note: n=1.007-1.052. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

Den ottende opgave, lektiecafeer eller lektiehjælp, havde 40 % af pædagogerne i 2014 minimum en gang om ugen. I 2015 var det 69 % af pædagogerne, og i 2016 er det 78 % af pædagogerne. Der er tale om en stigning på 38 procentpoint fra 2014 til 2016, og forskellen er statistisk signifikant på 0,1 %-niveau. Det bør bemærkes, at lektiecafeer først blev obligatorisk i skoleåret 2015/2016.

Den niende opgave, gennemfører aktiviteter, der understøtter, at eleverne kan arbejde praktisk med det stof, der undervises i, havde 69 % af pædagogerne i 2014 minimum en gang om ugen. I 2015 var det 80 % af pædagogerne, og i 2016 er det 76 % af pædagogerne. Der er tale om en stigning på 7 procentpoint fra 2014 til 2016, og forskellen er ikke statistisk signifikant.

Den tolvte, og sidste, opgave, gennemfører aktiviteter med bevægelse i undervisningen, havde 69 % af pædagogerne i 2014 minimum en gang om ugen. I 2015 var det 86 % af pædagogerne, og i 2016 er det 87 % af pædagogerne. Der er tale om en stigning på 18 procentpoint fra 2014 til 2016, og forskellen er statistisk signifikant på 0,1 %-niveau.

Pædagogernes opgaver i forbindelse med undervisningen skal også ses i relation til samarbejdet mellem pædagoger og det øvrige personale, hvilket er fokus i næste afsnit.

9.3 Samarbejde imellem pædagoger og øvrigt personale

For at belyse samarbejdet imellem pædagoger og øvrigt personale er der dels dannet et indeks om samarbejde på baggrund af besvarelser fra pædagoger, dels er der inddraget to spørgsmål, der går specifikt på samarbejdet med skoleledelsen. Der er således tale om, at disse besvarelser gerne skulle afspejle samarbejdet set fra pædagogernes side.

Spørgsmålene til konstruktion af indeks for samarbejde imellem pædagoger og øvrigt personale fremgår af boksen nedenfor.

Spørgsmål i indeks om pædagogers inddragelse i samarbejdet 2014-2016 (spørgsmål til pædagoger)

- ✓ Hvor enig er du i nedenstående udsagn?
 - Jeg drøfter jævnligt elevernes udbytte af undervisningen med mine kolleger
 - Jeg observerer af og til undervisningen
 - Vi (klassens team) gennemgår sammen klassens resultater i test og prøver
 - Jeg henter inspiration og sparring til min deltagelse i undervisningen fra team-samarbejde.

Benyttede svarkategorier: I meget høj grad, i høj grad, i nogen grad, i lav grad, i meget lav grad, slet ikke.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale.

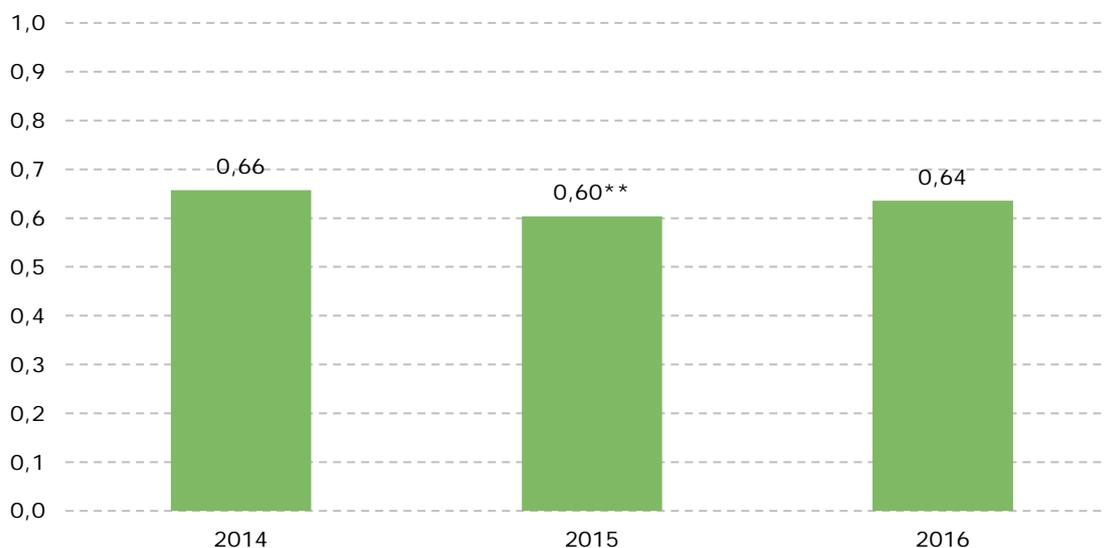
Graden af samarbejde fremgår af Figur 9.5. Pædagogerne er i lidt mindre grad involveret i samarbejdet om undervisning i 2016 end i 2014 (forskellen er dog ikke statistisk signifikant), men i noget større grad end i 2015.³⁰

Der er desuden ingen betydelige forskelle på tværs af pædagogernes alder.

Det er dog nødvendigt at tage forbehold for, at spørgsmålsformuleringen om klassens resultater er ændret fra 2015 til 2016. I 2014 og 2015 var formuleringen 'Vi gennemgår sammen klassens resultater i test og prøver', mens der i 2016 er blevet tilføjet '(klassens team)' som en præciseringen af, hvem vi er. Det kan gøre, at man ikke direkte kan sammenligne indeksværdierne fra 2014 og 2015 med 2016.

³⁰ Indekset for samarbejde er desuden vist opdelt på henholdsvis intervaller (Bilagsfigur 1.12), pædagogernes alder (Bilagsfigur 1.53) og pædagogernes alder og år (Bilagsfigur 1.67).

Figur 9.5 Pædagogers inddragelse i samarbejdet, gennemsnitlig score fordelt på år (indeks-score: 1 = pædagogerne inddrages i høj grad, 0 = pædagogerne inddrages ikke)

Note: n=1.020. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

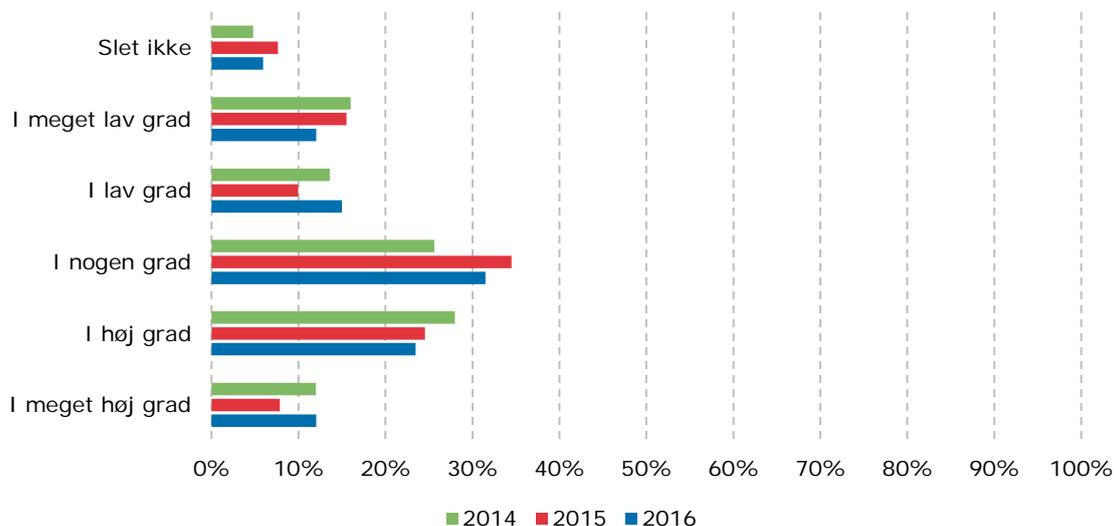
En ting er samarbejdet med kollegaerne, en anden ting er samarbejdet med skoleledelsen. Figur 9.6 nedenfor måler et aspekt af samarbejdet igennem spørgsmålet, "I hvilken grad oplever du, at skoleledelsen giver udtryk for at anerkende dit arbejde?".³¹

Figuren viser, at 36 % af pædagogerne i 2016 i meget høj eller høj grad oplever, at skoleledelsen anerkender deres arbejde. Omvendt er det 27 % af pædagogerne i 2016, som i lav eller meget lav grad oplever anerkendelse fra skoleledelsen. Figuren viser også, at 32 % af pædagogerne i 2016 i nogen grad oplever, at deres arbejde anerkendes af skoleledelsen, og at 6 % af pædagogerne i 2016 slet ikke oplever anerkendelse fra skoleledelsen. Det skal bemærkes, at svarfordelingerne ikke er statistisk signifikant forskellige imellem 2014, 2015 og 2016.

Bilagsfigur 1.82 viser derudover, at der er en tendens til, at lærerne i højere grad end pædagogerne oplever anerkendelse fra skoleledelsen.

³¹ Besvarelserne er desuden vist opdelt på henholdsvis pædagogernes alder (Bilagsfigur 1.54) og faggrupper (Bilagsfigur 1.82).

Figur 9.6 I hvilken grad oplever du, at skoleledelsen giver udtryk for at anerkende dit arbejde, besvarelser fordelt på år (procent)

Note: n=1.030. Der er ikke en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om samarbejde og året for besvarelsen.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

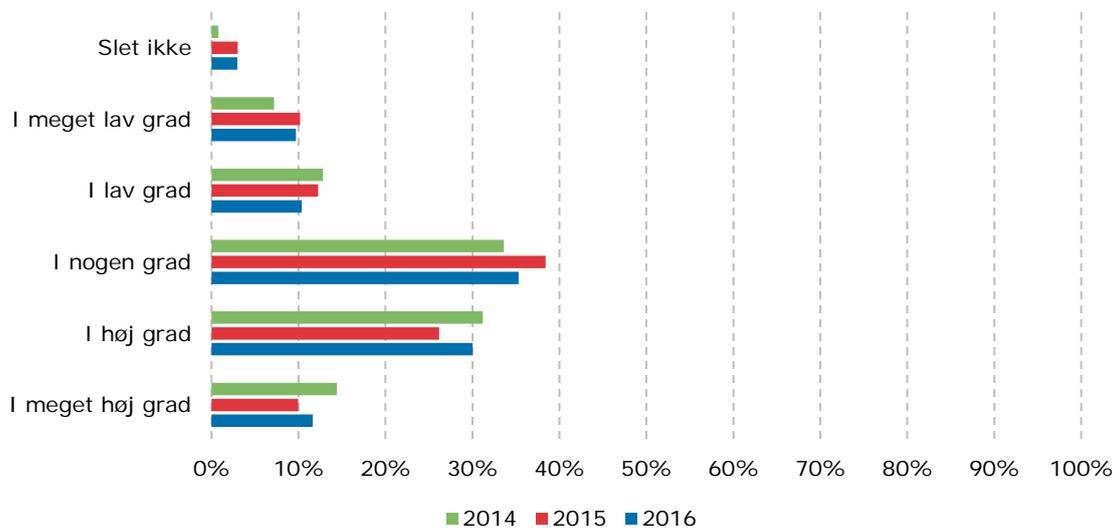
Figur 9.7 nedenfor ser på et andet aspekt af samarbejdet med skoleledelsen målt på spørgsmålet, "I hvilken grad oplever du, at skoleledelsen aktivt arbejder for et godt samarbejde mellem lærere og pædagoger på skolen?".³²

Figuren viser, at 42 % af pædagogerne i 2016 i høj eller meget høj grad oplever, at skoleledelsen aktivt arbejder for et godt samarbejde mellem lærere og pædagoger sammenholdt. I den modsatte ende viser figuren, at 20 % af pædagogerne i 2016 i lav eller meget lav grad oplever, at skoleledelsen aktivt arbejder for et godt samarbejde. Det ses også i figuren, at 35 % af pædagogerne i 2016 i nogen grad oplever, at skoleledelsen aktivt arbejder for et godt samarbejde, og at 3 % af pædagogerne slet ikke oplever, at skoleledelsen gør dette. Det skal bemærkes, at svarfordelingerne ikke er statistisk signifikant forskellige imellem 2014, 2015 og 2016.

Derudover er der ingen betydelige forskelle på tværs af pædagogernes alder.

³² Spørgsmålet om samarbejde er desuden vist opdelt på pædagogernes alder (Bilagsfigur 1.55).

Figur 9.7 I hvilken grad oplever du, at skoleledelsen aktivt arbejder for et godt samarbejde mellem lærere og pædagoger på skolen, besvarelser fordelt på år (procent)

Note: n=1.030. Der er ikke en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om samarbejde og året for besvarelsen.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

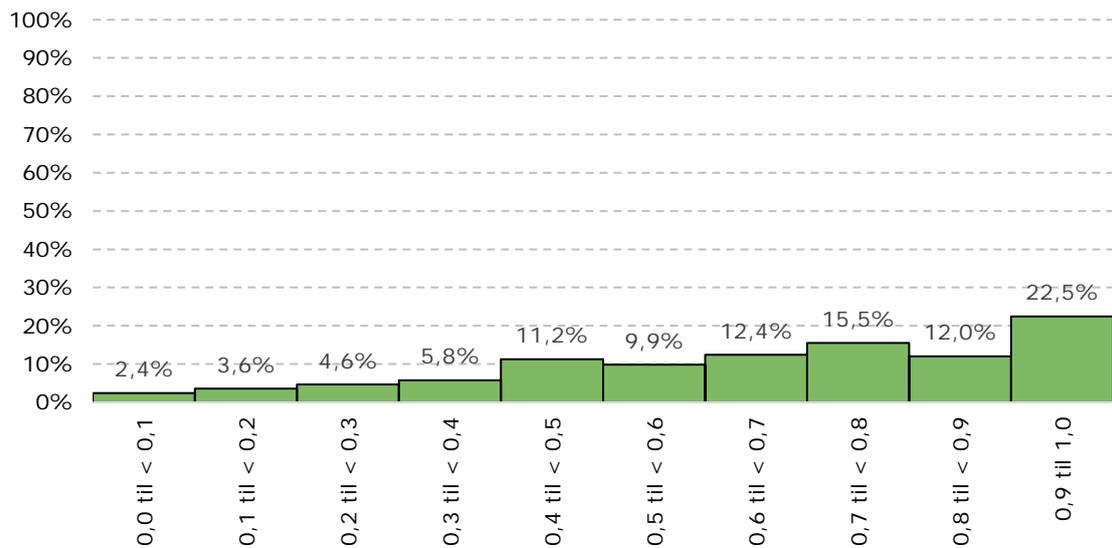
Bilag 1 Yderligere resultater

I dette bilag præsenteres indeksværdierne samt få enkelte spørgsmål fordelt på følgende parametre:

- Indeksværdiernes intervaller
- Elevernes klassetrin (indskoling, mellemtrin og udskoling)
- Elevernes klassetrin (indskoling, mellemtrin og udskoling) og år
- Respondenternes alder
- Respondenternes alder og år
- Undervisningsfag (dansk og matematik)
- Faggruppe (lærere og pædagoger).

Fordelinger på intervaller

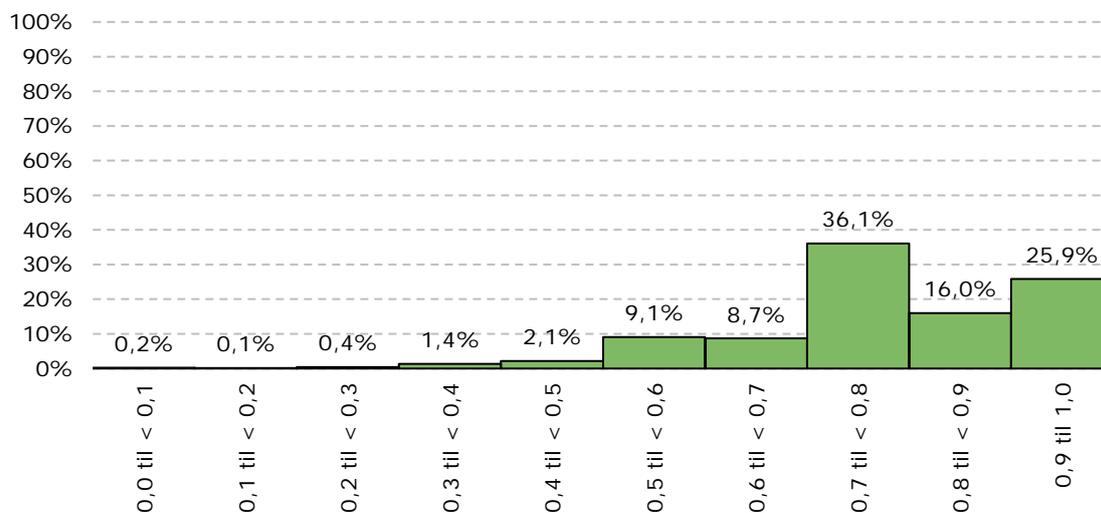
Bilagsfigur 1.1 Ro og klasseledelse, fordeling af indeksscore på intervaller (procent), 2016

Note: n=2.218.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

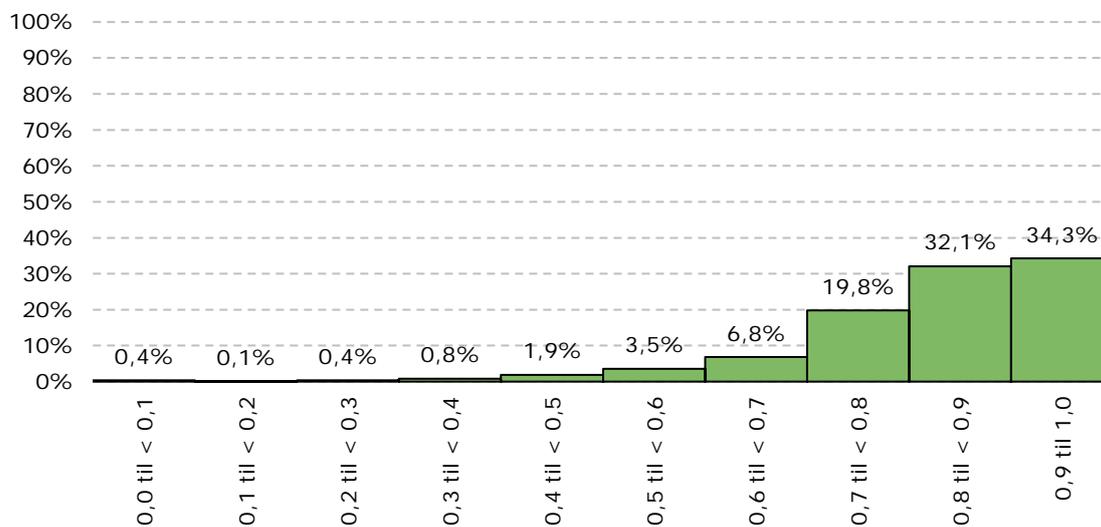
Bilagsfigur 1.2 Brug af fælles mål, fordeling af indeksscore på intervaller (procent), 2016

Note: n=2.051.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

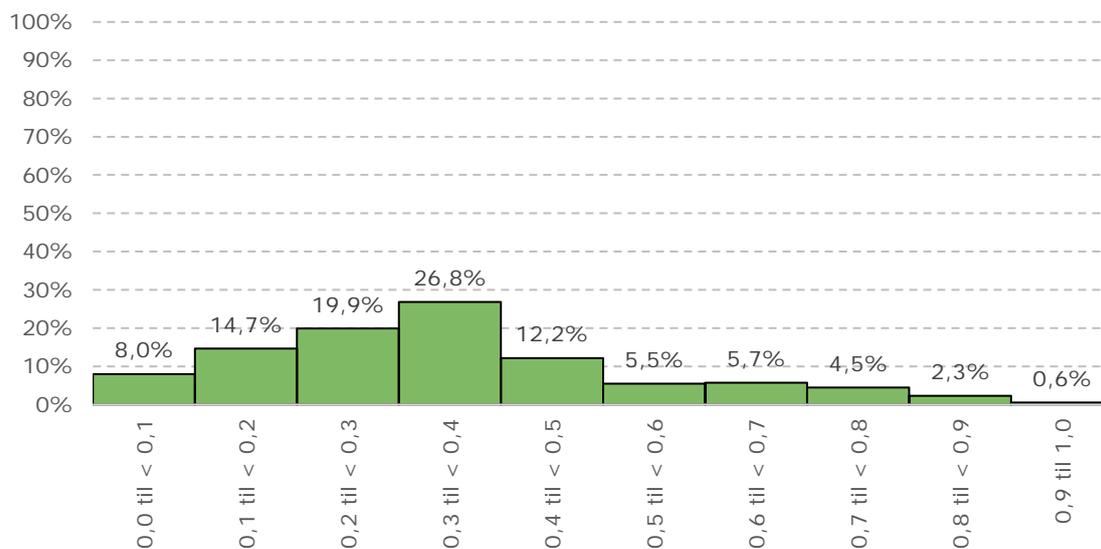
Bilagsfigur 1.3 Variation i undervisningsformer, fordeling af indeksscore på intervaller (procent), 2016

Note: n=2.275.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

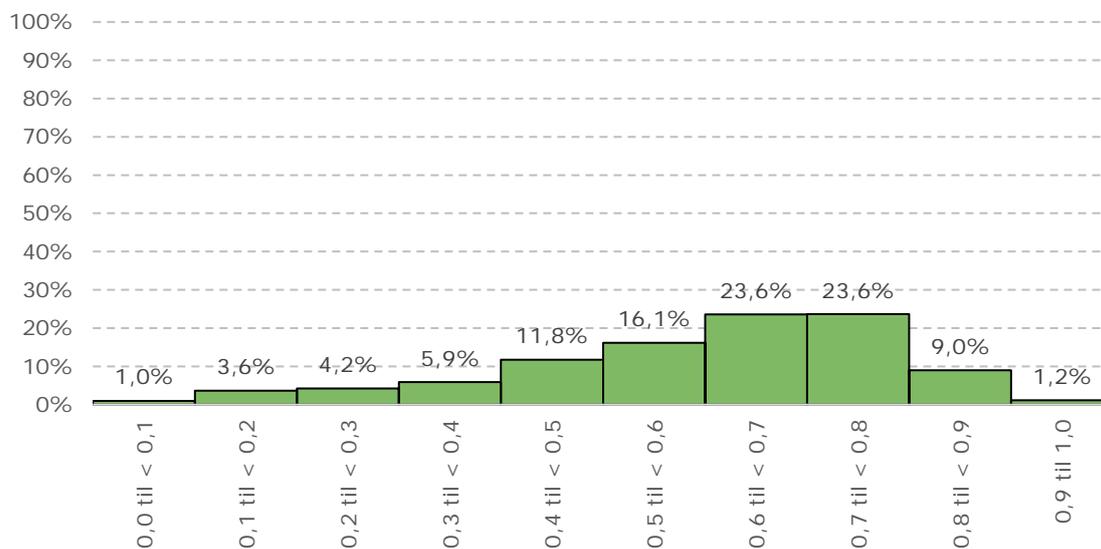
Bilagsfigur 1.4 Åben skole, fordeling af indeksscore på intervaller (procent), 2016

Note: n=2.268.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

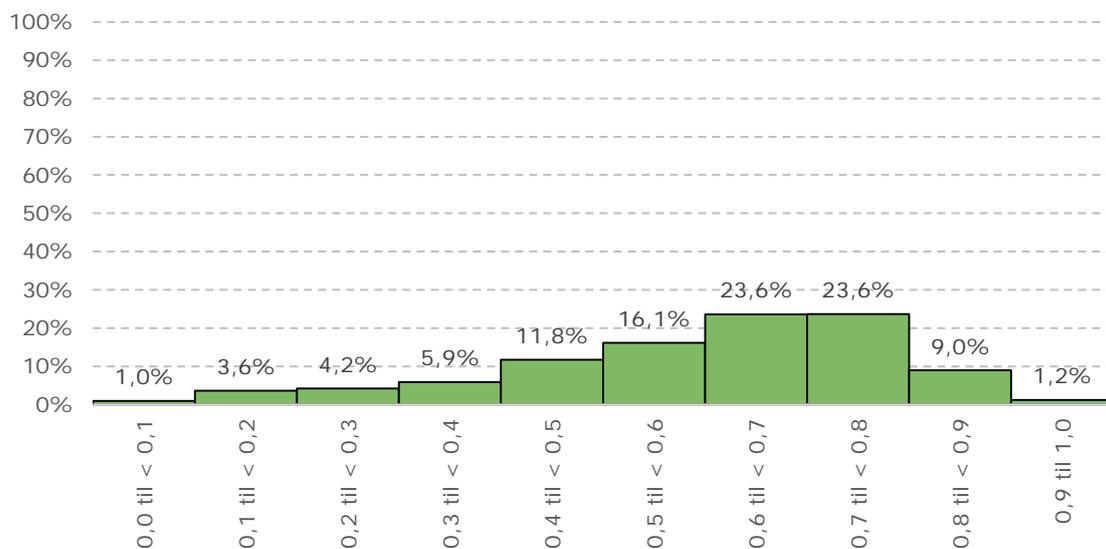
Bilagsfigur 1.5 Brug af it, fordeling af indeksscore på intervaller (procent), 2016

Note: n=2.220.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

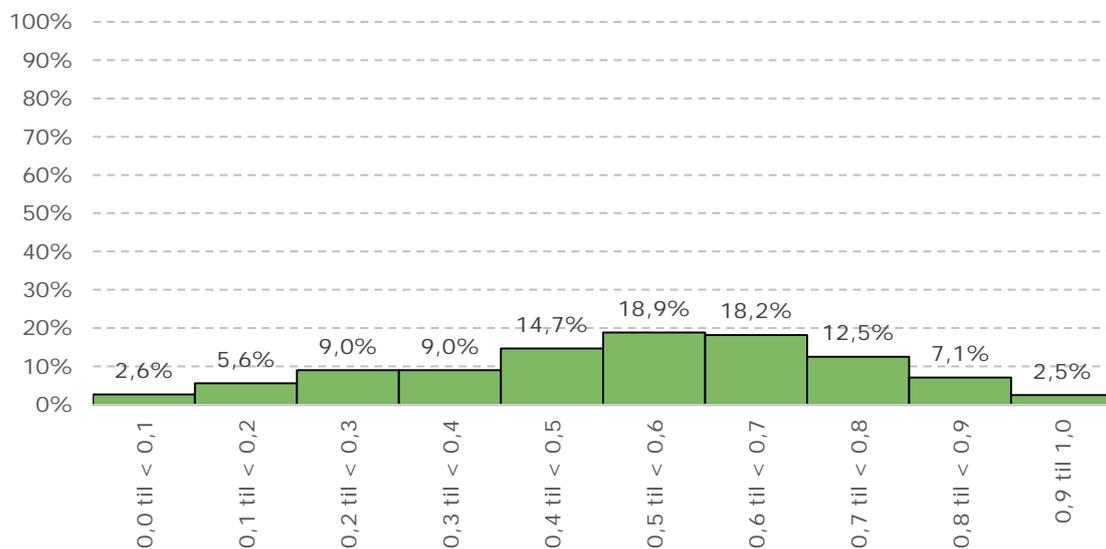
Bilagsfigur 1.6 Fokus på faglighed, fordeling af indeksscore på intervaller (procent), 2016

Note: n=2.220.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

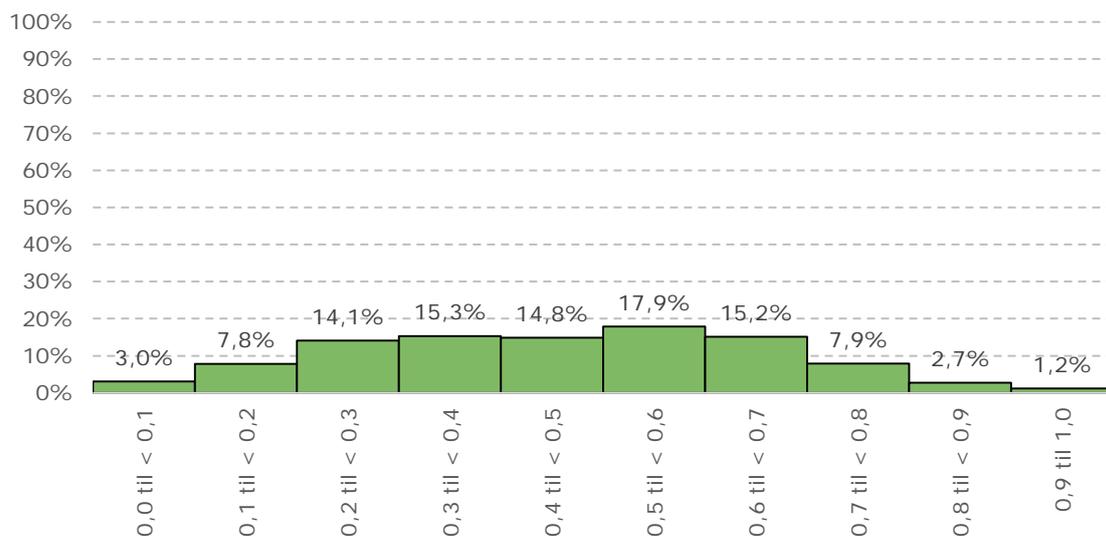
Bilagsfigur 1.7 Brug af nationale test og elevplaner, fordeling af indeksscore på intervaller (procent), 2016

Note: n=2.199.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

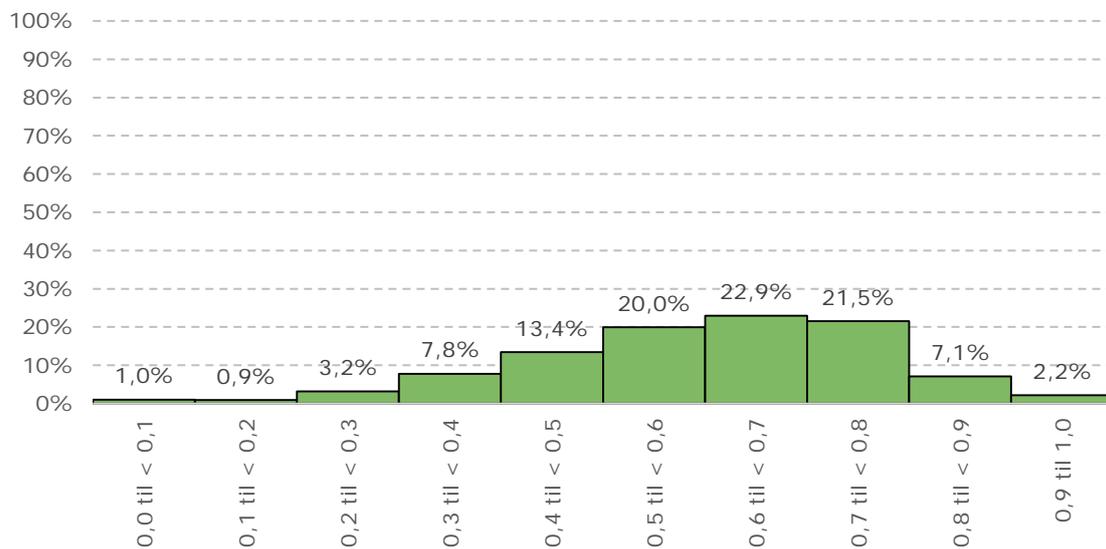
Bilagsfigur 1.8 Brug af læringsmål, fordeling af indeksscore på intervaller (procent), 2016

Note: n=2.204.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

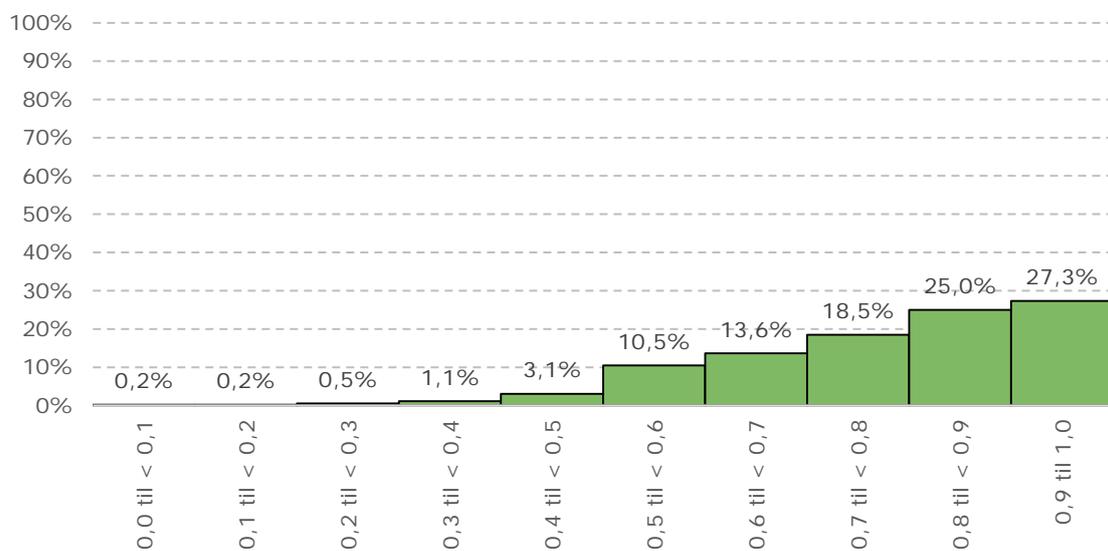
Bilagsfigur 1.9 Grad af undervisningsdifferentiering, fordeling af indeksscore på intervaller (procent), 2016

Note: n=2.024.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

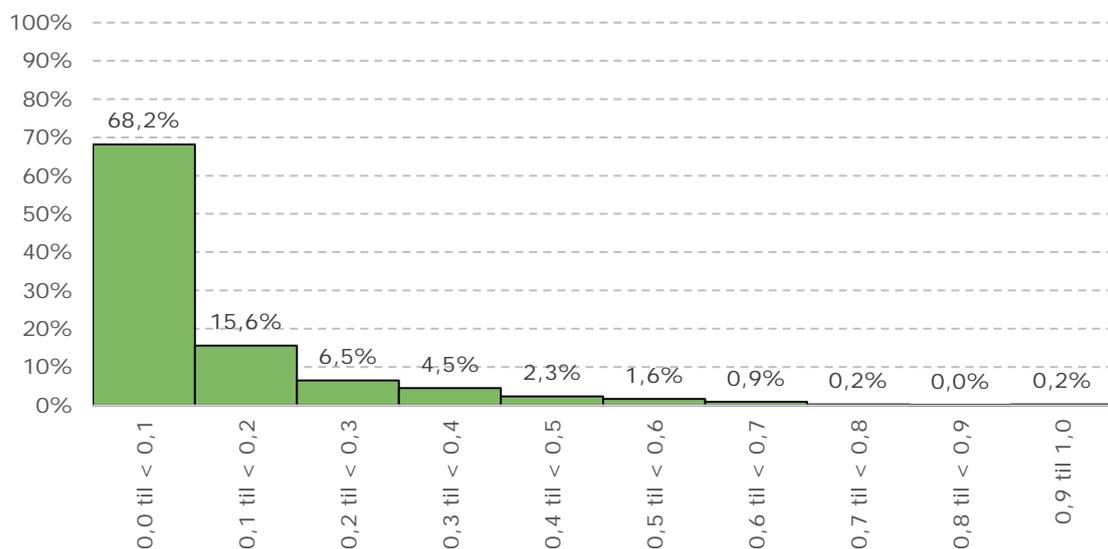
Bilagsfigur 1.10 Lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring, fordeling af indeksscore på intervaller (procent), 2016

Note: n=2.246.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

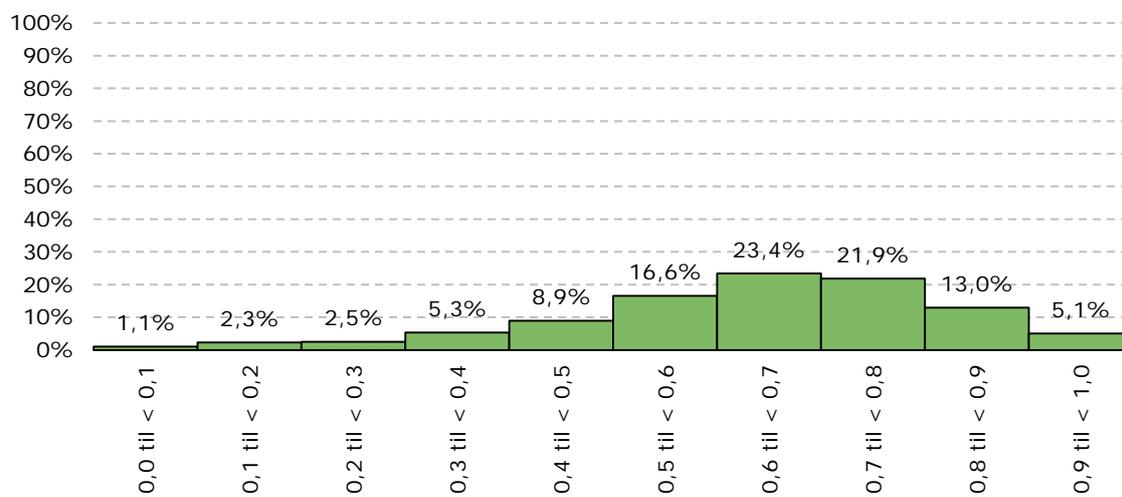
Bilagsfigur 1.11 Anvendelse af støtte, fordeling af indeksscore på intervaller (procent), 2016

Note: n=2.212.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.12 Pædagogers inddragelse i samarbejdet, fordeling af indeksscore på intervaller (procent), 2016

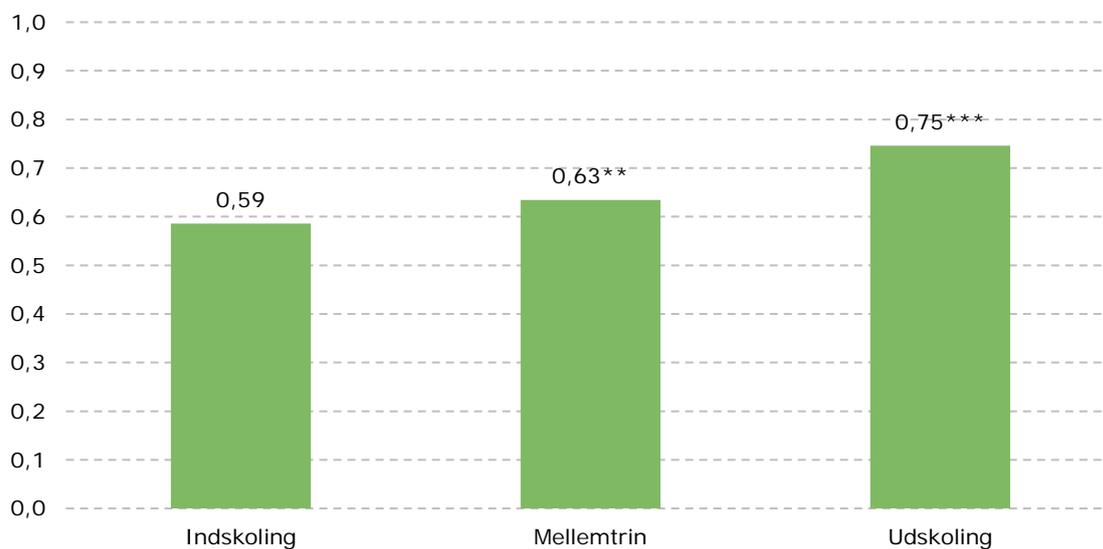

Note: n=471.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

Fordelinger på elevernes klassetrin

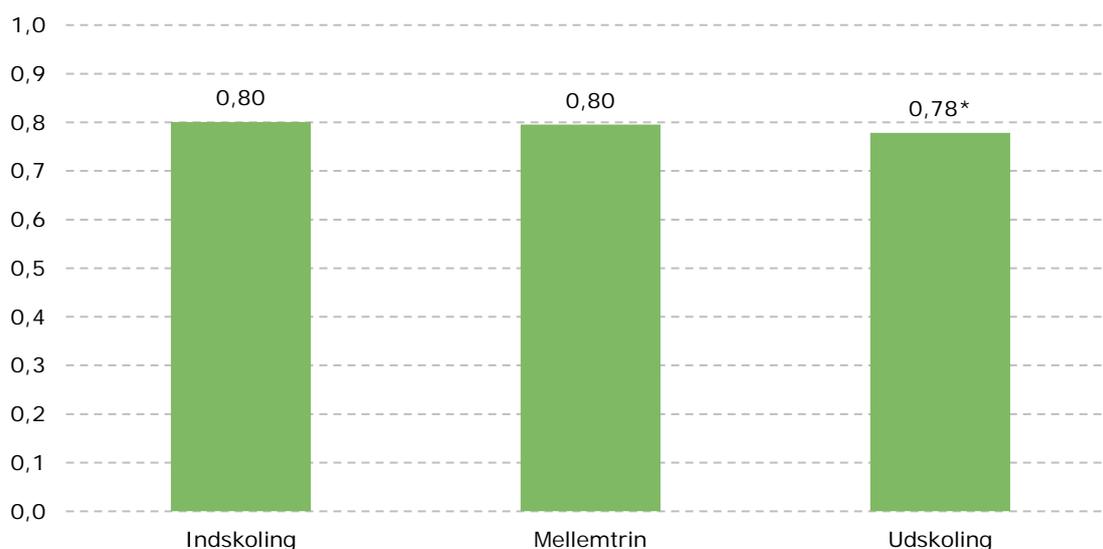
Bilagsfigur 1.13 Ro og klasseledelse, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin (indeksscore: 0 = lav grad af ro og klasseledelse, 1 = høj grad af ro og klasseledelse), 2016

Note: n=2.143. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

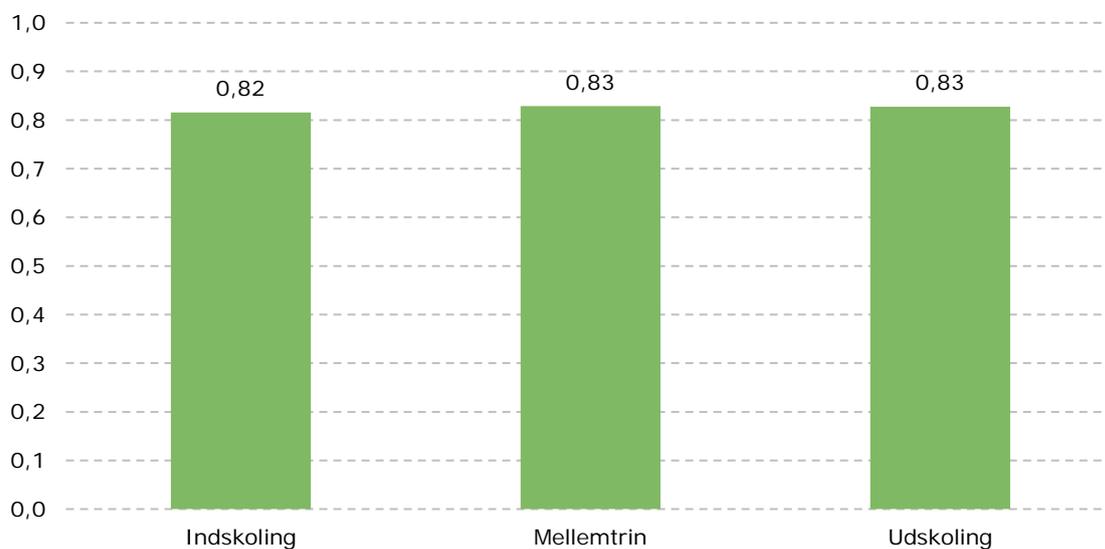
Bilagsfigur 1.14 Brug af fælles mål, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin (indeksscore: 1 = høj grad af brug af fælles mål, 0 = bruger ikke fælles mål), 2016

Note: n=1.983. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

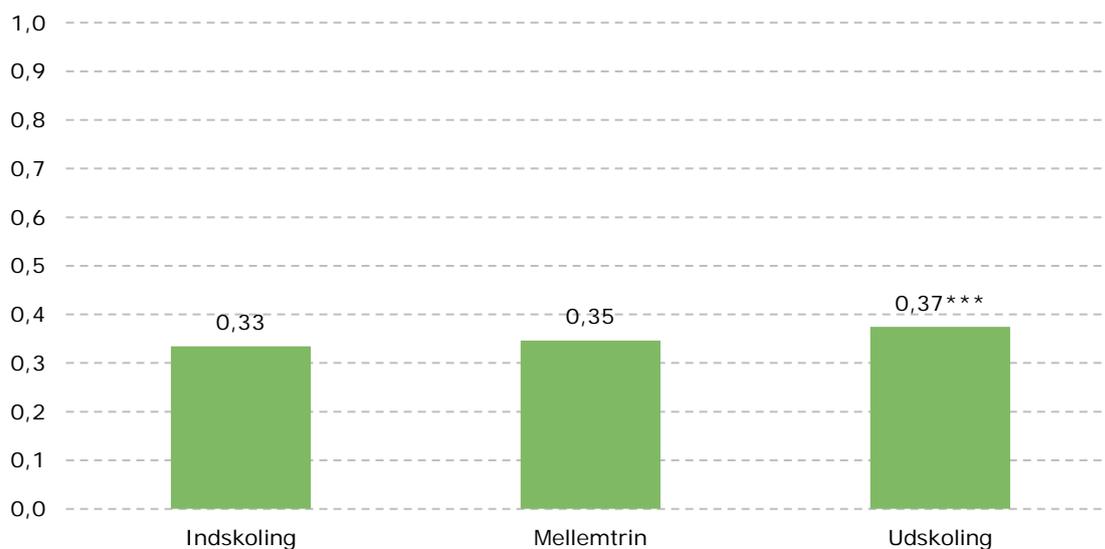
Bilagsfigur 1.15 Variation i undervisningsformer, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin (indekscore: 1 = ligelig fordeling af tid mellem alle undervisningsformer, 0 = fordeling af al tid på én undervisningsform), 2016

Note: n=2.199. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

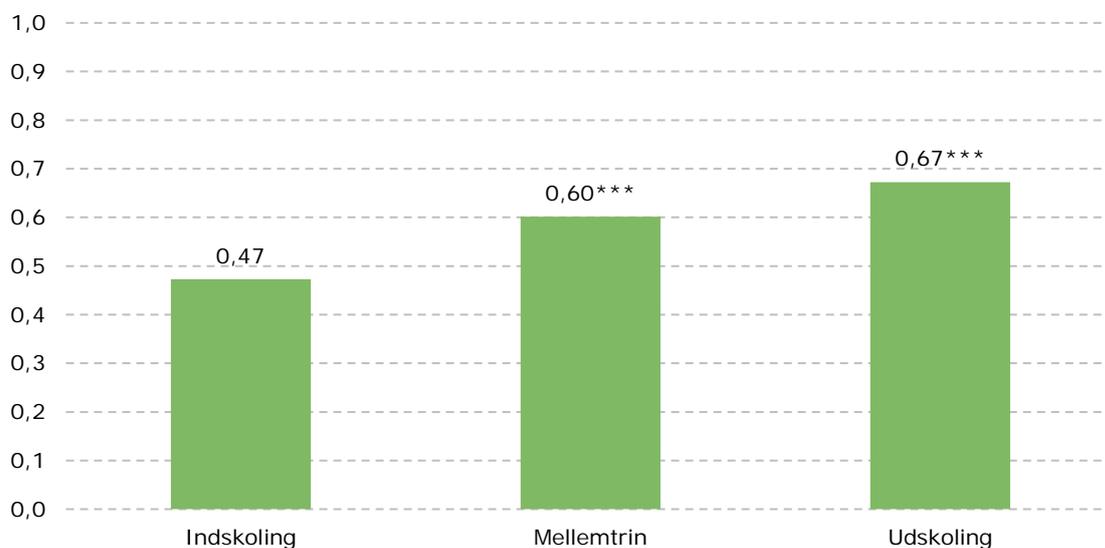
Bilagsfigur 1.16 Åben skole, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin (indeksscore: 1 = høj grad af anvendelse af Åben skole, 0 = anvender ikke Åben skole), 2016

Note: n=2.193. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

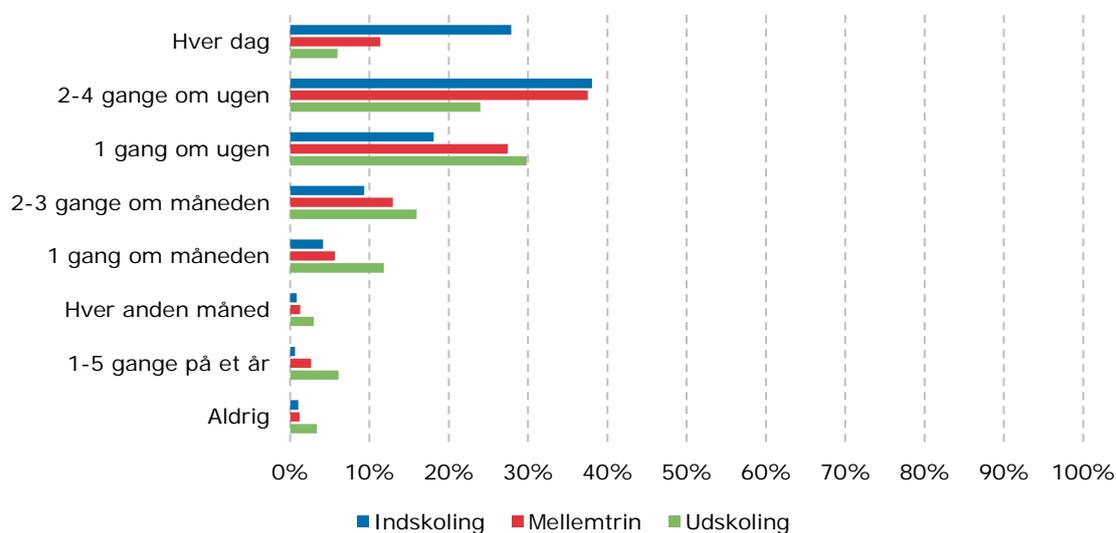
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.17 Brug af it, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klasstrin (indeksscore: 1 = høj grad af brug af it, 0 = anvender aldrig it), 2016

Note: n=2.144. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.
 Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

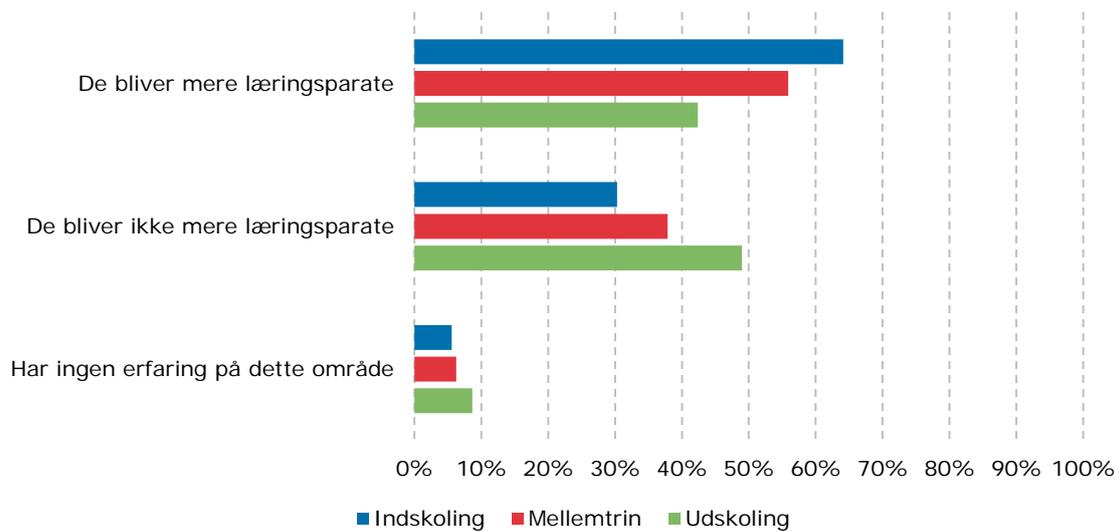
Bilagsfigur 1.18 Hvor ofte inddrager du motion og bevægelse i undervisningen, besvarelser fordelt på elevernes klasstrin (procent), 2016

Note: n=2.193. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om motion og bevægelse, og spørgsmålet om elevernes klasstrin på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

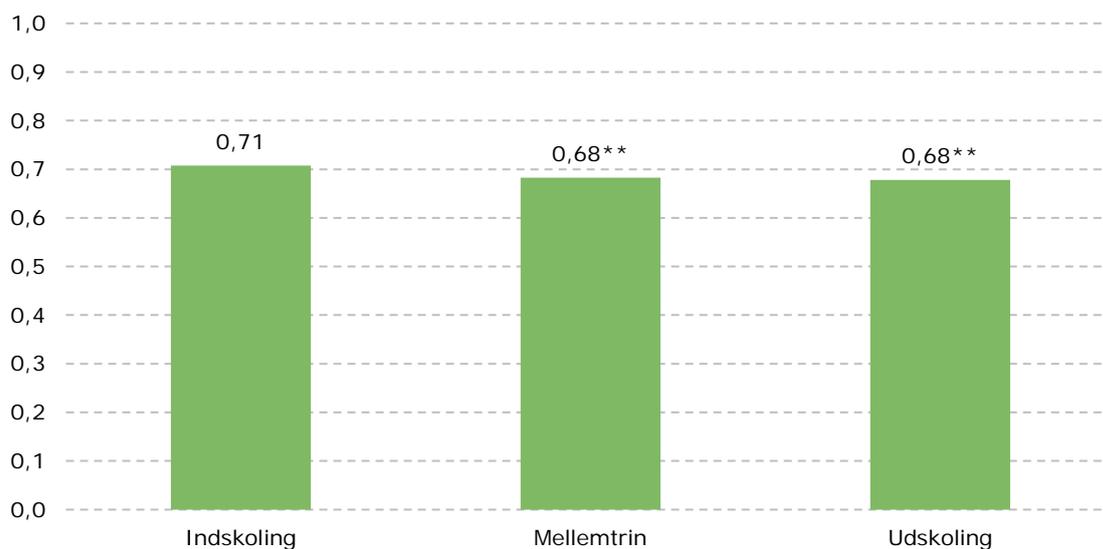
Bilagsfigur 1.19 Hvad er din erfaring med, at dine elever får motion og bevægelse i undervisningen, besvarelser fordelt på elevernes klasstrin (procent), 2016

Note: n=2.197. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om motion og bevægelse, og spørgsmålet om elevernes klasstrin på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

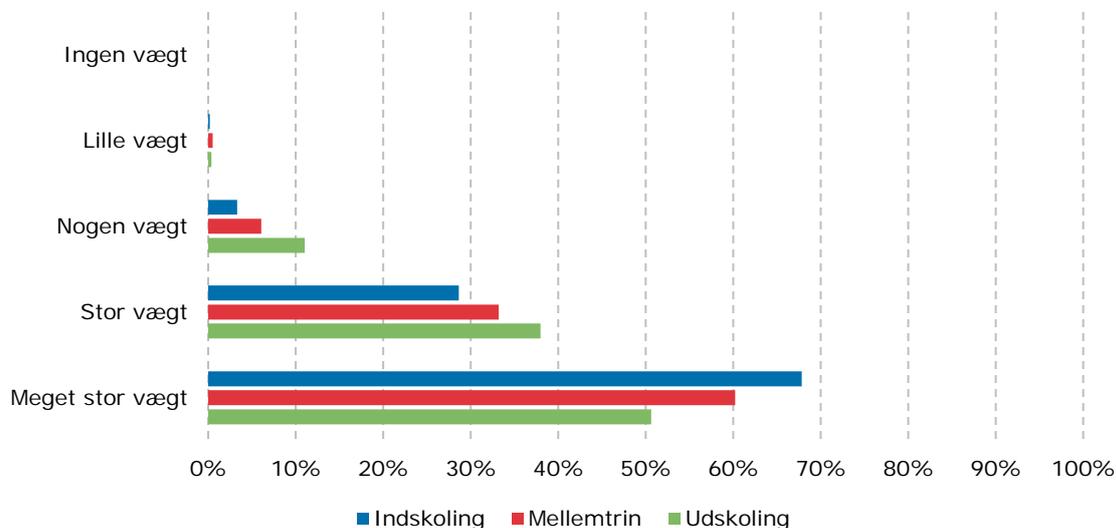
Bilagsfigur 1.20 Fokus på faglighed, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klasstrin (indeksscore: 1 = stort fokus på at løfte eleverne fagligt, 0 = lavt fokus på at løfte eleverne fagligt), 2016

Note: n=2.156. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

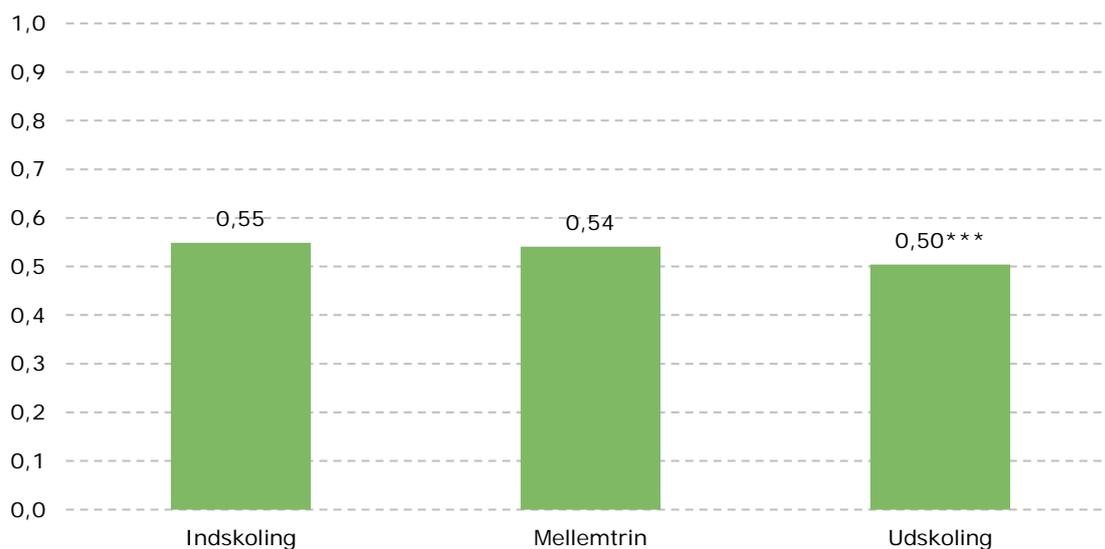
Bilagsfigur 1.21 Hvor stor vægt lægger du på at øge elevernes trivsel i det daglige arbejde, besvarelser fordelt på elevernes klasstrin (procent), 2016

Note: n=2.307. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om trivsel og spørgsmålet om elevernes klasstrin på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

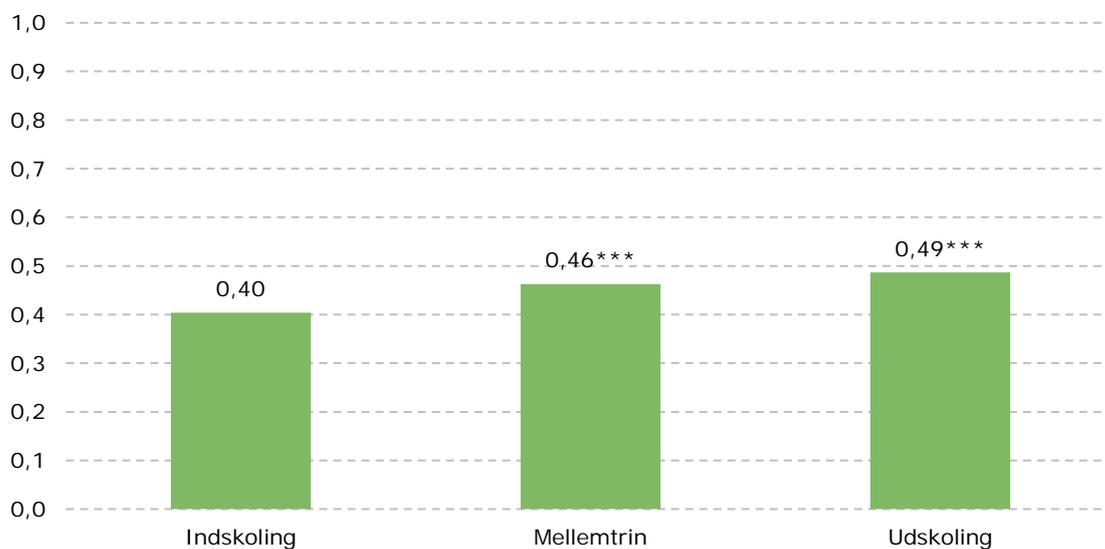
Bilagsfigur 1.22 Brug af nationale test og elevplaner, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klasstrin (indeksscore: 1 = høj grad af brug af nationale test og elevplaner, 0 = anvender ikke nationale test og elevplaner), 2016

Note: n=2.124. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

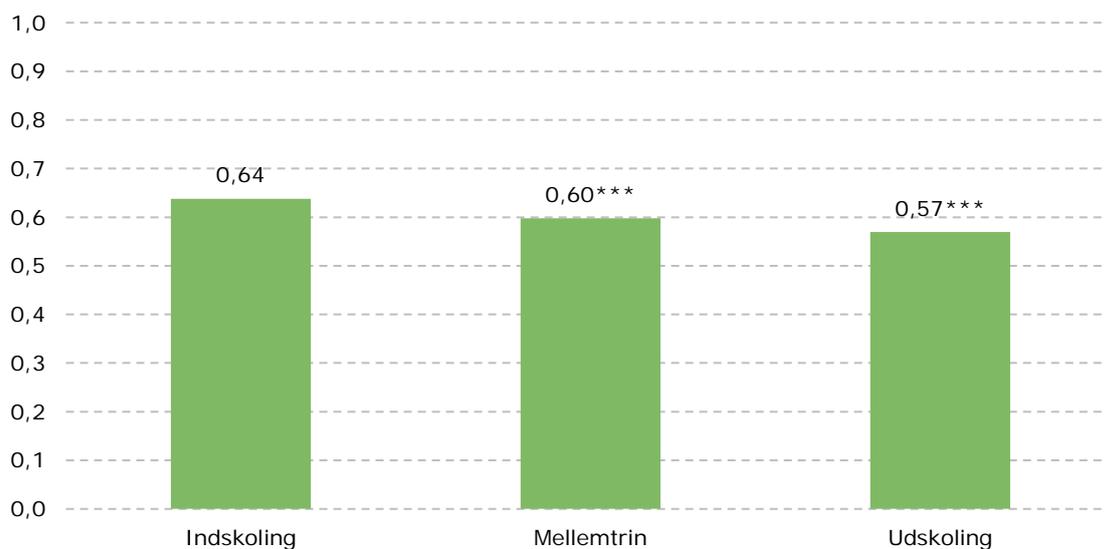
Bilagsfigur 1.23 Brug af læringsmål, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin (indeksscore: 1 = høj grad af brug af læringsmål; 0 = anvender ikke læringsmål), 2016

Note: n=2.128. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

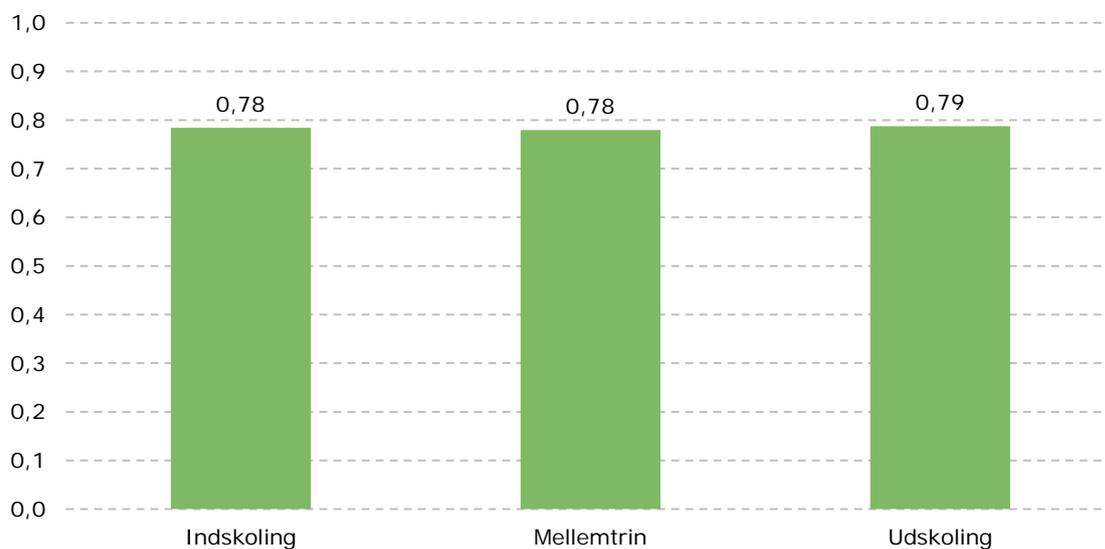
Bilagsfigur 1.24 Grad af undervisningsdifferentiering, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin (indeksscore: 1 = lærerne undervisningsdifferentierer i høj grad, 0 = lærerne undervisningsdifferentierer ikke), 2016

Note: n=1.952. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

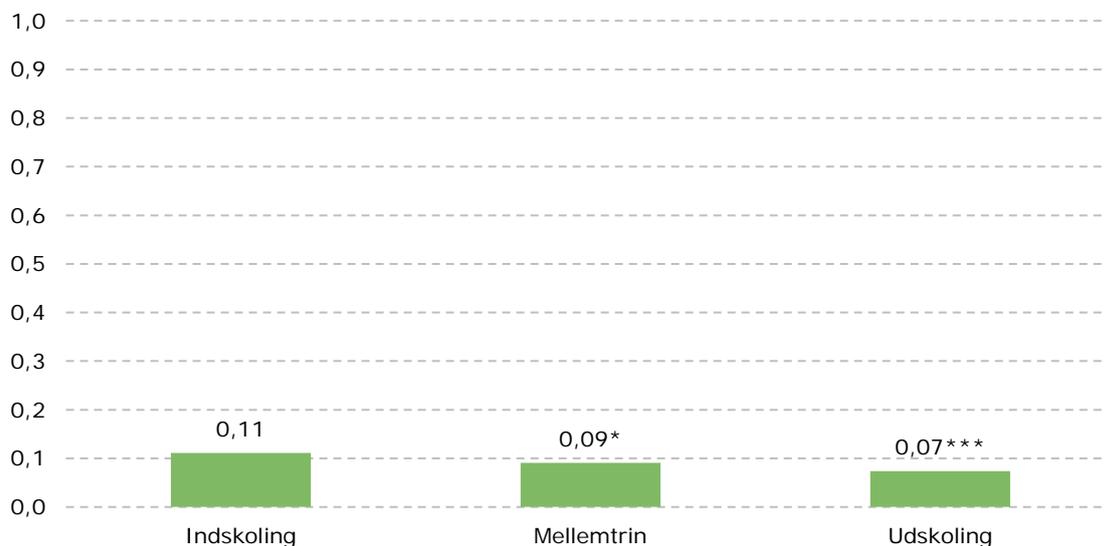
Bilagsfigur 1.25 Lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin (indeksscore: 1 = lærerne samarbejder i høj grad, 0 = lærerne samarbejder slet ikke), 2016

Note: n=2.170. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.26 Anvendelse af støtte, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin (indeksscore: 1 = høj grad af støtte, 0 = der anvendes ikke støtte), 2016

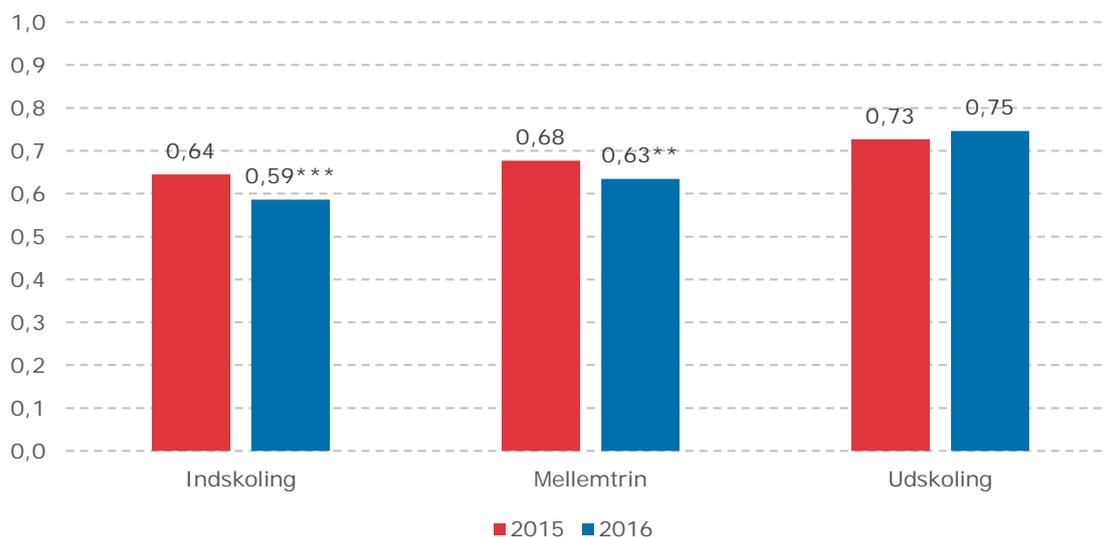

Note: n=2.136. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Fordelinger på elevernes klassetrin og år

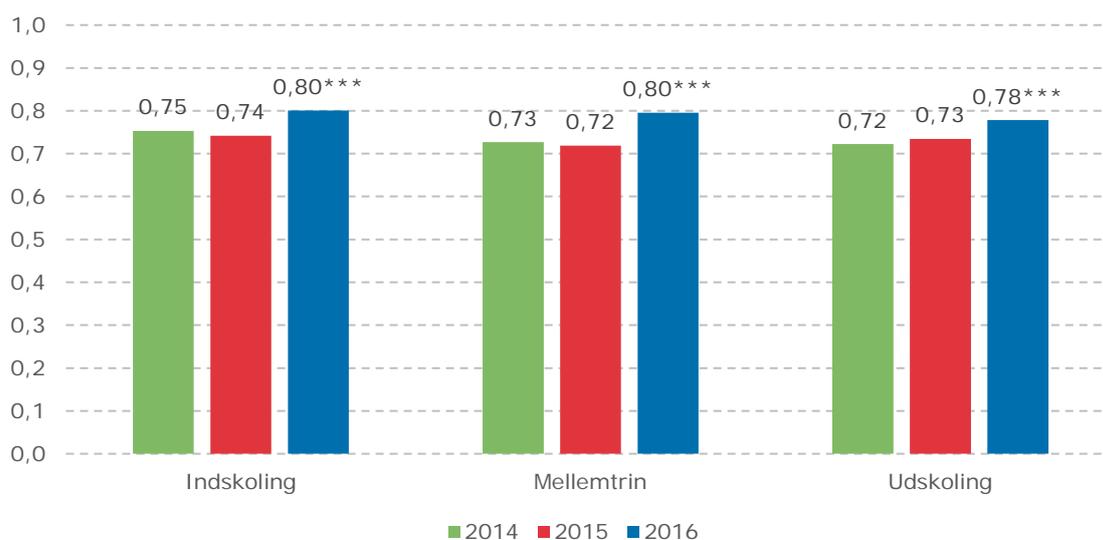
Bilagsfigur 1.27 Ro og klasseledelse, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin og år (indeksscore: 0 = lav grad af ro og klasseledelse, 1 = høj grad af ro og klasseledelse)

Note: n=4.401. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

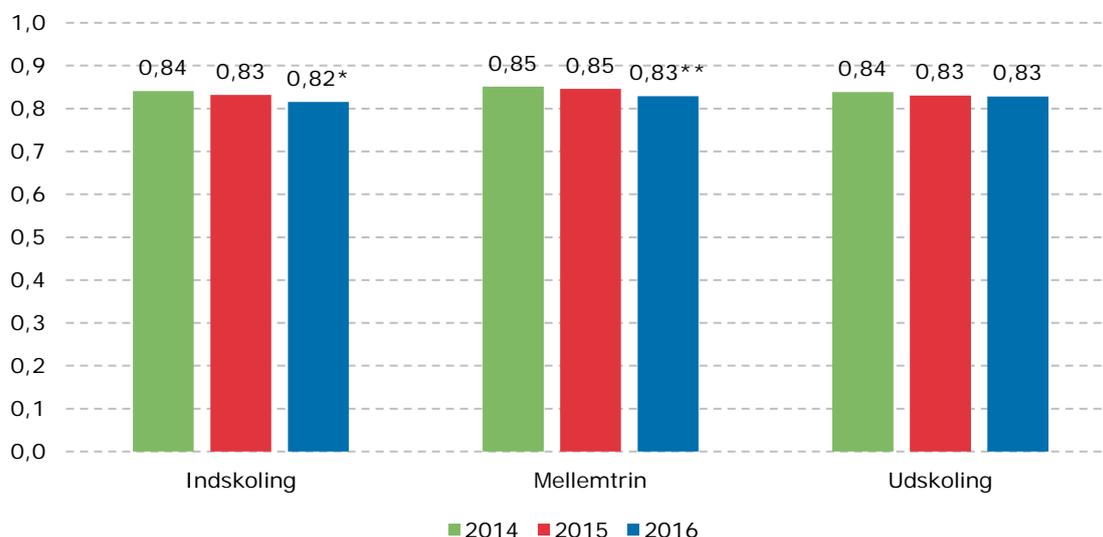
Bilagsfigur 1.28 Brug af fælles mål, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin og år (indeksscore: 0 = lav grad af brug af fælles mål, 1 = høj grad af brug af fælles mål)

Note: n=5.625. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

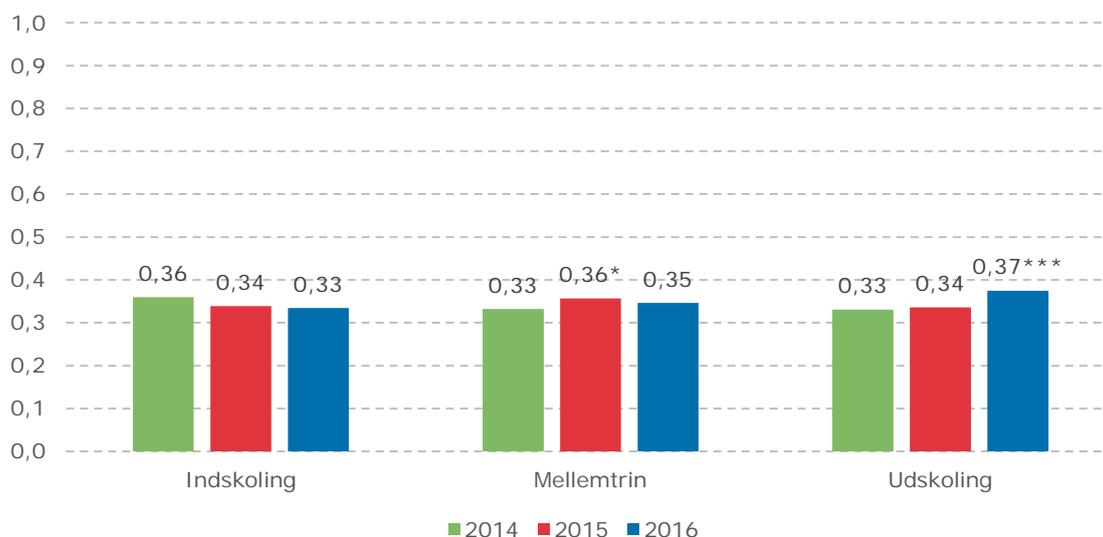
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.29 Variation i undervisningsformer, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin og år (indekscore: 1 = ligelig fordeling af tid mellem alle undervisningsformer, 0 = fordeling af al tid på én undervisningsform)

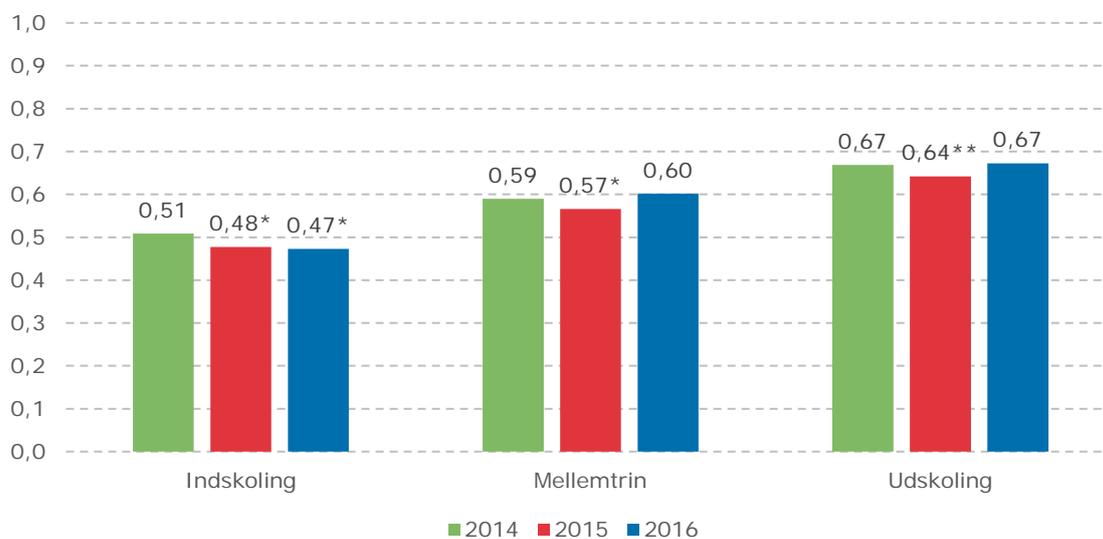
Note: n=5.971. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.
 Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.30 Åben skole, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin og år (indeksscore: 1 = høj grad af anvendelse af Åben skole, 0 = anvender ikke Åben skole)

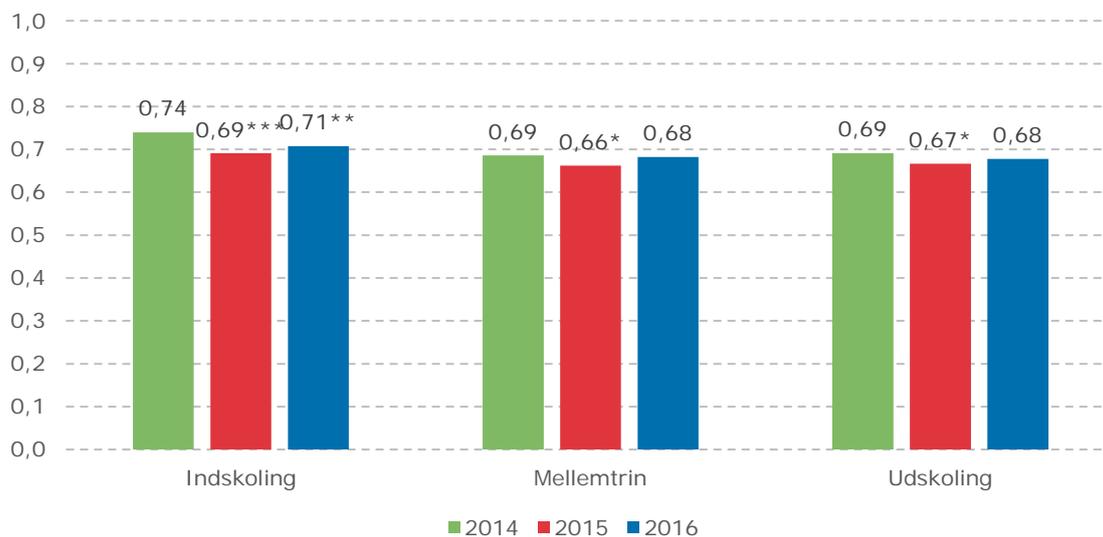
Note: n=5.870. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.
 Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.31 Brug af it, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin og år (indeks- score: 1 = høj grad af brug af it, 0 = anvender aldrig it)

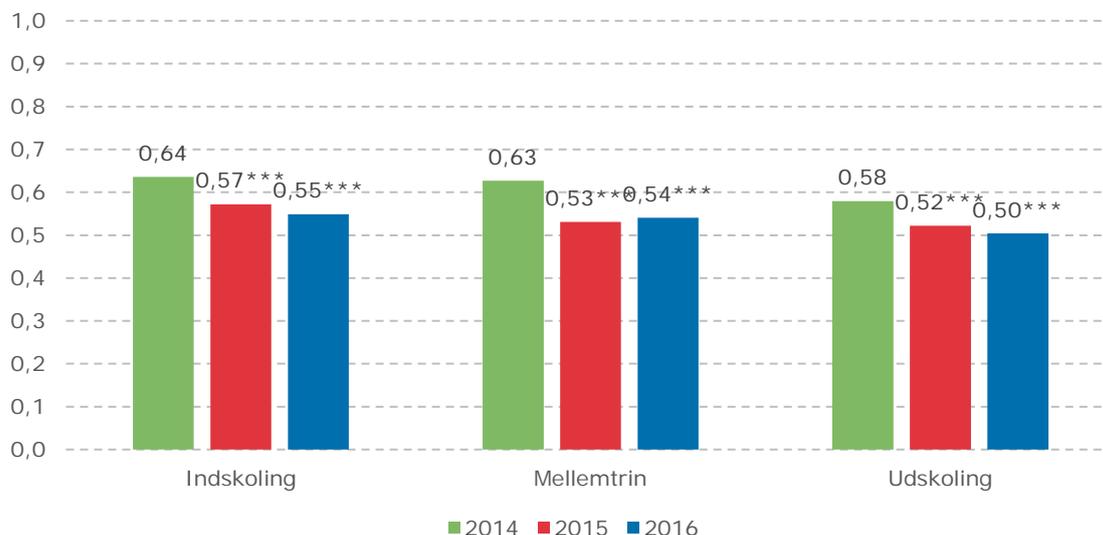
Note: n=5.614. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.
 Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.32 Fokus på faglighed, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin og år (indeksscore: 1 = stort fokus på at løfte eleverne fagligt, 0 = lavt fokus på at løfte eleverne fagligt)

Note: n=5.686. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.
 Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

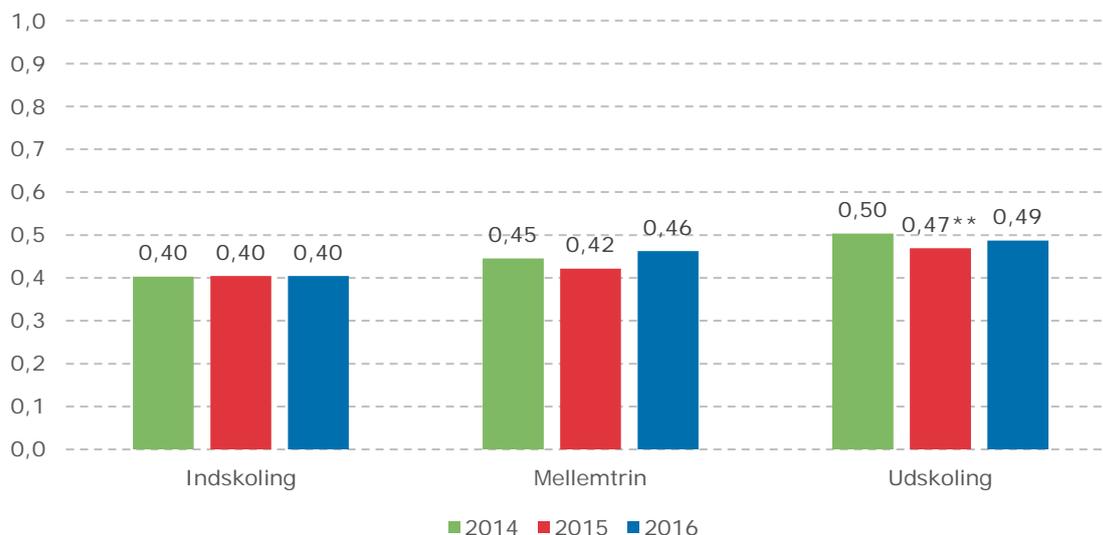
Bilagsfigur 1.33 Brug af nationale test og elevplaner, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin og år (indeksscore: 1 = høj grad af brug af nationale test og elevplaner, 0 = anvender ikke nationale test og elevplaner)

Note: n=5.590. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

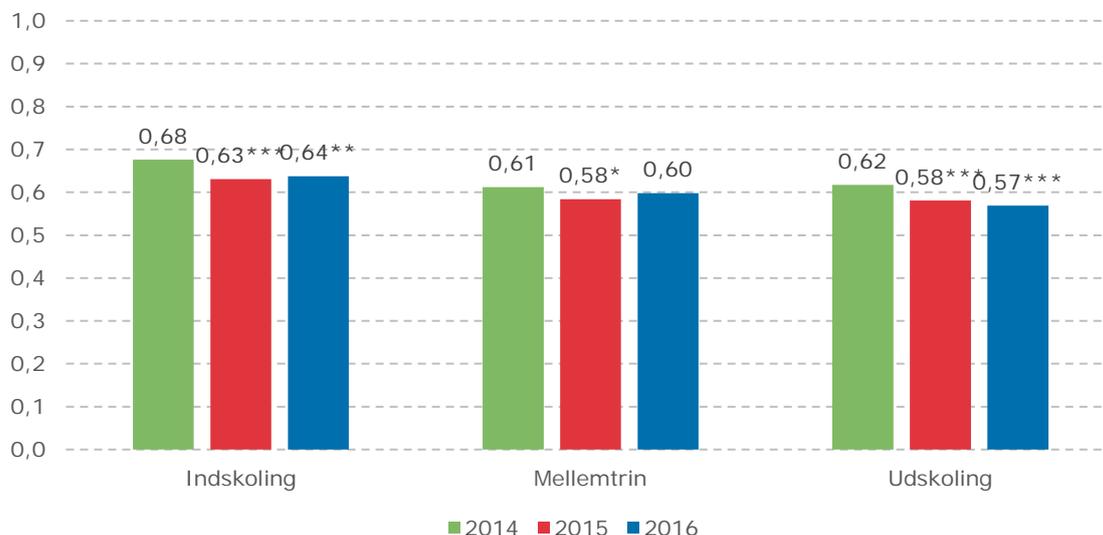
Bilagsfigur 1.34 Brug af læringsmål, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin og år (indeksscore: 1 = høj grad af brug af læringsmål; 0 = anvender ikke læringsmål)

Note: n=5.564. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

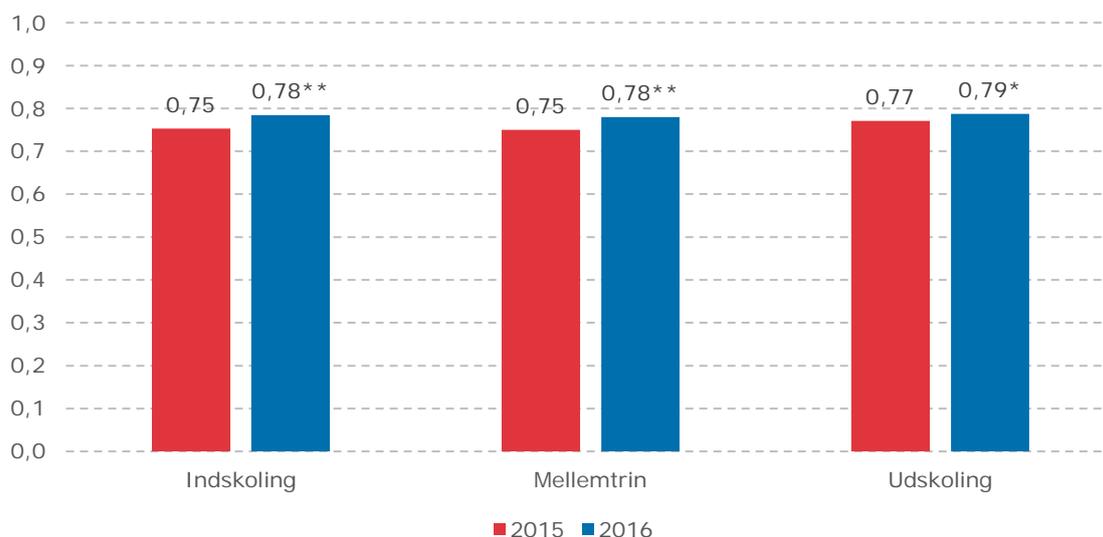
Bilagsfigur 1.35 Grad af undervisningsdifferentiering, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin og år (indeksscore: 1 = lærerne undervisningsdifferentierer i høj grad, 0 = lærerne undervisningsdifferentierer ikke)

Note: n=5.185. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

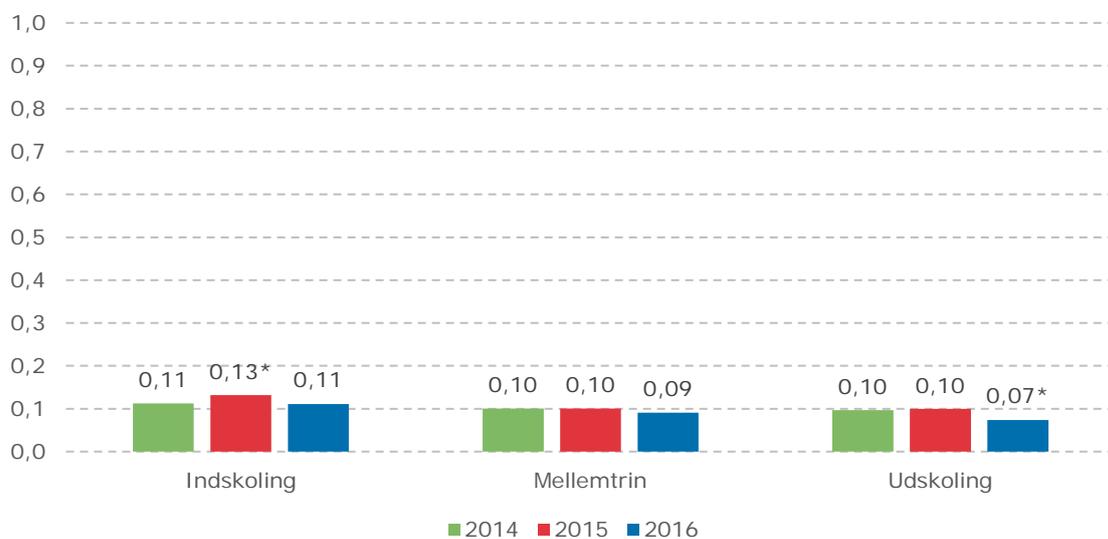
Bilagsfigur 1.36 Lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin og år (indeksscore: 1 = lærerne samarbejder i høj grad, 0 = lærerne samarbejder slet ikke)

Note: n=4.463. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.37 Anvendelse af støtte, gennemsnitlig score fordelt på elevernes klassetrin og år (indeksscore: 1 = høj grad af støtte, 0 = der anvendes ikke støtte)

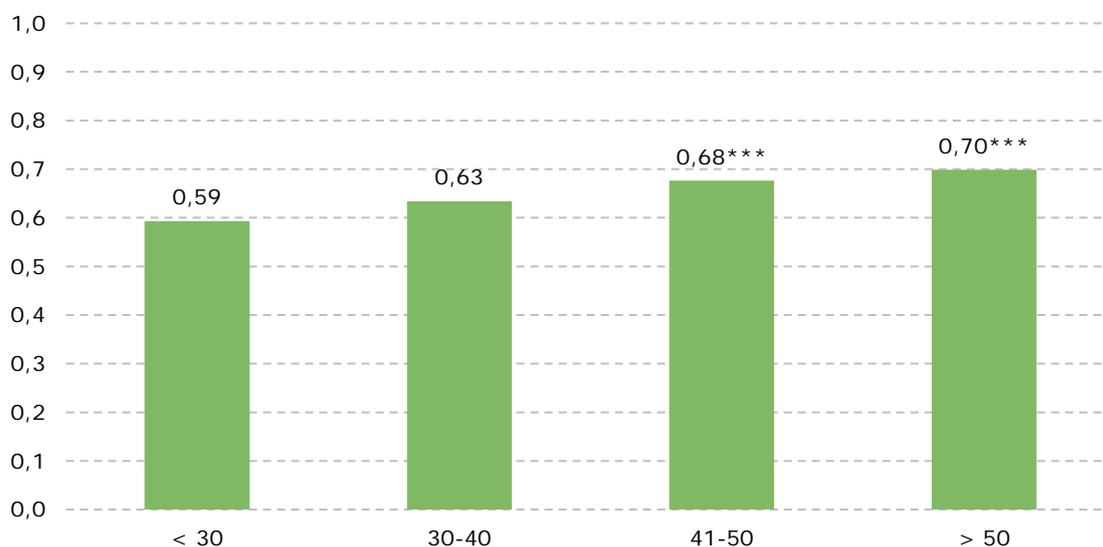

Note: n=5.595. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Fordelinger på lærernes og pædagogernes alder

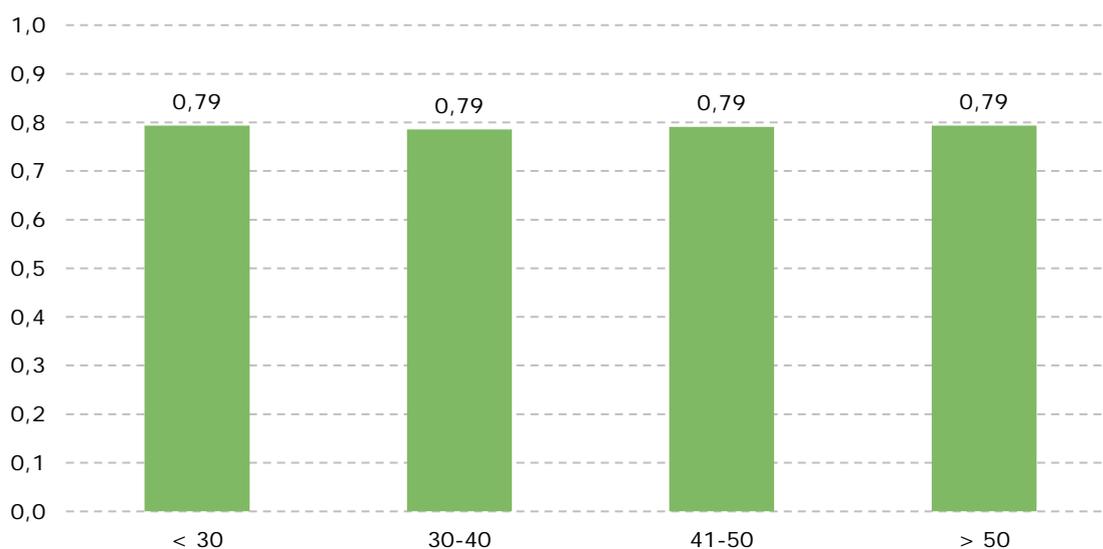
Bilagsfigur 1.38 Ro og orden, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder (indeksscore: 0 = lav grad af ro og orden, 1 = høj grad af ro og orden), 2016

Note: n=2.218. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

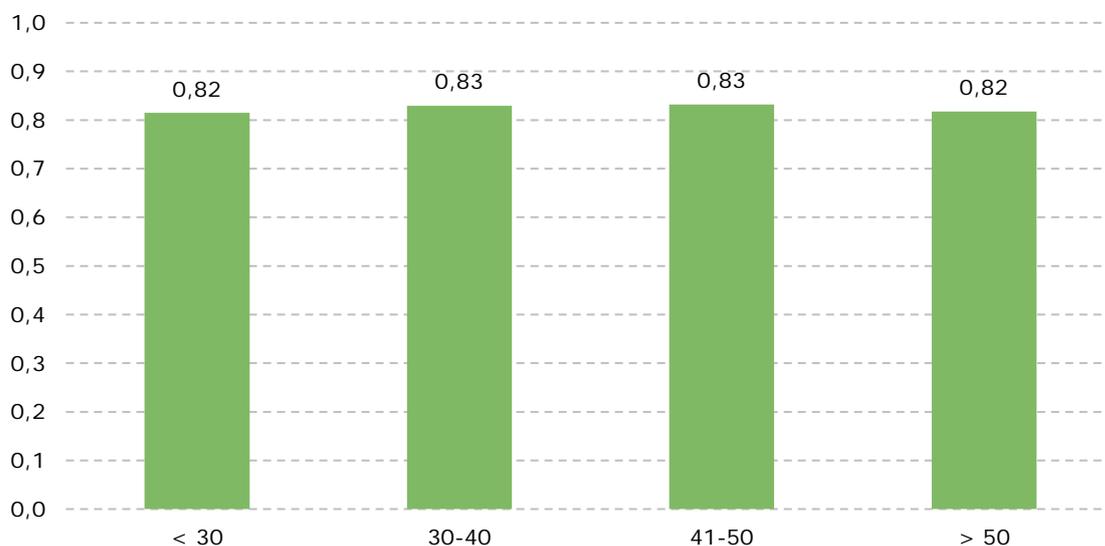
Bilagsfigur 1.39 Brug af fælles mål, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder (indeksscore: 0 = lav grad af brug af fælles mål, 1 = høj grad af brug af fælles mål), 2016

Note: n=2.051. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

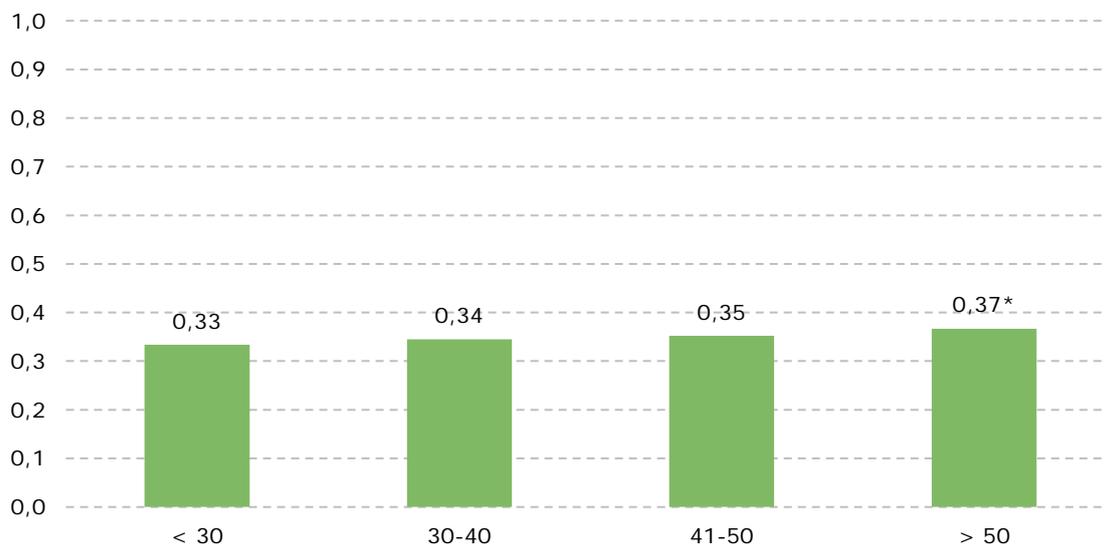
Bilagsfigur 1.40 Variation i undervisningsformer, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder (indekscore: 1 = ligelig fordeling af tid mellem alle undervisningsformer, 0 = fordeling af al tid på én undervisningsform), 2016

Note: n=2.275. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

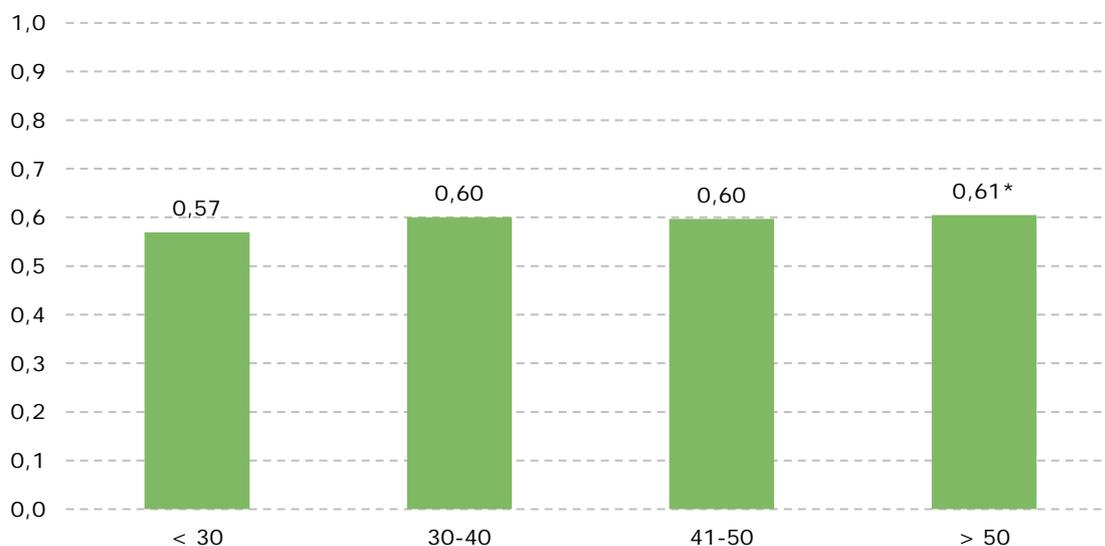
Bilagsfigur 1.41 Åben skole, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder (indeksscore: 1 = høj grad af anvendelse af Åben skole, 0 = anvender ikke Åben skole), 2016

Note: n=2.268. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

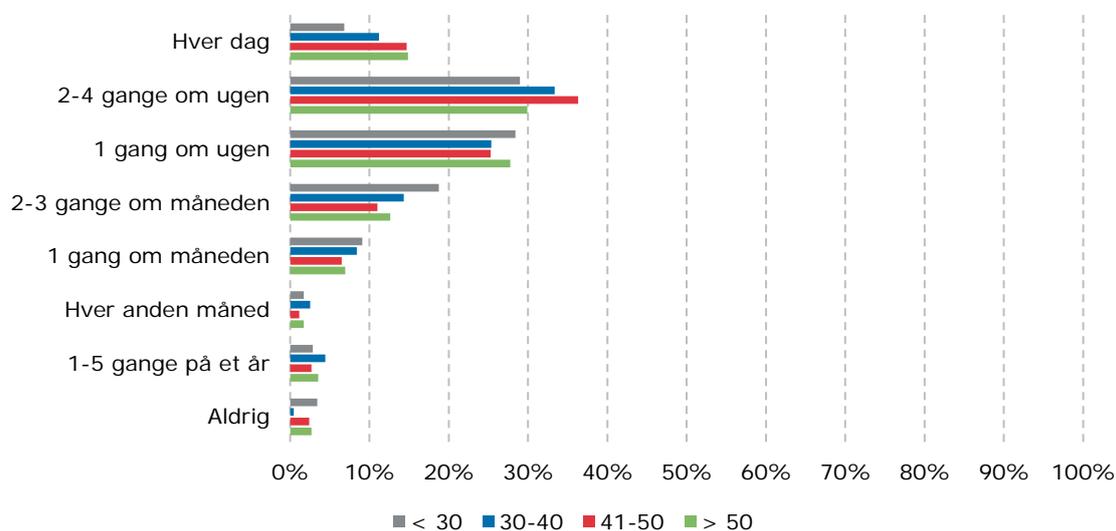
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.42 Brug af it, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder (indeksscore: 1 = høj grad af brug af it, 0 = anvender aldrig it), 2016

Note: n=2.220. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.
 Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

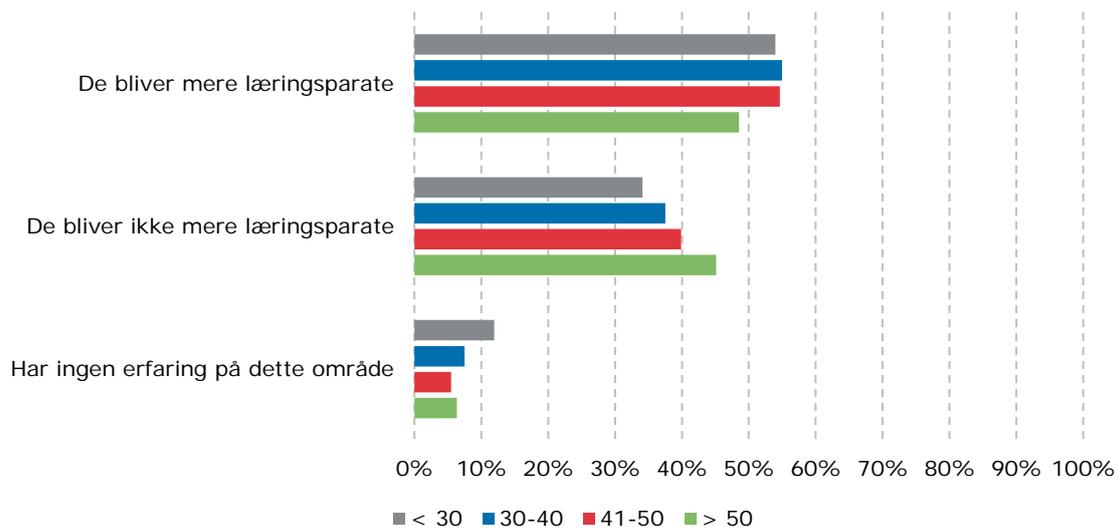
Bilagsfigur 1.43 Hvor ofte inddrager du motion og bevægelse i undervisningen, besvarelser fordelt på lærernes alder (procent), 2016

Note: n=2.268. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om motion og bevægelse, og spørgsmålet om lærernes alder på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

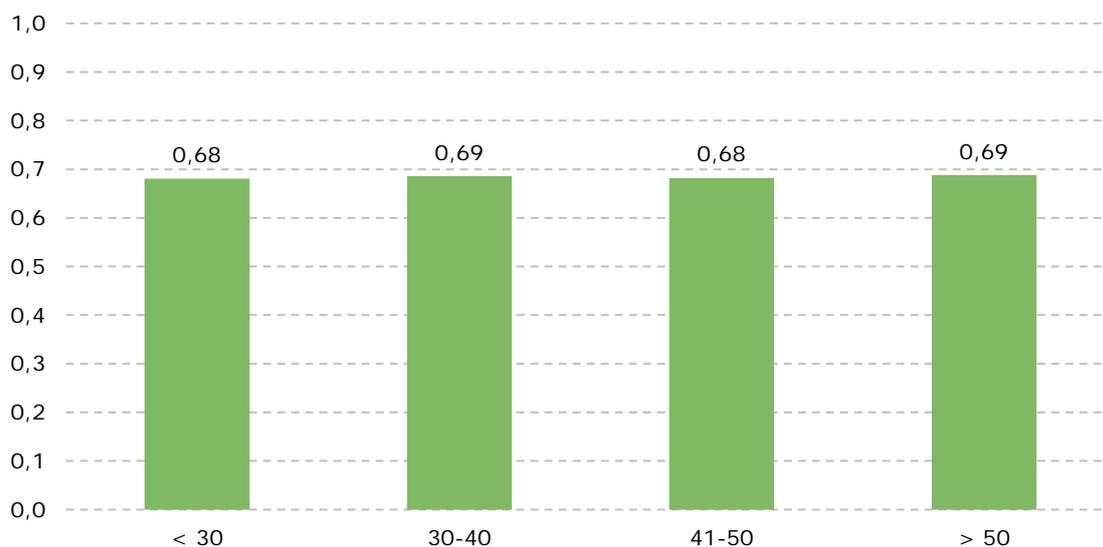
Bilagsfigur 1.44 Hvad er din erfaring med, at dine elever får motion og bevægelse i undervisningen, besvarelser fordelt på lærernes alder (procent), 2016

Note: n=2.273. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om motion og bevægelse, og spørgsmålet om lærernes alder på 1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

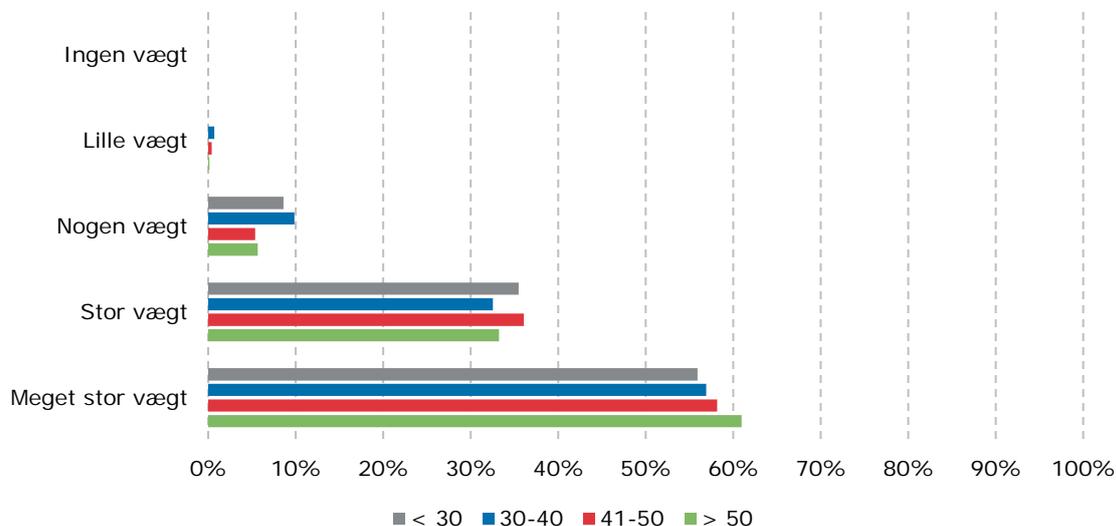
Bilagsfigur 1.45 Fokus på faglighed, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder (indeks-score: 1 = stort fokus på at løfte eleverne fagligt, 0 = lavt fokus på at løfte eleverne fagligt), 2016

Note: n=2.232. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

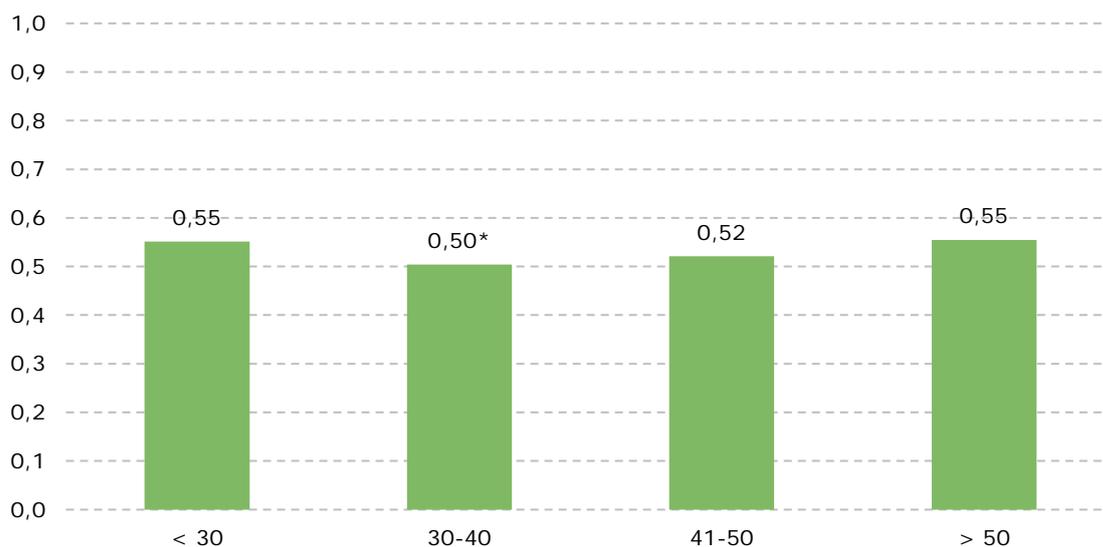
Bilagsfigur 1.46 Hvor stor vægt lægger du på at øge elevernes trivsel i det daglige arbejde, besvarelser fordelt på lærernes alder (procent), 2016

Note: n=2.385. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om trivsel og spørgsmålet om lærernes alder på 5 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

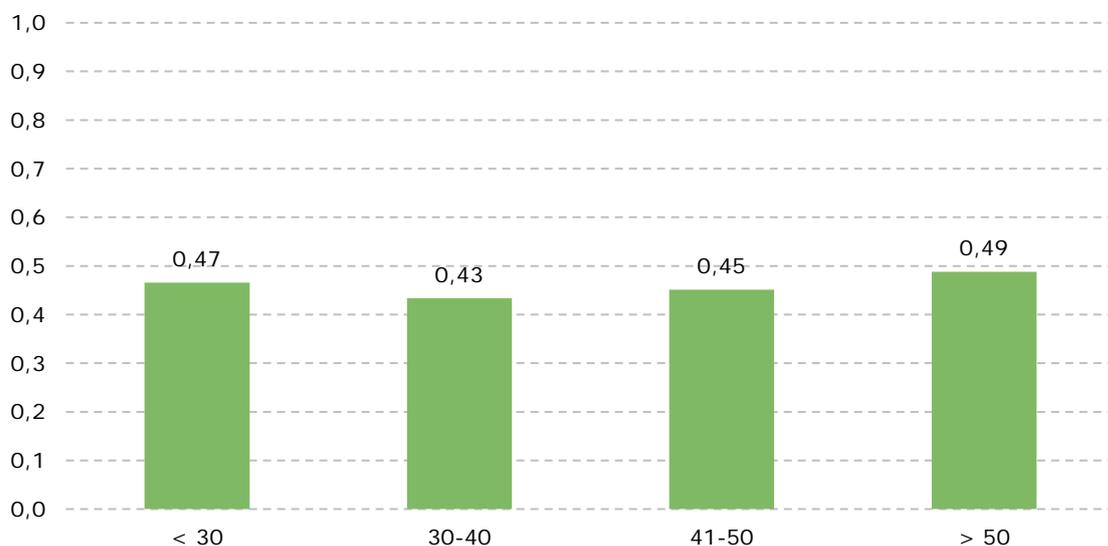
Bilagsfigur 1.47 Brug af nationale test og elevplaner, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder (indeksscore: 1 = høj grad af brug af nationale test og elevplaner, 0 = anvender ikke nationale test og elevplaner), 2016

Note: n=2.199. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

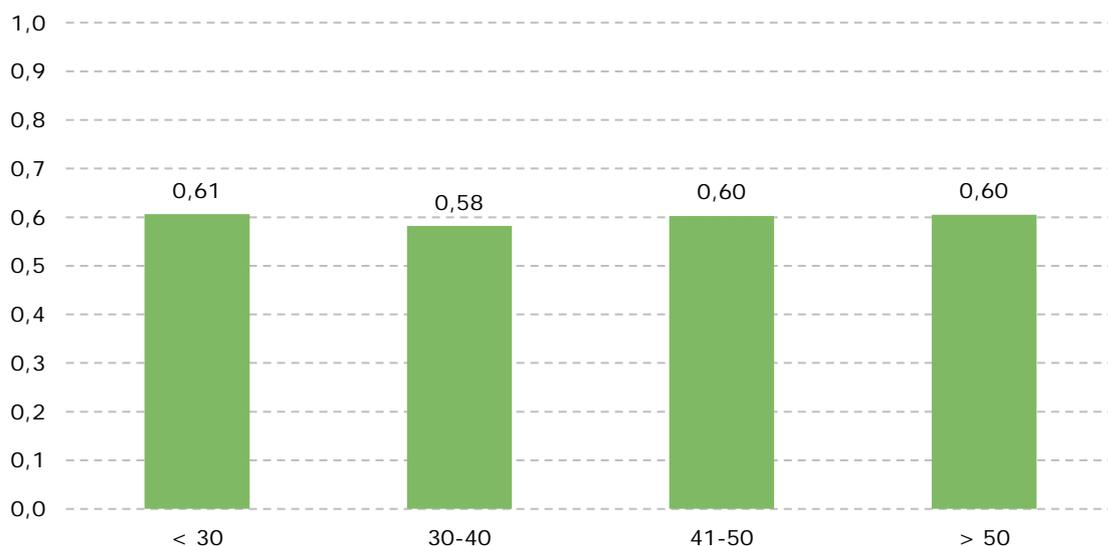
Bilagsfigur 1.48 Brug af læringsmål, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder (indeks-
score: 1 = høj grad af brug af læringsmål; 0 = anvender ikke læringsmål),
2016

Note: n=2.204. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

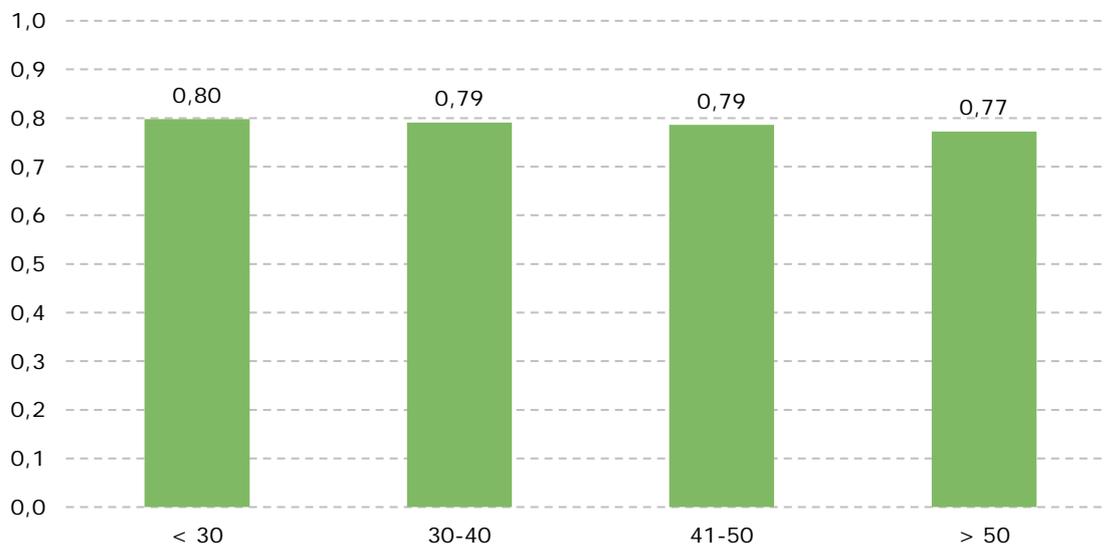
Bilagsfigur 1.49 Grad af undervisningsdifferentiering, gennemsnitlig score fordelt på lærernes
alder (indeksscore: 1 = lærerne undervisningsdifferentierer i høj grad, 0 =
lærerne undervisningsdifferentierer ikke), 2016

Note: n=2.024. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

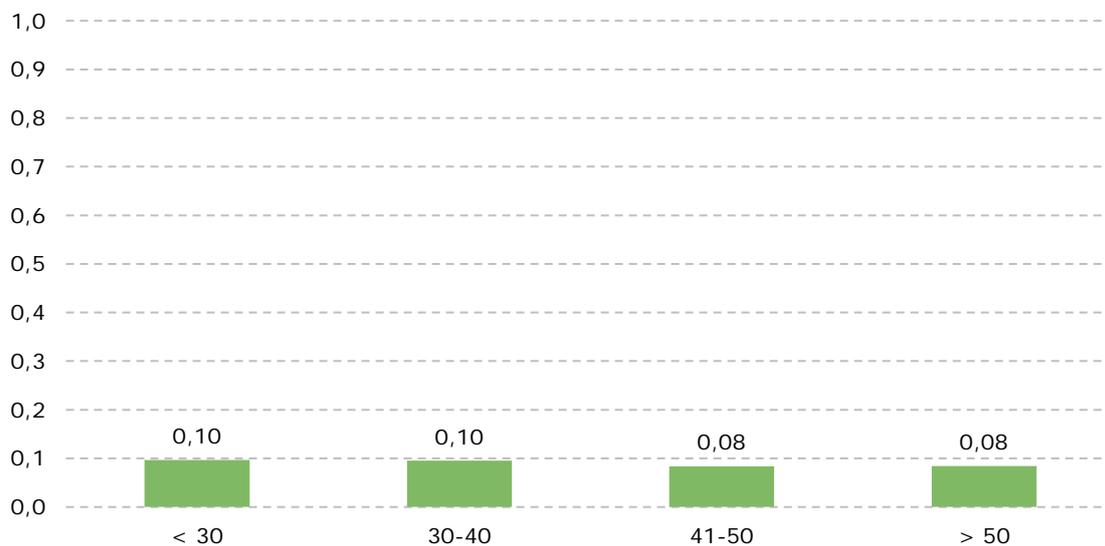
Bilagsfigur 1.50 Lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder (indeksscore: 1 = lærerne samarbejder i høj grad, 0 = lærerne samarbejder slet ikke), 2016

Note: n=2.246. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

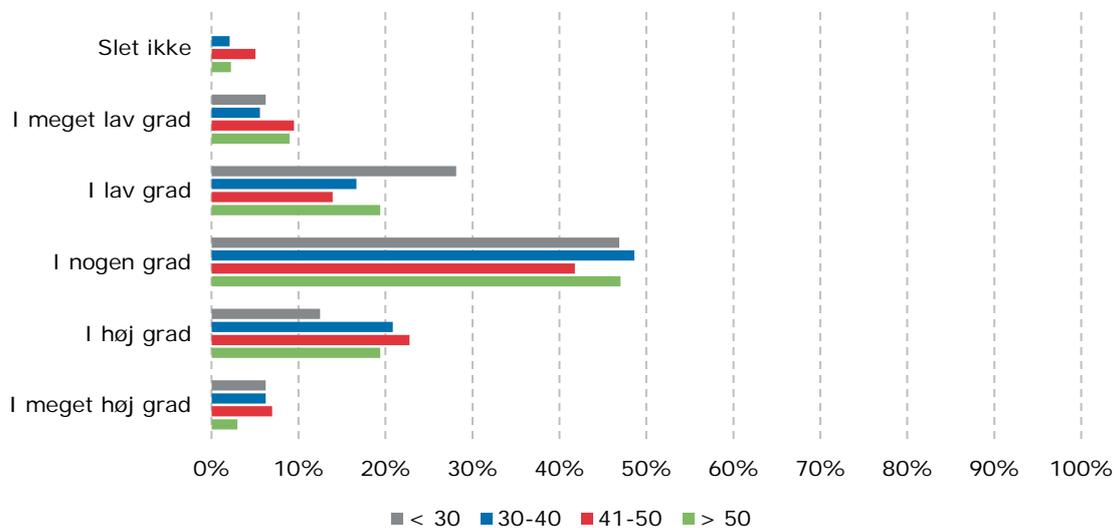
Bilagsfigur 1.51 Anvendelse af støtte, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder (indeksscore: 1 = høj grad af støtte, 0 = der anvendes ikke støtte), 2016

Note: n=2.212. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

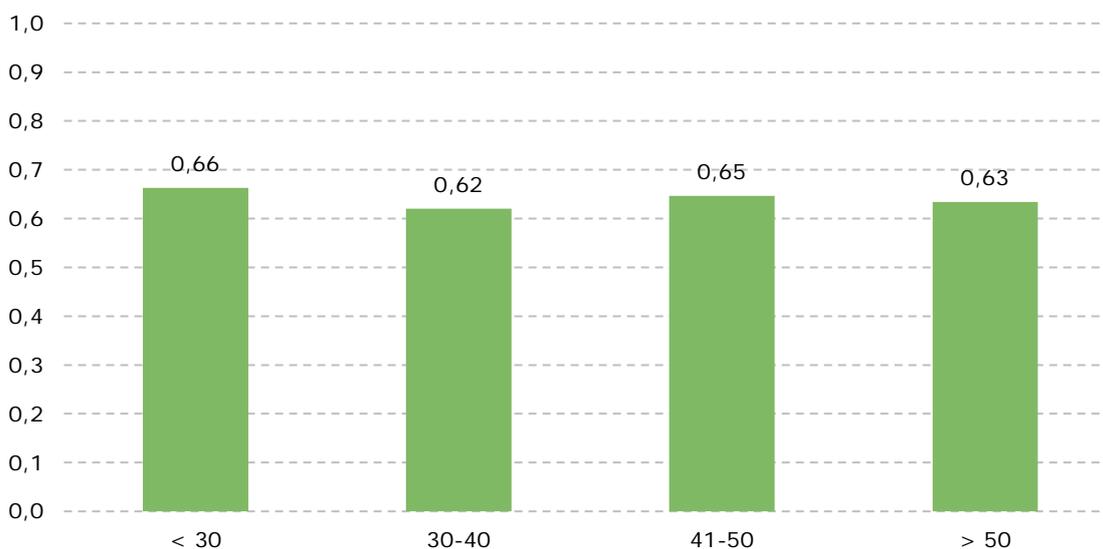
Bilagsfigur 1.52 I hvilken grad føler du dig rustet til at arbejde, som folkeskolereformen lægger op til, besvarelser fordelt på pædagogernes alder (procent), 2016

Note: n=468. Der er ikke en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om kompetencer og spørgsmålet om pædagogernes alder.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

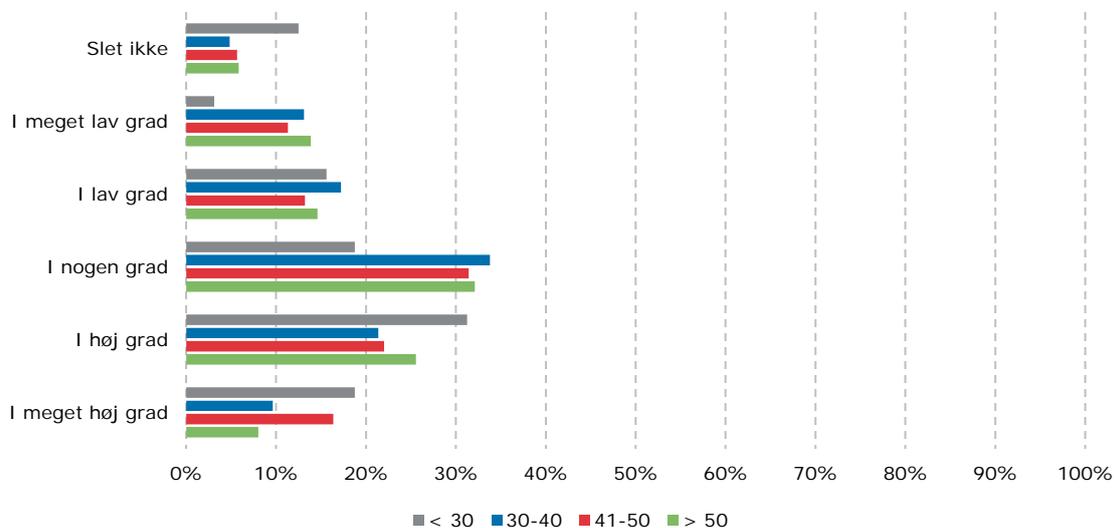
Bilagsfigur 1.53 Pædagogers inddragelse i samarbejdet, gennemsnitlig score fordelt på pædagogernes alder (indeksscore: 1 = pædagoger inddrages i høj grad, 0 = pædagoger inddrages ikke), 2016

Note: n=471. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

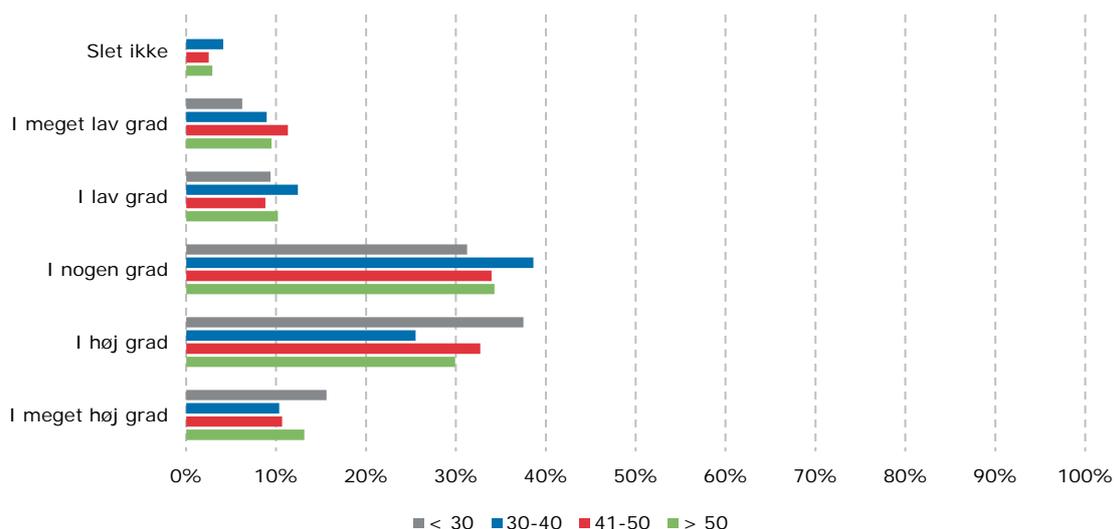
Bilagsfigur 1.54 I hvilken grad oplever du, at skoleledelsen giver udtryk for at anerkende dit arbejde, besvarelser fordelt på pædagogernes alder (procent), 2016

Note: n=473. Der er ikke en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om samarbejde og spørgsmålet om pædagogernes alder.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

Bilagsfigur 1.55 I hvilken grad oplever du, at skoleledelsen aktivt arbejder for et godt samarbejde mellem lærere og pædagoger på skolen, besvarelser fordelt på pædagogernes alder (procent), 2016

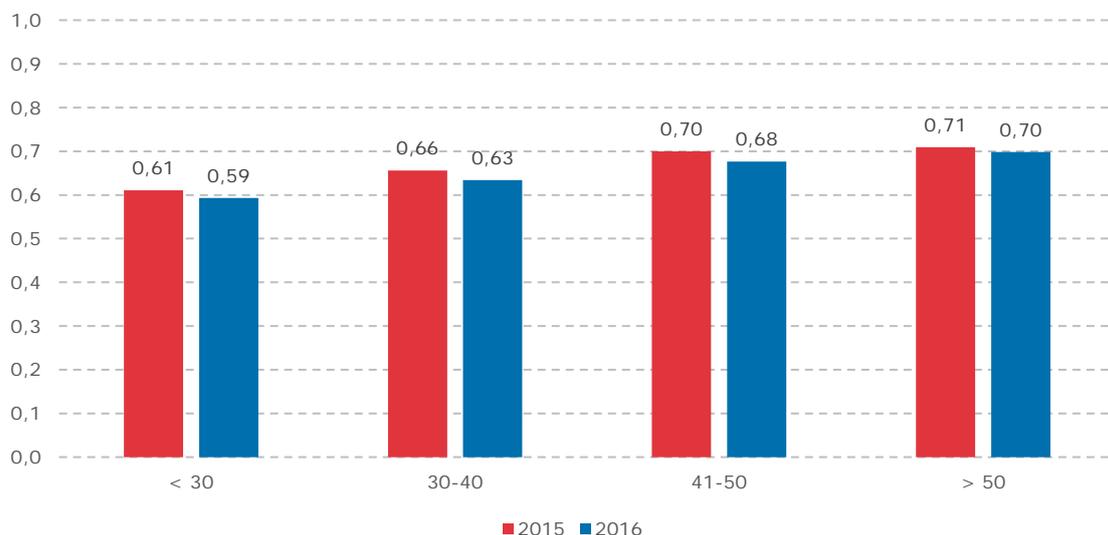

Note: n=473. Der er ikke en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om samarbejde og spørgsmålet om pædagogernes alder.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

Fordelinger på lærernes og pædagogernes alder og år

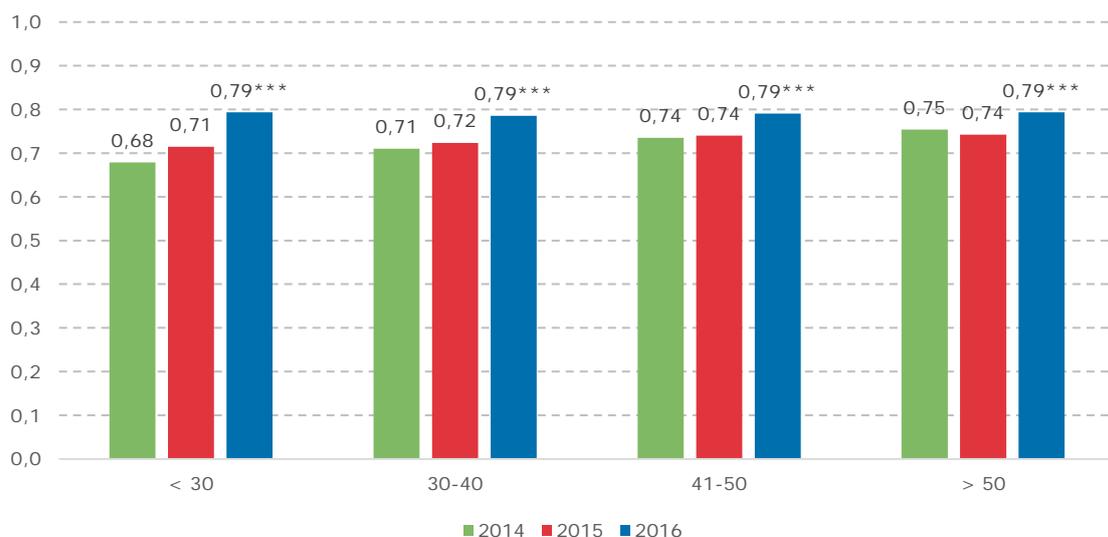
Bilagsfigur 1.56 Ro og klasseledelse, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder og år (indeksscore: 0 = lav grad af ro og klasseledelse, 1 = høj grad af ro og klasseledelse)

Note: n=4.476. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

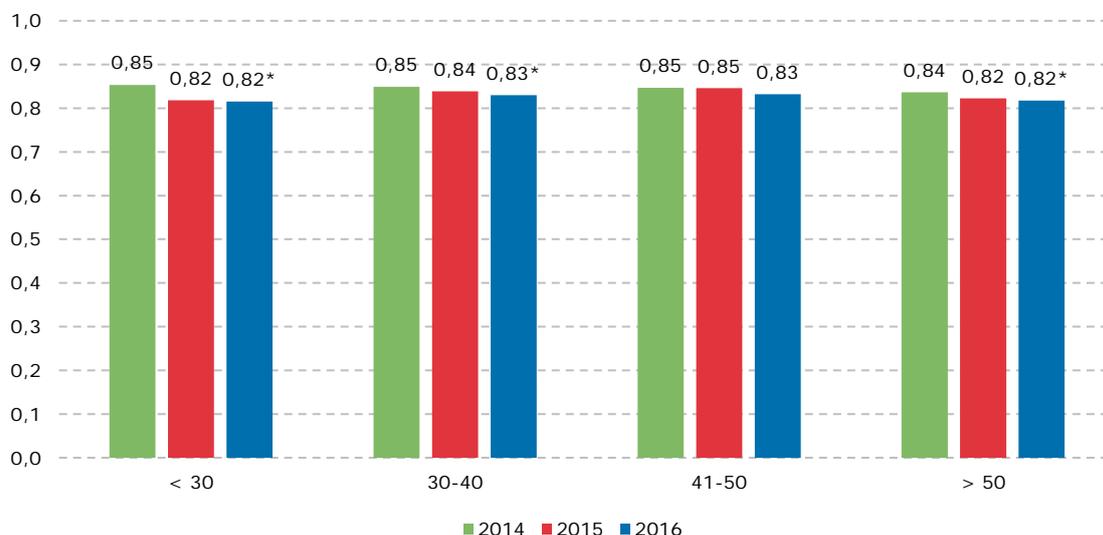
Bilagsfigur 1.57 Brug af fælles mål, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder og år (indeksscore: 0 = lav grad af brug af fælles mål, 1 = høj grad af brug af fælles mål)

Note: n=5.693. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

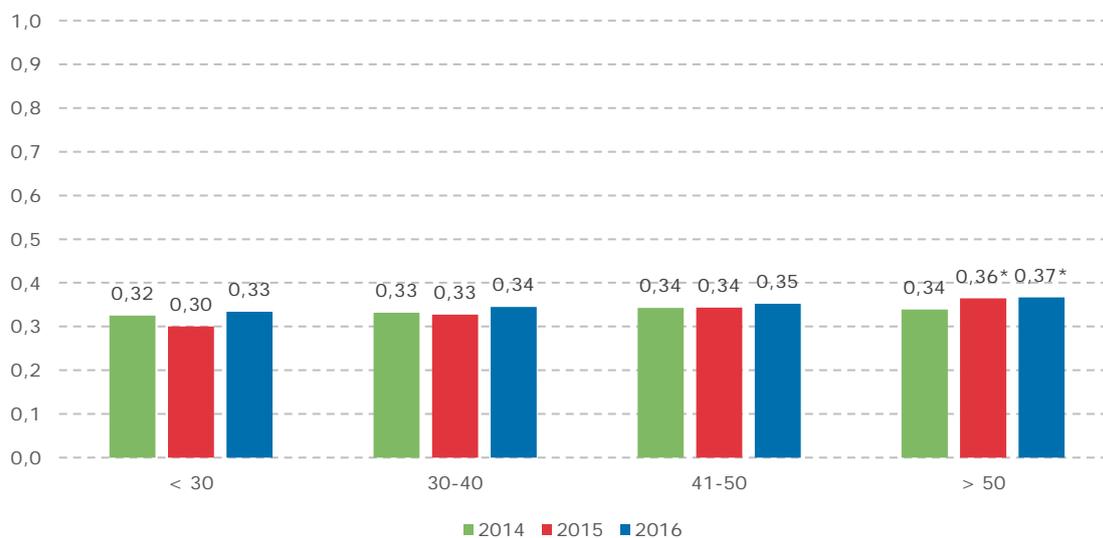
Bilagsfigur 1.58 Variation i undervisningsformer, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder og år (indekscore: 1 = ligelig fordeling af tid mellem alle undervisningsformer, 0 = fordeling af al tid på én undervisningsform)

Note: n=5.971. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

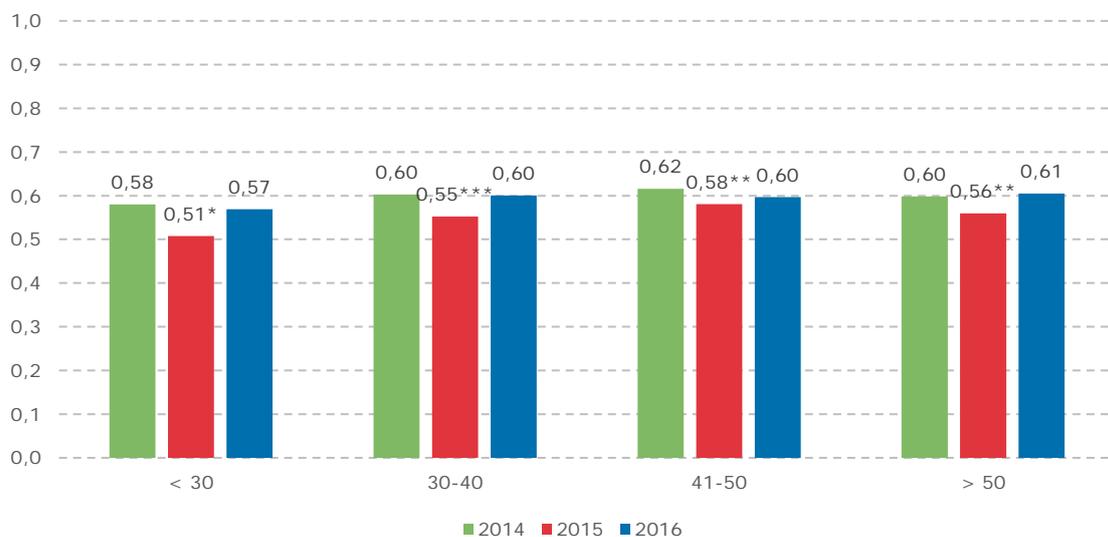
Bilagsfigur 1.59 Åben skole, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder og år (indekscore: 1 = høj grad af anvendelse af Åben skole, 0 = anvender ikke Åben skole)

Note: n=5.945. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

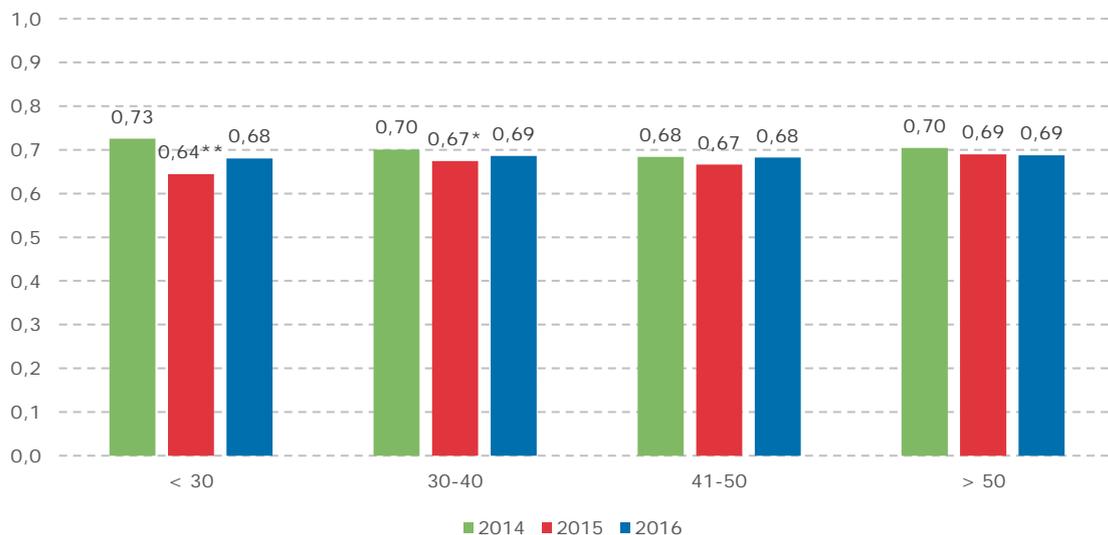
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.60 Brug af it, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder og år (indeksscore: 1 = høj grad af brug af it, 0 = anvender aldrig it)

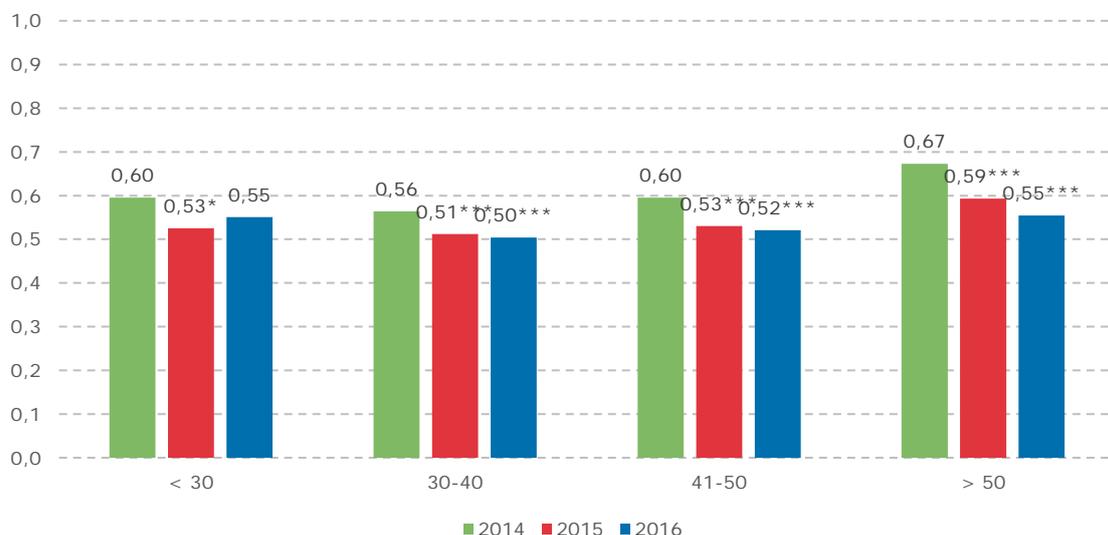
Note: n=5.690. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.
 Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.61 Fokus på faglighed, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder og år (indeksscore: 1 = stort fokus på at løfte eleverne fagligt, 0 = lavt fokus på at løfte eleverne fagligt)

Note: n=5.762. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.
 Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

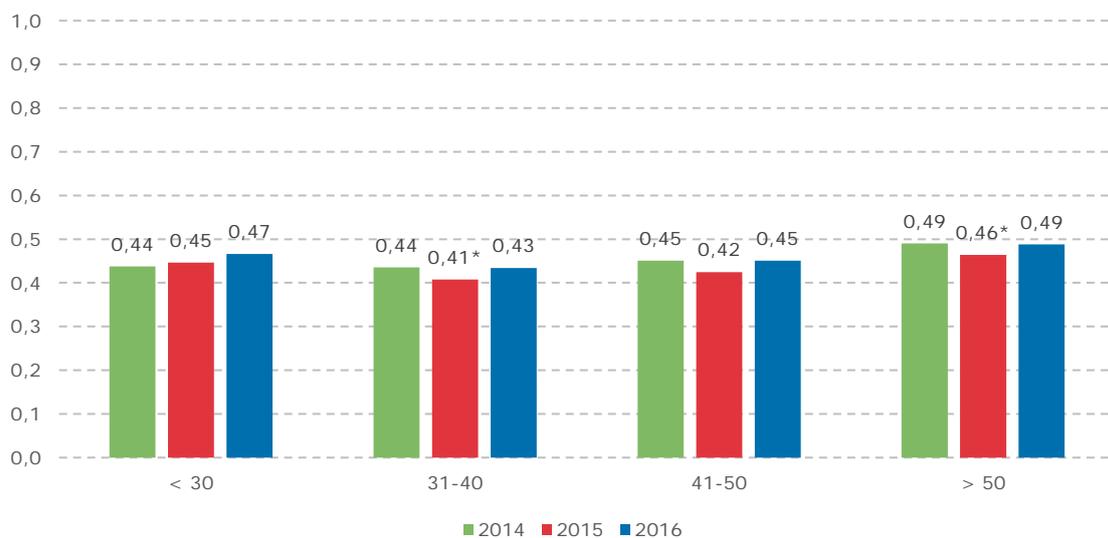
Bilagsfigur 1.62 Brug af nationale test og elevplaner, gennemsnitlig score fordelt på læreres alder og år (indeksscore: 1 = høj grad af brug af nationale test og elevplaner, 0 = anvender ikke nationale test og elevplaner)

Note: n=5.665. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

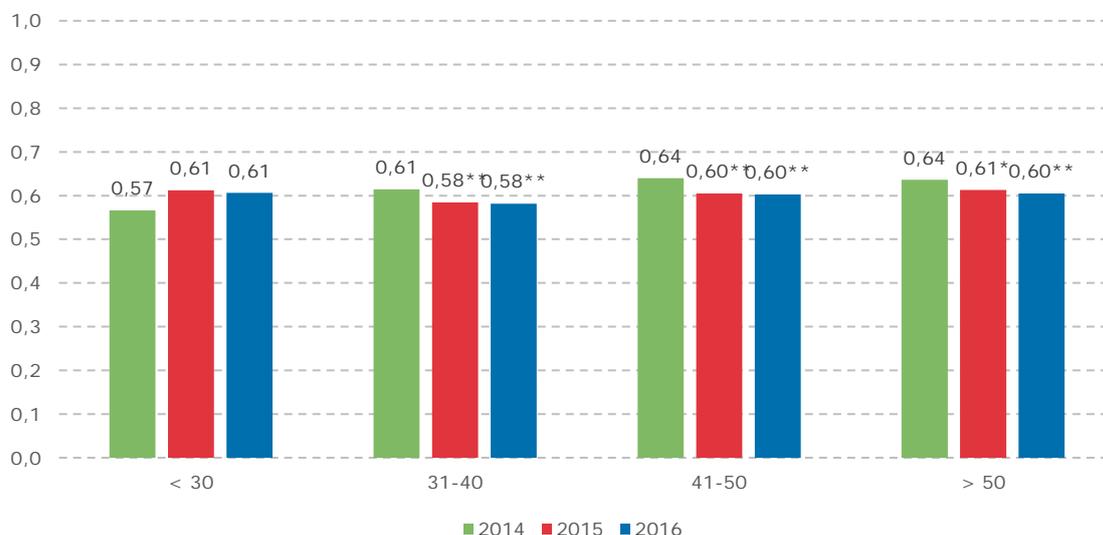
Bilagsfigur 1.63 Brug af læringsmål, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder og år (indeksscore: 1 = høj grad af brug af læringsmål; 0 = anvender ikke læringsmål)

Note: n=5.640. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

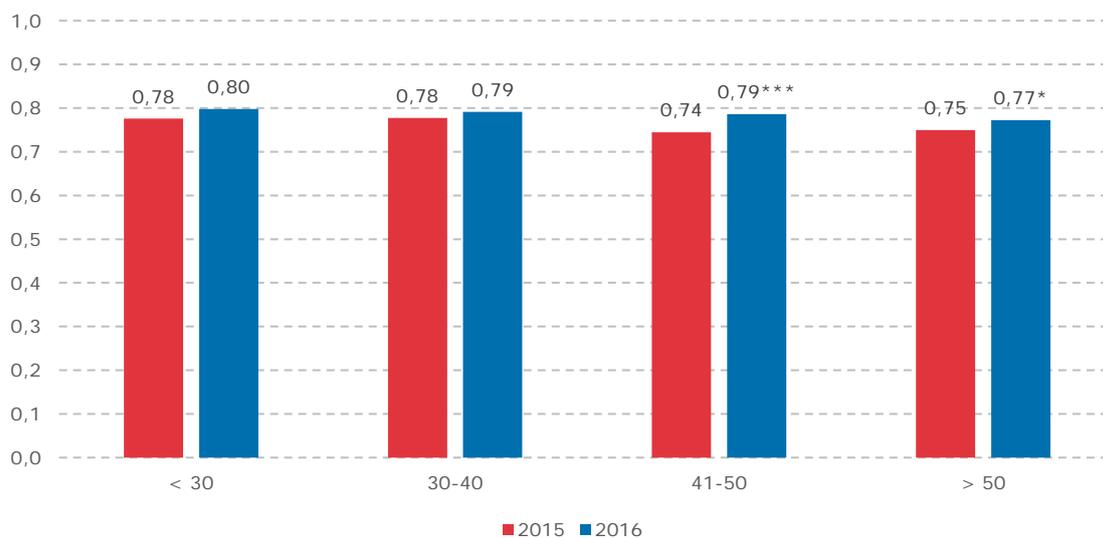
Bilagsfigur 1.64 Grad af undervisningsdifferentiering, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder og år (indeksscore: 1 = lærerne undervisningsdifferentierer i høj grad, 0 = lærerne undervisningsdifferentierer ikke)

Note: n=5.257. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.65 Lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder og år (indeksscore: 1 = lærerne samarbejder i høj grad, 0 = lærerne samarbejder slet ikke)

Note: n=4.539. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

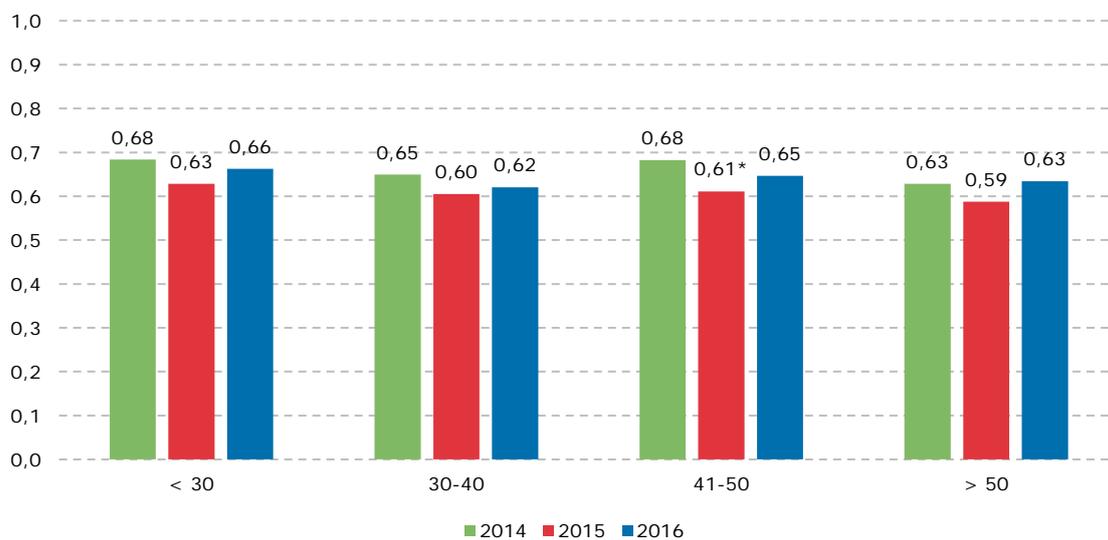
Bilagsfigur 1.66 Anvendelse af støtte, gennemsnitlig score fordelt på lærernes alder og år (indeksscore: 1 = høj grad af støtte, 0 = der anvendes ikke støtte)

Note: n=5.671. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.67 Pædagogers inddragelse i samarbejdet, gennemsnitlig score fordelt på pædagogers alder og år (indeksscore: 1 = pædagoger inddrages i høj grad, 0 = pædagoger inddrages ikke)

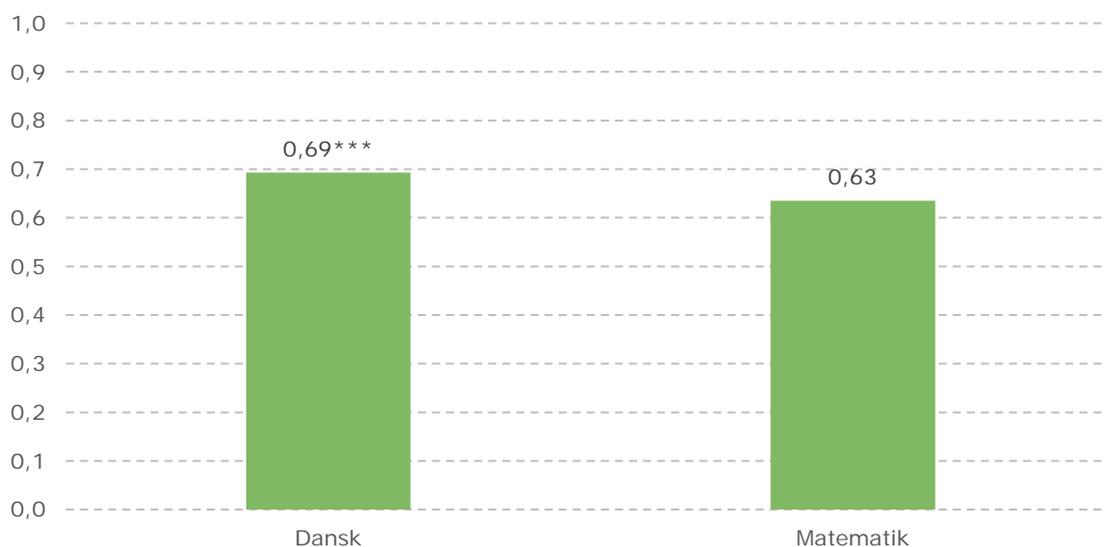

Note: n=1.2020. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra pædagoger.

Fordelinger på fag

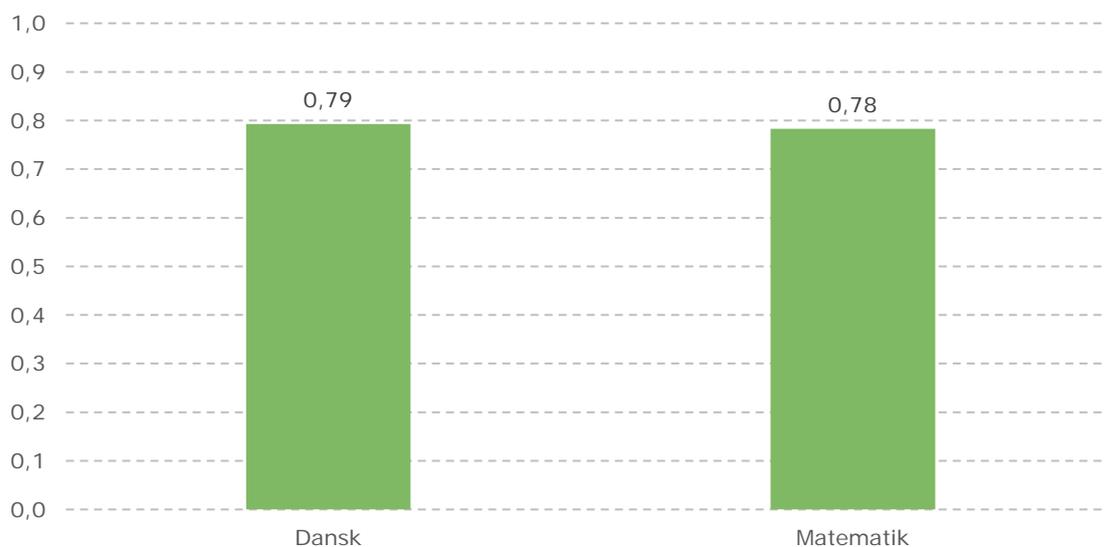
Bilagsfigur 1.68 Ro og klasseledelse, gennemsnitlig score fordelt på fag (indeksscore: 0 = lav grad af ro og klasseledelse, 1 = høj grad af ro og klasseledelse), 2016

Note: n=2.039. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

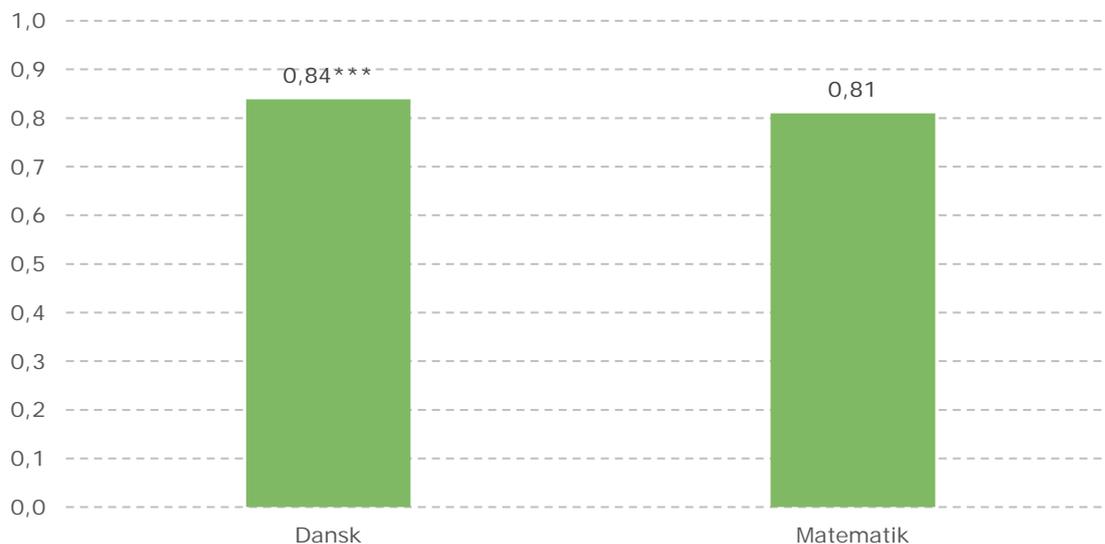
Bilagsfigur 1.69 Brug af fælles mål, gennemsnitlig score fordelt på fag (indeksscore: 0 = lav grad af brug af fælles mål, 1 = høj grad af brug af fælles mål), 2016

Note: n=1.885. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

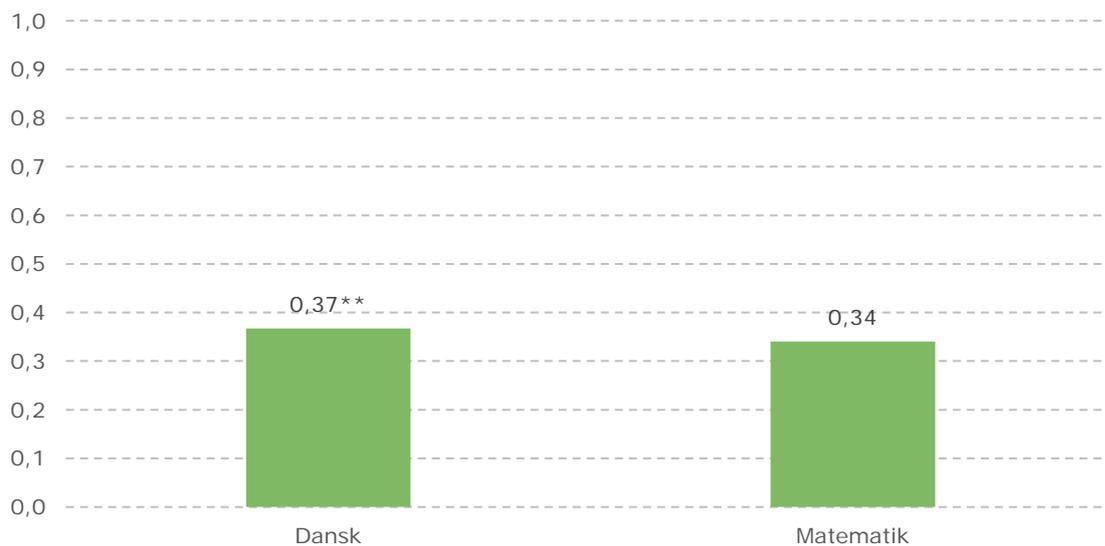
Bilagsfigur 1.70 Variation i undervisningsformer, gennemsnitlig score fordelt på fag (indekscore: 1 = ligelig fordeling af tid mellem alle undervisningsformer, 0 = fordeling af al tid på én undervisningsform), 2016

Note: n=2.092. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

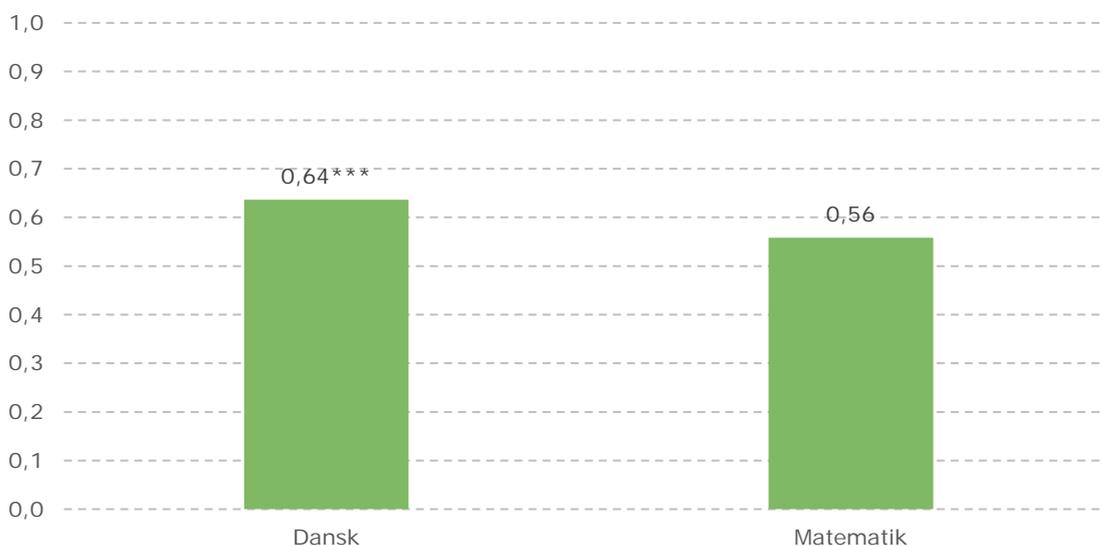
Bilagsfigur 1.71 Åben skole, gennemsnitlig score fordelt på fag (indeksscore: 1 = høj grad af anvendelse af Åben skole, 0 = anvender ikke Åben skole), 2016

Note: n=2.086. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

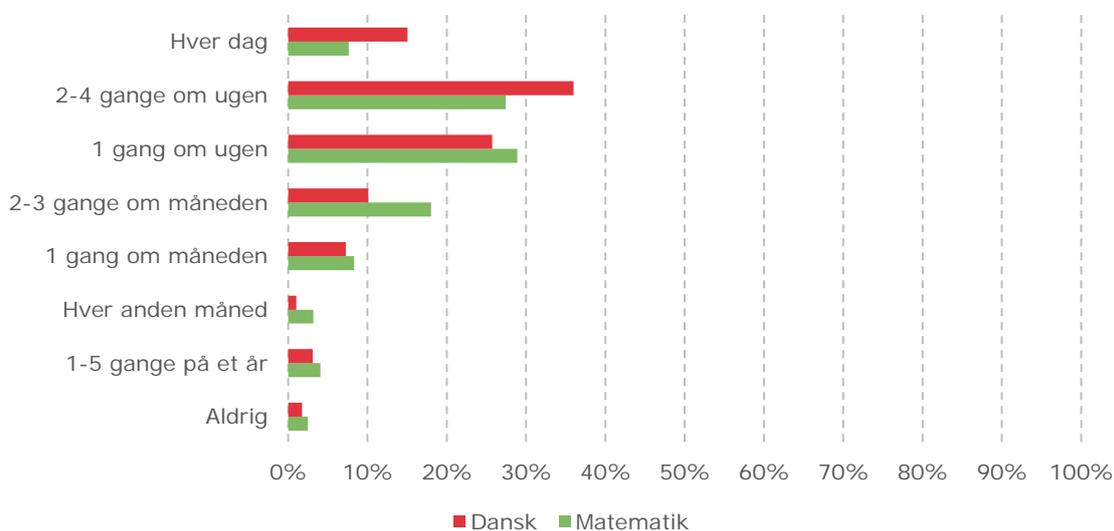
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.72 Brug af it, gennemsnitlig score fordelt på fag (indeksscore: 1 = høj grad af brug af it, 0 = anvender aldrig it), 2016

Note: n=2.043. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.
 Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

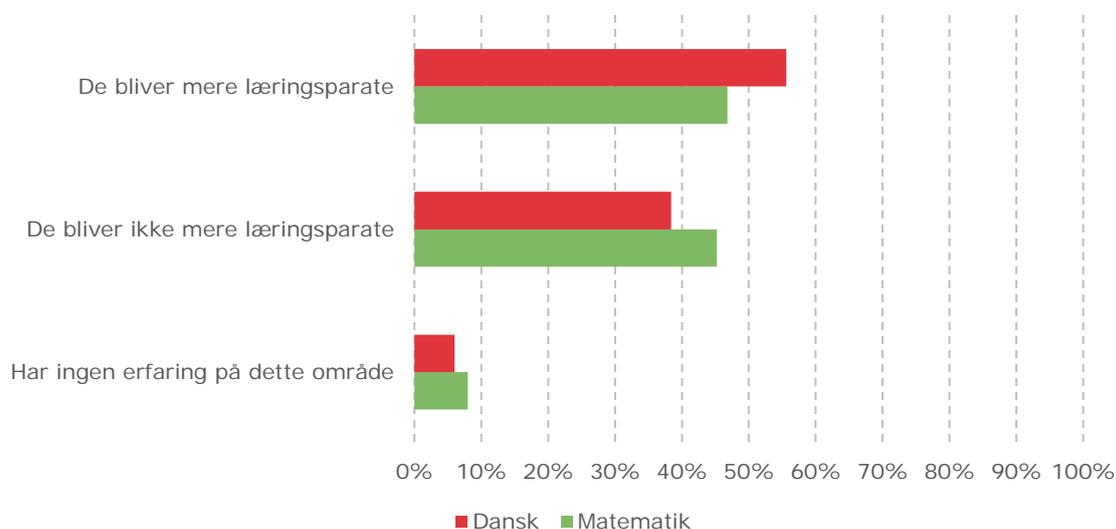
Bilagsfigur 1.73 Hvor ofte inddrager du motion og bevægelse i undervisningen, besvarelser fordelt på fag (procent), 2016

Note: n=2.086. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om motion og bevægelse, og spørgsmålet om fag på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

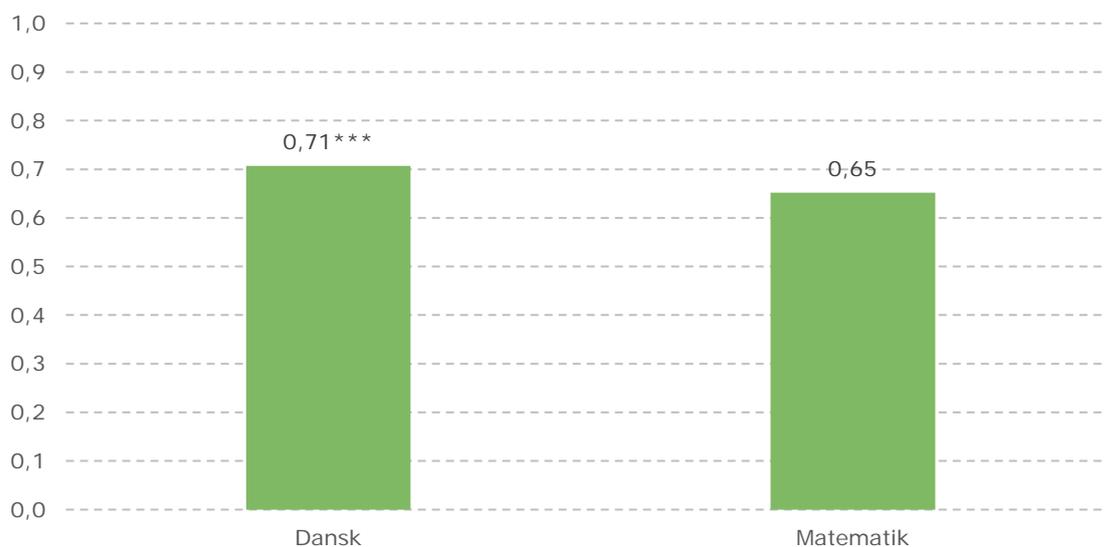
Bilagsfigur 1.74 Hvad er din erfaring med, at dine elever får motion og bevægelse i undervisningen, besvarelser fordelt på fag (procent), 2016

Note: n=2.090. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om motion og bevægelse, og spørgsmålet om trin på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

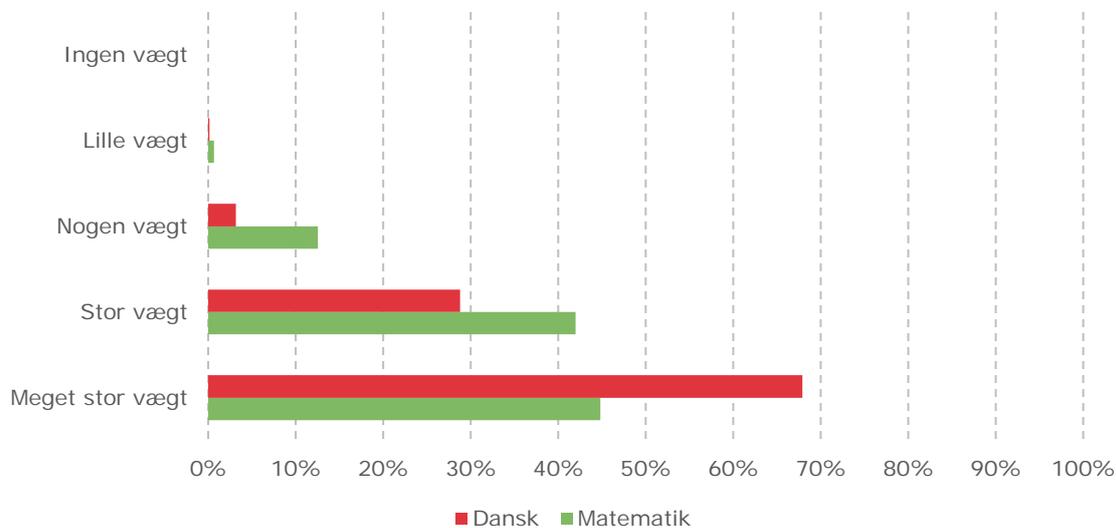
Bilagsfigur 1.75 Fokus på faglighed, gennemsnitlig score fordelt på fag (indeksscore: 1 = stort fokus på at løfte eleverne fagligt, 0 = lavt fokus på at løfte eleverne fagligt), 2016

Note: n=2.054. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

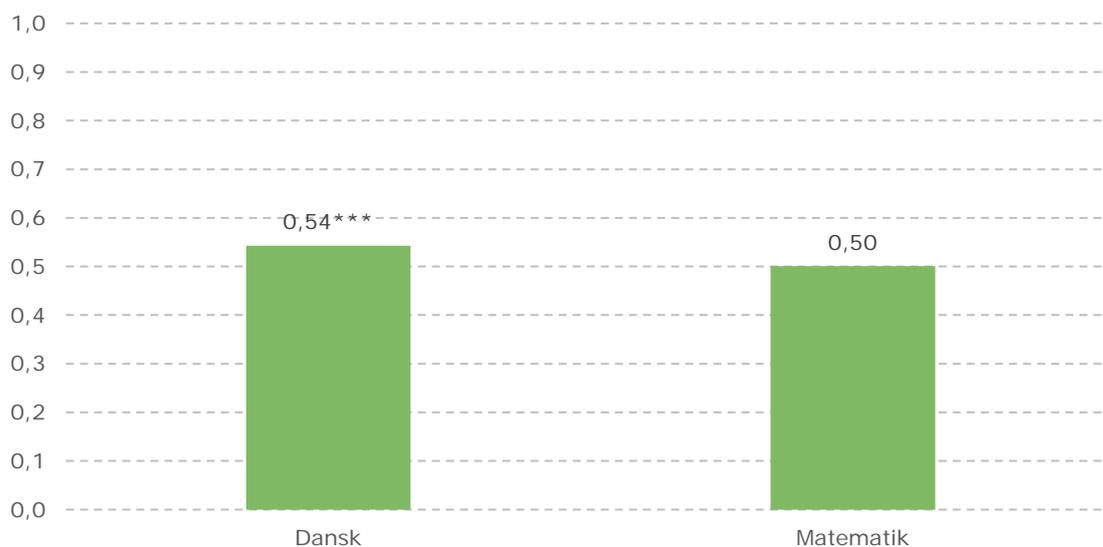
Bilagsfigur 1.76 Hvor stor vægt lægger du på at øge elevernes trivsel i det daglige arbejde, besvarelser fordelt på fag (procent), 2016

Note: n=2.195. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om trivsel, og spørgsmålet om trin på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

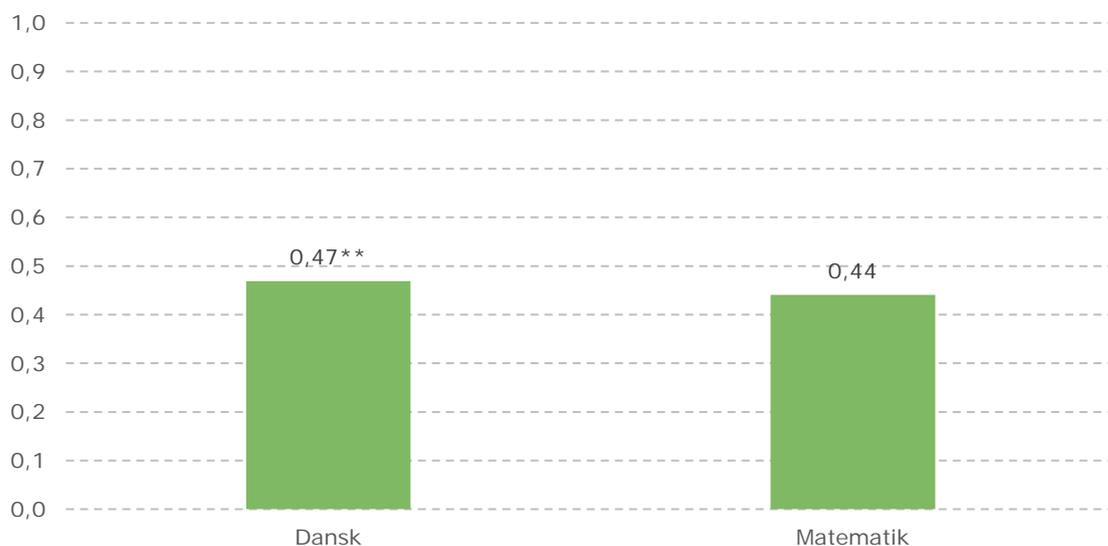
Bilagsfigur 1.77 Brug af nationale test og elevplaner, gennemsnitlig score fordelt på fag (indeksscore: 1 = høj grad af brug af nationale test og elevplaner, 0 = anvender ikke nationale test og elevplaner), 2016

Note: n=2.022. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

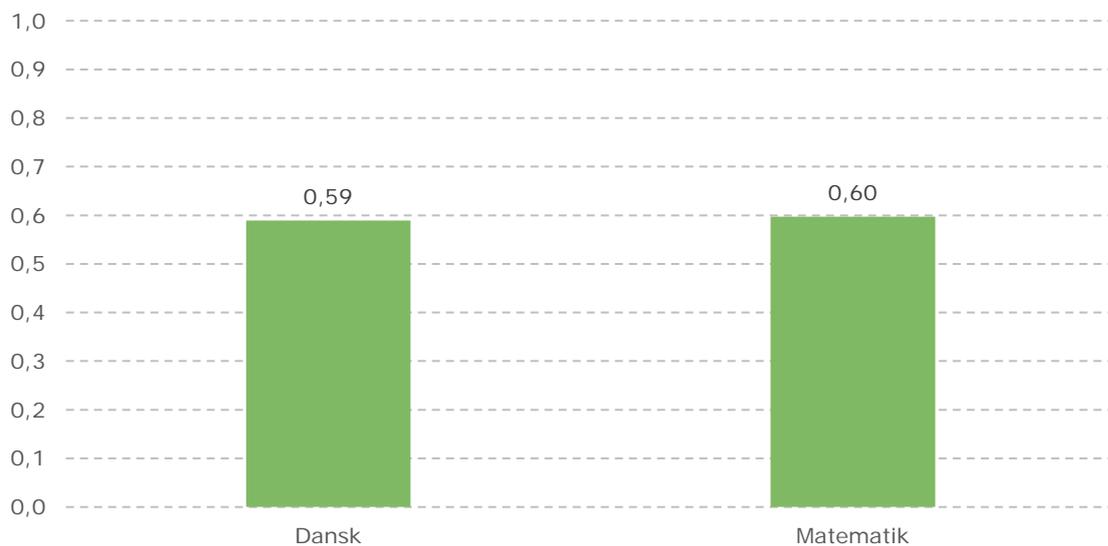
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.78 Brug af læringsmål, gennemsnitlig score fordelt på fag (indeksscore: 1 = høj grad af brug af læringsmål; 0 = anvender ikke læringsmål), 2016

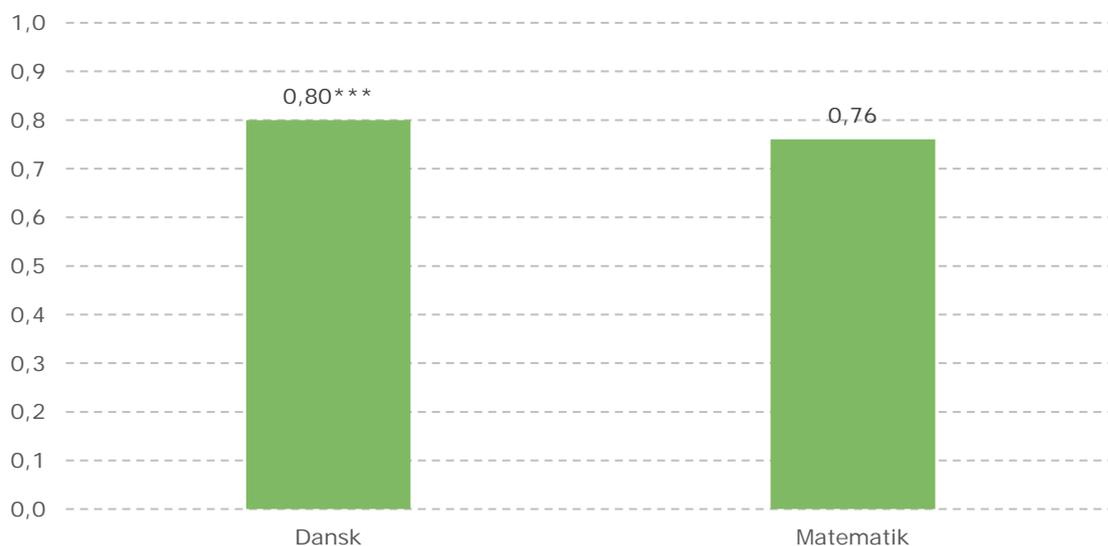
Note: n=2.025. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.79 Grad af undervisningsdifferentiering, gennemsnitlig score fordelt på fag (indeksscore: 1 = lærerne undervisningsdifferentierer i høj grad, 0 = lærerne undervisningsdifferentierer ikke), 2016

Note: n=1.861. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.
Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

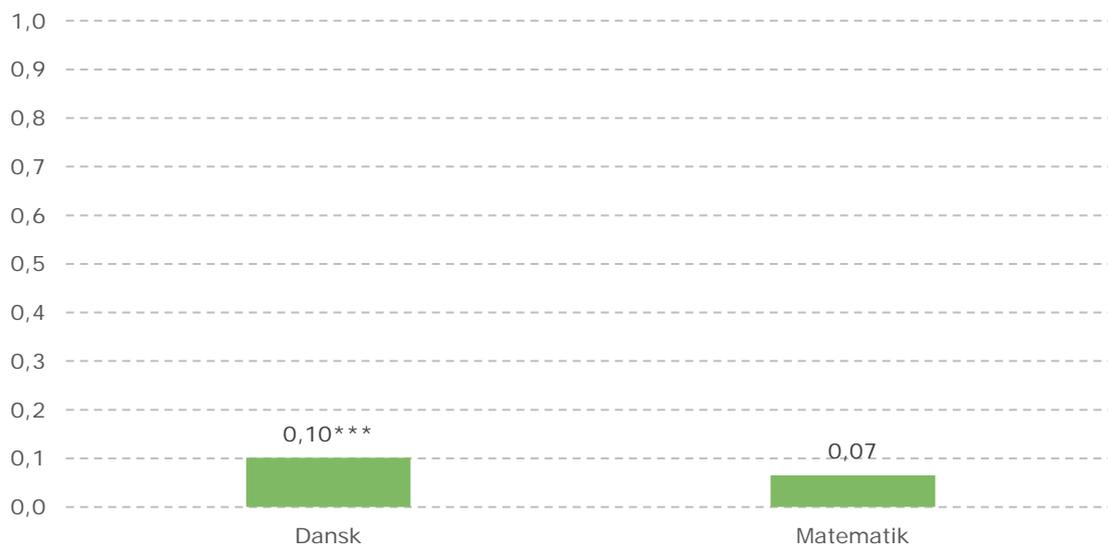
Bilagsfigur 1.80 Lærersamarbejde og pædagogisk faglig sparring, gennemsnitlig score fordelt på fag (indeksscore: 1 = lærerne samarbejder i høj grad, 0 = lærerne samarbejder slet ikke), 2016

Note: n=2.066. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Bilagsfigur 1.81 Anvendelse af støtte, gennemsnitlig score fordelt på fag (indeksscore: 1 = høj grad af støtte, 0 = der anvendes ikke støtte), 2016

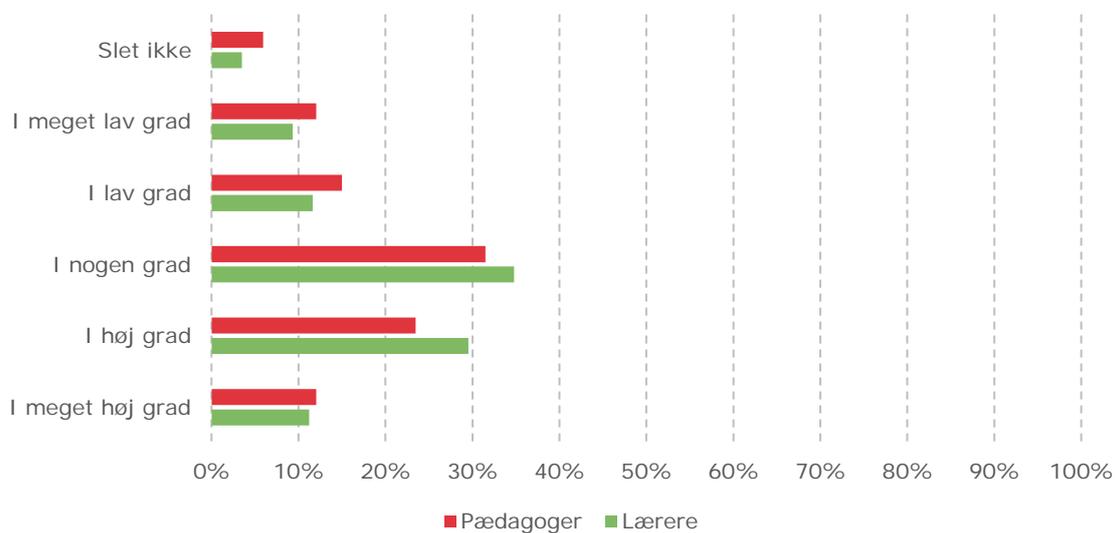

Note: n=2.033. * Signifikant på 5 %-niveau; ** Signifikant på 1 %-niveau; *** Signifikant på 0,1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere.

Fordelinger på faggruppe

Bilagsfigur 1.82 I hvilken grad oplever du, at skoleledelsen giver udtryk for at anerkende dit arbejde, besvarelser fordelt på faggruppe (procent), 2016

Note: n=2.675. Der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet om samarbejde og spørgsmålet om faggruppe på 1 %-niveau.

Kilde: Spørgeskema til lærere, børnehaveklasseledere og andet pædagogisk personale. Besvarelser fra lærere, pædagoger.

**Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00